

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

PANDEMİ SÜRECİNDE İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE
EĞİTİM PLATFORMLARI VE Z-KİTAPLARIN KULLANIMINA
YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Tezi

AZADE ABASİOĞLU

AMASYA
Şubat – 2023

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

PANDEMİ SÜRECİNDE İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE
EĞİTİM PLATFORMLARI VE Z-KİTAPLARIN KULLANIMINA
YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Hazırlayan
Azade ABASİOĞLU

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Metin ORBAY

AMASYA – 2023

TEZ ONAY SAYFASI

Azade ABASIÖĞLU tarafından hazırlanan “PANDEMİ SÜRECİNDE İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE EĞİTİM PLATFORMLARI VE Z-KİTAPLARIN KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ” başlıklı çalışma aşağıdaki jüri tarafından 30/12/2022 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği/oyçokluğu ile Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Aaaaa Aaaa Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri

İmza

Danışman : Unvan İsim SOYİSİM

.....

Üye : Unvan İsim SOYİSİM

.....

Üye : Unvan İsim SOYİSİM

.....

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım. .../.../.....

.....

Doç. Dr. Hasan YERKAZAN

Sosyal Bilimler Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN SAYFASI

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi AÜ Sosyal Bilimler Enstitüsünden başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksinin ortaya çıkması durumunda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

30 / 12 / 2022

Azade ABASİOĞLU

İmza

ÖZET

PANDEMİ SÜRECİNDE İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE EĞİTİM PLATFORMLARI VE Z-KİTAPLARIN KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Azade ABASİOĞLU

Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans, Aralık/2022

Danışman: Prof. Dr. Metin ORBAY

Son yüzyılda bilgi teknolojilerindeki hızlı gelişmeler ve internet kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte, eğitimde teknoloji kullanımı yaygınlaşmaya başlamıştır. Ancak yeterli altyapı ve ilgili paydaşların yeterlilik düzeyleri belirli bir olgunluğa erişmeden yaşanan Covid-19 pandemi süreci, eğitim alanında etkisini derinden hissettirmiştir. Özellikle ilköğretim birinci sınıf öğretmenleri, öğrencileri ve öğrenci velileri için süreç daha zorlu geçmiştir. Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma ve yazma öğretiminde kullandıkları eğitim platformları ve z-kitaplar hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim araştırma deseni kullanılmıştır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini Şanlıurfa ili Siverek ilçesinde görev yapan 25 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Uzaktan eğitim sürecinde birinci sınıfları okutmuş, eğitim platformlarını ve z-kitapları kullanmış öğretmenlerle gönüllülük esasına bağlı kalınarak görüşmeler yapılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Veri analizinde öğretmenlerinin açıklamalarındaki benzer ifadeler araştırmacı tarafından kodlanmış ve gruplandırılarak temalar oluşturulmuştur. Veri analizinden elde edilen temalara göre; Eğitim platformları ve z-kitaplar ile ilk okuma yazma öğretiminde eğitsel içerik, ilk okuma yazma öğretiminde teknoloji kullanımı, ilk okuma yazma öğretiminde z-kitap yeterliliği, ilk okuma yazma öğretimi sürecinde uzaktan eğitimin işlevselliği olmak üzere dört tema şeklinde ifade edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; i) Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimle ilk okuma yazma öğretimi hususunda bilgi, donanım ve tecrübe eksikliklerini olduğu, ii) Öğrencilerin canlı derse katılımlarını sağlayan teknolojik araç ve internet erişim sorunları yaşadıkları, iii) Uzaktan eğitim sürecinde kullanılan eğitim platformları ve z-kitapların yüz yüze eğitime uygun şekilde tasarlanmış olduğundan uzaktan eğitime uyarlayan sınıf öğretmenlerinin bu kaynaklardan en

fazla verimi alabilmek için ürettikleri çözüm yolları hakkında bilgi edinilmiştir. Sınıf öğretmenleri süreç boyunca çoğunlukla karşılaşılan sorunları veli desteği olarak çözmeye çalışmışlardır. Ancak, velilerin uzaktan eğitimle öğretim sürecinde hem olumlu hem de olumsuz etkilerinin olduğu tespit edilmiştir. Bazı öğretmenler uzaktan eğitimle ilk okuma yazma sürecinde kullanılan eğitim platformları, z-kitapların katkıları ve avantajlarına vurgu yapmışlardır. Derse düzenli katılım gösterilirse veli desteği alınıp, teknolojik araç ve internet alt yapı problemlerinin giderilmesiyle birinci sınıf öğrencilerine okuma yazma öğretimi yapılabildiği düşünülmektedir. Bu çalışmanın uzaktan eğitimde kullanılmak üzere eğitim platformlarının ve z-kitapların geliştirilmesini, uzaktan eğitim süreçlerinin iyileştirilmesini, eksikliklerinin giderilmesini ve bu kapsamda alan yazına ışık tutacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: eğitim portalı, pandemi süreci, uzaktan eğitim, ilk okuma yazma öğretimi, sınıf öğretmeni, z-kitap

ABSTRACT

CLASSROOM TEACHERS' OPINIONS ABOUT EDUCATION PORTALS AND Z-BOOKS USED IN LİTERACY TEACHING IN PANDEMIC PROCESS

Azade ABASİOĞLU

Amasya University, Institute of Social Science

Department of Elementary Education, M.A., December/2022

Supervisor: Prof. Dr. Metin ORBAY

With the rapid developments in information technologies and the widespread use of the internet in the last century, the use of technology in education has become widespread over time. However, the Covid-19 pandemic process, which took place before the adequate infrastructure and the competence levels of the relevant stakeholders reached a certain maturity, has made its impact deeply felt in the education field. The process has been challenging especially for classroom teachers, students, and parents. In this study, it is aimed to be determined classroom teachers' opinions about education portals and z-books used in literacy teaching in distance education. Phenomenology research design, one of the qualitative research methods, is used in the study. The study group is determined by criterion sampling, one of the purposive sampling methods. The sample of the research consists of 25 classroom teachers working in Siverek district of Şanlıurfa province. In distance education, interviews are conducted with the teachers, teaching 1st graders by using education portals and z-books, in the study group voluntarily. The data are collected using a semi-structured interview form prepared by the researcher. The data are analyzed using content analysis method. In the data analysis, similar statements in the explanations of the classroom teachers are coded by the researcher, and themes are formed by grouping them. According to the themes obtained from the data analysis, it has been expressed as 4 themes: educational content with education portals and z-books in the literacy teaching, the use of technology in the literacy teaching, z-book proficiency in literacy teaching, and the functionality of distance education in the literacy teaching process. According to the results of the research, information is obtained about the solutions produced by the classroom teachers who adapted them to distance education to get the most efficiency from resources that are education portals and z-books due to the fact that classroom teachers have been lack of not only knowledge but also qualification and experience in literacy teaching during distance education, a school culture has not yet formed in the first-grade students, students have problems with

technological tools and internet access that enable live lesson participation, the education portals and z-books are designed in accordance with face-to-face education in the distance education process. During the process, classroom teachers mostly have tried to solve the problems encountered with the support of parents. However, it has been determined that parents affect the literacy teaching process with distance education both positively and negatively. Some teachers emphasize the contributions and advantages of education portals and z-books used in the literary process through distance education. It is considered that literacy can be taught to first-grade students by getting parents' support and eliminating technological tools and internet infrastructure problems if there is regular attendance in the class. It is anticipated that this study will shed light on the development of education portals and z-books in accordance with distance education, the improvement of distance education processes, the elimination of deficiencies, and the literature in this context.

Keywords: education portal, pandemic process, distance education, early reading and writing teaching, classroom teacher, z-book

ÖNSÖZ

Uzaktan eğitim, dünyada olduğu gibi Covid-19 pandemi sürecinde, Türk eğitim sistemi içinde tüm eğitim kademelerinde zorunlulukla aniden uygulanmaya başlamıştır. Bu süreç özellikle okula yeni başlayan birinci sınıf öğrencilerini, öğretmenlerini ve öğrenci velilerini çok daha derinden etkilemiştir. Sürecin en az hasarla atlatılabilmesi için sisteme dâhil edilen eğitim platformları ve z-kitaplar bu çalışmanın ana odağını oluşturmaktadır. Sürecin ana aktörlerinden olan birinci sınıf öğretmenlerin gözüyle; bu platformların değerlendirilmesi, özellikle ilk okuma ve yazma öğretimindeki etkililiği, nasıl daha fazla yarar sağlanacağı ve kullanım esnasında yaşanan sorunlar ve çözüm önerilerini tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırma boyunca elde edilen verileri destelemek amacıyla toplanan öğretmen görüşlerine çalışmada yer verilmiştir.

Bu araştırmanın konusunun belirlenmesinde öncelikle bu süreci yaşamış bir sınıf öğretmeni olarak kendim bulunmaktayım. Diğer taraftan, araştırma sürecinin başlaması ve tamamlanması aşamalarında ise çevremdeki pek çok kişinin desteğini aldım. Lisansüstü eğitimimde bilgi, donanım ve tecrübelerinden yararlandığım, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı'ndaki hocalarıma teşekkürlerimi sunuyorum. Yüksek lisans tez sürecim boyunca çalışmama zamanını ve emeğini katan danışmanım Prof. Dr. Metin ORBAY'a çok teşekkür ederim. Veri toplama sürecimde istekle ve samimiyetle katkıda bulunan okul müdürlerine ve sınıf öğretmenlerine ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum.

Araştırmalarıma yürekten verdikleri destekle bugünlere gelmeme vesile olan saygıdeğer anneme ve babama şükranlarımı sunarım. Her zaman cesaret veren, manevi desteğini gördüğüm ağabeyime, ablama, kardeşlerime ve biricik yeğenim Ali İmran'a sevgilerimi ve teşekkürlerimi sunuyorum. Tez çalışmamda yardımını, sevgisini ve ilgisini gördüğüm kıymetli eşime teşekkürlerimi sunarım.

Bu tez çalışmasının öğretmeyi ve öğrenmeyi kendine vazife eden tüm öğretmenlere ve öğrencilere yararlı olması dileğiyle saygı ve sevgilerimi sunarım.

Azade ABASİOĞLU

30/12/2022

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN SAYFASI	i
ÖZET	ii
ABSTRACT.....	iv
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xii

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Problem Cümlesi	3
1.3. Araştırmanın Amacı	3
1.4. Araştırmanın Önemi	3
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1.6. Araştırmanın Sayıtları	4
1.7. Tanımlar	4

II. BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
2.1. Ana Dili	5
2.2. Ana Dili Öğretimi.....	5
2.3. İlk Okuma ve Yazma Öğretimi	6
2.3.1. İlk Okuma Yazma Öğretiminin Önemi.....	7
2.3.2. İlk Okuma Yazma Öğretiminin Önemi.....	7
2.3.3. İlk Okuma Yazma Öğretimi Yöntemleri	8
2.3.4. İlk Okuma Yazma Öğretiminin Tarihsel Gelişimi.....	13
2.3.5. İlk Okuma Yazma Öğretimine Etki Eden Etmenler	14
2.3.5.1. Öğretmen Tutumu.....	14
2.3.5.2. Öğrenci Özellikleri	14
2.3.5.3. Aile Tutumu.....	14

2.4. Z-Kitap	15	
2.5. Uzaktan Eğitim.....	17	
2.6. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Yaygın Olarak Kullanılan Eğitim Platformları		19
2.6.1. Eğitim Bilişim Ağı.....	19	
2.6.2. Okulistik.....	23	
2.6.3. Morpa Kampüs.....	29	
2.7. İlgili Araştırmalar	33	
2.7.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	33	
2.7.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	42	
III. BÖLÜM		
3. YÖNTEM.....	45	
3.1. Araştırmanın Deseni.....	45	
3.2. Çalışma Grubu.....	45	
3.3. Verilerin Toplanması.....	47	
3.4. Verilerin Analizi	48	
IV. BÖLÜM		
4. BULGULAR	49	
V. BÖLÜM		
5. TARTIŞMA	82	
VI. BÖLÜM		
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	88	
6.1. Sonuçlar	88	
6.2. Öneriler.....	90	
KAYNAKÇA.....	91	
EKLER.....	99	
Ek 1. Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzin Raporu.....	100	
Ek 2. Etik Kurul İzni	101	
Ek 3. Öğretmen Görüşme Formu	103	
Ek 4. Öz Geçmiş.....	106	

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Öğretmenlerin Betimsel Bilgileri	46
Tablo 2. Eğitim Platformları ve z- Kitaplar ile İlk Okuma Yazma Öğretiminde Eğitsel İçerikle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	49
Tablo 3. Eğitim Platformları ve z- Kitaplar ile İlk Okuma Yazma Öğretiminde Eğitsel İçerikle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	52
Tablo 4. Eğitim Platformları ve z- Kitaplar ile İlk Okuma Yazma Öğretiminde Eğitsel İçerikle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	55
Tablo 5. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri	57
Tablo 6. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri	60
Tablo 7. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri	66
Tablo 8. İlk Okuma Yazma Öğretiminde z-Kitap Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri..	71
Tablo 9. İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Uzaktan Eğitimin İşlevselliği	75

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Geleneksel Kitaplar, e-Kitaplar ve Etkileşimli e-Kitapların Kullanıcı ile Etkileşim Düzeyi (Bozkurt ve Bozkaya, 2013).....	17
Şekil 2. EBA Giriş Sayfası.....	20
Şekil 3. EBA Ses Grupları	20
Şekil 4. EBA Sesi Hissettirme İçeriği.....	21
Şekil 5. EBA Sesi Hissettirme İçeriği.....	21
Şekil 6. EBA Harfin Yazımı	22
Şekil 7. EBA Hece Birleştirme İçeriği.....	22
Şekil 8. EBA Kelime ve Cümle Oluşturma	23
Şekil 9. Okulistik Sesi Hissettirme Hikaye Dinletme Etkinliği.....	24
Şekil 10. Okulistik Sesi Tanıtma: Başında Mı, Ortasında Mı, Sonunda Mı Etkinliği.....	24
Şekil 11. Okulistik Varlıkların Adında –z Sesi Olan İnteraktif Etkinlik	25
Şekil 12. Okulistik Varlıkların Adında –z Sesi Bulma Etkinliği	25
Şekil 13. Okulistik Hem Büyük Harfin Hem De Küçük Harfin Tekrarlı Yazımı	26
Şekil 14. Okulistik Hecelerden Kelime Kelimelerden Cümle Oluşturma Etkinliği	26
Şekil 15. Okulistik Varlık Adlarını Yazma Etkinliği.....	27
Şekil 16. Okulistik Öğrenilen Ses ile İlgili Metinlerin Okunuşlarını Dinleme ve Okuma Etkinliği.....	27
Şekil 17. Okulistik –z Sesini Buldurmaya Yönelik Şarkılı İnteraktif Etkinlik.....	28
Şekil 18. Okulistik Yazdırılabilir Eğitim Materyali	28
Şekil 19. Morpa Kampüs -k Sesi İçerikler.....	29
Şekil 20. Morpa Kampüs Sesi Hissettirme Hikaye İçeriği	30
Şekil 21. Morpa Kampüs Varlıkların Adında –k Sesi Bulma Etkinliği.....	30
Şekil 22. Morpa Kampüs –k Harfi Yazılışının Tekrarlı Gösterimi	31
Şekil 23. Morpa Kampüs Hece Okuma ve Yazma Çalışmaları.....	31
Şekil 24. Morpa Kampüs Kelime ve Cümle Çalışmaları Etkinliği.....	31
Şekil 25. Morpa Kampüs Okuma Yazma Metinleri	32
Şekil 26. Morpa Kampüs Yazdırılabilir Çalışma Sayfası.....	32
Şekil 27. Kullanılan Eğitim Platformlarının Adları.....	63
Şekil 28. Kullanılan z-Kitapların Değişimi	64
Şekil 29. Eğitim Platformları ve z-Kitap Kullanım Yeterlilik Düzeyleri	67

Şekil 30. Eğitim Platformları ve z-Kitap Kullanımı Kapsamında Hizmet İçi Eğitim İhtiyaç Durumları.....	69
--	----

KISALTMALAR DİZİNİ

Kısaltmalar	Açıklama
EBA	Eğitim Bilişim Ağı
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
FATİH	Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ

Yaşadığımız bilgi çağıyla uyum içinde olmamız, öğretimin başlaması ve hatta ömür boyu devamlılığını sağlamak için önemli ölçütlerden biri okuma yazma becerisidir. Bireylere okuma yazma becerisi ilköğretim birinci sınıfta verilen okuma yazma etkinlikleriyle kazandırılmaktadır. Bu etkinliklerin doğru yöntemle ve nitelikli olmasına özen gösterilmelidir. Çünkü öğrenciye verilecek niteliksiz okuma yazma öğretimi, onun ileride başarısızlığını imar etmek demektir. Bireyin değişen, dönüşen ve gelişen topluma ayak uydurabilmesi, iletişim kurabilmesi ve kendini etkili bir biçimde ifade etmesinin temelinde okuma yazma becerisinin etkililiği vardır (Çelenk, 1983).

Çağdaş toplumlarda kişiler toplumu geliştirme ve ileriye taşıma gibi sorumluluklar üstlenirler. Üstlenecekleri sorumluluklar doğrultusunda benimsedikleri alanda başarılı, analitik düşünen, soran, sorgulayan, eleştirel düşünceye sahip ve üretken bireyler olabilmeleri etkili bir okuma ve yazma yeteneğiyle mümkündür. Bu bağlamda, kişiler önce bilgiye ulaşmalı daha sonra ulaştıkları bilgileri okuma becerileriyle okuduklarını anlamlandırarak yeni bilgiler üretebilmelidirler. Bu amaca ulaşmada en önemli araç okuma yazma becerisidir (Ünal ve Susar Kırmızı, 2019). Bu beceriyi ilköğretim birinci sınıfta elde edemeyen kişiler akademik hayatları boyunca okulda zorlanan, topluma sınırlı düzeyde katkı sağlayan, başarısız kişiler olarak karşımıza çıkmaktadırlar. İlk okuma ve yazma öğretimi yalnızca okuma ve yazma becerisi kazandırmaz bunun yanında çocuklara Türk dilini doğru, güzel ve etkili kullanma becerilerini de kazandırarak okumaktan zevk alma, iletişim kurma, sosyalleşme, problem çözme ve karar verebilme gibi becerileri de geliştirir (Şahin, 2009).

Yaşadığımız çağın çocukları erken yaşlarda öğrenen, eğitimi ve oyunu herhangi bir teknolojik ekrandan edinen, bu amaçlar için ekran karşısında geçirdiği sürenin uzaması bir anlamda çocuğu ekrana bağımlı kılmıştır. Doğum tarihleri 2010 ve sonrası yıllara denk gelen bu çocuklara alfa kuşağı denilmektedir. Bu kuşaktaki çocuklar telefon, bilgisayar ve internet gibi teknolojik ürünleri; bilgi edinmek, iletişim kurmak, sosyalleşmek, çevrim içi öğrenme ortamları olarak kullanabilmektedirler (McCrindle ve Wolfinger, 2010).

Günlük yaşamda doğal afetler, salgın hastalıklar, olumsuz hava şartları gibi nedenler hayatı olumsuz etkileyebilmektedir. Bu durumlarda eğitim süreçlerinde de aksamalar meydana gelebilmektedir. Özellikle bu durumlarda teknolojinin eğitim ortamlarına entegre edilmesi zorunluluk haline gelmektedir. Yakın zamanda yaşadığımız Covid-19 pandemi sürecinden

bildiğimiz gibi, eğitim ve öğretimde aksamalar meydana gelmiş ve teknoloji ile tanışık olan alfa kuşağı teknolojinin sunduğu uzaktan eğitim yoluyla eğitimlerine devam edebilmiştir (Özer, 2020).

Son yıllarda bilgidaki hızlı değişim ve dönüşümler, eğitimin önemini arttırmaktadır. Eğitim alanında yaşanan gelişmeler, teknolojik ilerlemeler ve bilimsel araştırmalar ilk okuma ve yazma öğretimini etkilemekte ve öğretimde yeniliklere sebep olmaktadır (Güneş, 2019). Bu bağlamda, eğitimde teknoloji uygulama projeleri ve eğitim platformları tasarlanmıştır. 2012’de FATİH projesi (Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) kapsamında Eğitim Bilişim Ağı (EBA) tasarlanmıştır. EBA ile öğretimi destekleyecek içerikler sunulmaya çalışılmıştır. EBA gibi özel eğitim kurum ve kuruluşlarına ait Okulistik, Morpa Kampüs, Vitamin vb. birçok platform geliştirilmiştir. Bunun yanında içeriğinde video, görsel ve işitsel kayıtlar ve animasyonlar bulunan birçok duyu organına hitap eden z-kitaplar sürece hizmet etmektedir.

1.1. Problem Durumu

Dil bir araç olarak fikirleri, duyguları, değerleri, inançları anlatmada, öğretmede, bilgi ve kültür birikimini aktarmada çocuğun sosyal ve bilişsel gelişimi açısından önemlidir. Eğitimin gücü ise ancak anadili öğrenmekle mümkündür. Dilin önemi, okuma yazma öğretimini de önemli kılmaktadır (Çiçek, 2019). Okuma yazma öğretimi ilköğretim birinci sınıfta kazanılması gerekmektedir. Çünkü öğrenmenin temeli okuma yazma becerisine sahip olmaktan geçmektedir. Okuma yazma becerisi, insanlığın geçmiş deneyimlerini, tarihini günümüz bireylerine aktaran, günümüz toplumları arasında da haberleşmeyi, anlaşmayı sağlayan bir beceridir. Bireylerin, çağdaş bir dünya görüşüne sahip olmaları ve kendilerini gerçekleştirebilmeleri okuryazar olmalarıyla sağlanabilir (Çelenk, 2019). Çocuklara okuma yazma becerilerini kazandırmak ve geliştirmek öğretmenlik mesleğinin önemli sorumluluklarındandır. Etkili okuma yazma becerisi kazanmada sınıf öğretmenlerinin payı büyüktür. Sınıf öğretmenleri, öğretim programlarını uygulayıcıları olarak öğretim ortamını bu amaç doğrultusunda düzenlemelidirler.

Öğretim süreçleri, her zaman alışlagelmiş eğitim öğretim ortamlarında devam etmeyebilir. Bu duruma sosyoekonomik şartlar, kurumların sunduğu fırsatlar, doğal afetler ve salgın hastalıklar gibi istem dışı gelişen olaylar sebep olabilir. Bunların neticesinde eğitim, yüz yüze değil uzaktan eğitim yoluyla yapılabilir. Dünya da eş zamanlı olarak görülen Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitime geçilmiş ve eş zamanlı olarak ülkemizde de eğitim

faaliyetleri uzaktan eğitim yoluyla yürütülmüştür. Eğitim öğretim sürecinin uzaktan eğitimle yapılması eğitim platformlarının ve z-kitapların etkinliğini arttırmış ve eğitim faaliyetlerinin vazgeçilmez parçası haline gelmişlerdir. Bu sistemlerin kullanıcıları olan öğretmenlerin ve henüz okul kültürü edinmemiş birinci sınıf öğrencilerinin uzaktan eğitimle yapılan ilk okuma yazma öğretim süreçlerine bu dijital sistemlerin katkısını, etkililiğini ve eğitimden alınacak verimin değerlendirilmesi, ortaya koyulması bakımından önemlidir. Bu nedenle uzaktan eğitim sürecinde eğitim platformlarının ve z-kitapların öğretmen görüşleri alınarak ve bu görüşlerin incelenerek eğitim ve öğretim süreçlerine yön verebilmesi ve daha iyi nasıl uygulanabilir? Sorusuna cevap verebilme bakımından önemlidir.

1.2. Problem Cümlesi

Eğitim platformlarının ve z-kitapların ilk okuma ve yazma öğretiminde etkililiği ve ilk okuma yazma sürecinde nasıl daha etkin uygulanabileceğine ilişkin sınıf öğretmenlerinin düşünceleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma ve yazma öğretiminde kullanılan eğitim platformlarının ve z-kitapların sürece kattığı avantajlar, karşılaşılan zorluklar, zorluklara karşı çözüm önerileri, nasıl kullanılması gerektiği, hangi şekilde uygulanırsa daha fazla verim alınabileceği gibi durumlar hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemektir. Belirlenen amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır.

İlk okuma yazma öğretiminde eğitim platformlarını ve z-kitapları kullanan sınıf öğretmenlerinin,

- a. Eğitsel içerik boyutlarını uygulamaya ilişkin görüşleri nelerdir?
- b. Öğretim içerikleri nitelik ve niceliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- c. Teknoloji kullanımına ilişkin önerileri ve görüşleri nelerdir?
- d. Uzaktan eğitimin işlevselliği hakkındaki görüşleri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, uzaktan eğitim süreci boyunca ilk okuma ve yazma öğretiminde eğitim platformlarını ve z-kitapları kullanan sınıf öğretmenlerinin uygulamada yaşadığı durumlar ve edindikleri tecrübeler hakkında görüşlerini edinmeyi sağlamaktadır. Çalışmada elde edilen

verilerin eğitim platformları ve z-kitapların uzaktan eğitimdeki etkililiği ve daha iyi nasıl uygulanabileceğiyle ilgili önerilerin alınması açısından önemlidir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma 2020-2021 eğitim ve öğretim yılında birinci sınıf okutan sınıf öğretmenlerinden toplanan verilerle, Şanlıurfa ili Siverek ilçe merkezinde görev yapan 25 sınıf öğretmeniyle sınırlıdır.

1.6. Araştırmanın Sayıtları

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleriyle yapılan görüşmede soruları cevaplarırken duygu ve düşüncelerini içtenlikle yansıttıkları varsayılmaktadır.

1.7. Tanımlar

Okuma: Okuyucunun ön bilgilerinden hareketle yazarla kurduğu etkili iletişim çerçevesinde, belirli bir metot ve hedef doğrultusunda uygun bir atmosferde yapılan anlamlandırma sürecine denir (Akyol, 2020).

Yazma: Bireyin düşüncelerini açıklayabilmek amacıyla özel işaret ve semboller kullanarak kağıda aktarma eylemdir. Bu eylem sadece çizimsel sembolleştirme değil, etkinliği anlamlandırmaya dayalı bir süreçtir (Yılmaz Karadağ ve Erdoğan, 2020).

Uzaktan eğitim: Bilgi teknolojilerinin gelişmesiyle farklı ortamlarda bulunan öğretmen ve öğrencilerin karşılıklı olarak görüntülü ve sesli şekilde etkili iletişim kurarak gerçekleştirdikleri öğretim yoludur (İşman, 2022).

Z-Kitap: Alan yazında “etkileşimli kitap” veya “etkileşimli e-kitap” olarak isimlendirilebilmekte olup, bilgisayar ortamında internet destekli olarak tasarlanan, öğrencilerin öğrenmesini yapılandıran e-içeriklerdir (Hakkari, Yeloğlu, Tüysüz ve İlhan, 2017).

II. BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Ana Dili

Dil, duygu ve düşünceleri aktarma aracıdır. Dil, toplumların kendine has kurallarına göre gelişir, kelime dağarcığı buna göre şekillenir. Ana dili kavramı, çocuğun ana eksenli öğrenme yaşantılarıyla meydana getirdiği duygu ve düşüncelerinin toplum kültüründen beslenerek geliştirdiği bir araçtır. Çocuk bu araç sayesinde dünyayı algılayıp anlamlandırarak kendini ifade eder (Aksan, 1978; Güteryüz, 2004; Gözüküçük, 2019).

Toplumun en küçük parçası olan ailelerde çocuğa ana dili kazandırılır. Ana dili, çocuğun ailesinden ve çevresinden öğrendiği ilk dildir. Aileler, çocuklarına okul öncesi süreçte bilinçli olarak dil öğretimi yapmazlar. Çocuğun doğduğu, yetiştiği ortamda hangi dil konuşuluyorsa o dili öğrenir, okula başladığı zaman artık gelişmiş güzel öğrenmiş olduğu ana dilin kurallarını da öğrenmeye başlar. Dünyaya gelen tüm çocuklar, ilk aylarda benzer sesleri çıkartmaktadırlar. Ancak zaman içinde aile ve çevrenin etkisiyle çıkardıkları sesler değişmeye başlar. Böylece duymadıkları sesleri değil, duydukları sesleri çıkararak dilin özelliklerine uyum sağlar (Gözüküçük, 2019).

2.2. Ana Dili Öğretimi

Bireyler arası kültürleşme ve bilgi alışverişi dil ile sağlanmaktadır. Kişinin topluma ayak uydurması, bir uyum içinde olması ancak dil ile mümkündür. Dilin, anlamayı ve anlatmayı sağlamak, aynı dili konuşan insanlar arasında ortak duygu, düşünceyi oluşturarak vatan bilincini pekiştirmek, vatanın ve insanlığın tüm kültür birikimini aktarmak gibi işlevleri vardır (Yücel, 2000). Dilin, bu işlevlerini ifa edebilmesi her ulusun kendine ait dilini etkili bir şekilde öğretebilmesiyle ilgilidir (Sever, 2004). Ana dili öğretimi, kişiye düşünme yetilerini geliştirme, yetkinleştirme ve sosyalleşme gibi amaçlar doğrultusunda kendilerini açık, etkili ve doğru bir şekilde ifade edebilecek dil becerileri kazandırır.

Ana dili öğretimi, sürekli devam eden bir süreçtir. Dil öğretiminde ilköğretimden üniversiteye kadar olan tüm kademelerde dinleme, konuşma, okuma ve yazma gibi beceri alanlarını geliştirilmeye dönük etkinliklerle gerçekleştirilir. Bu beceri alanlarından önce dinleme, daha sonra konuşma ile ilgili etkinlikler sayesinde okul öncesi dönemde de çocuğun dinleme ve konuşma beceri alanları belli bir düzeyde gelişmiştir (Karadağ, 2005). Birinci sınıfa başlayan çocuğun ana dili gelişimine okuma yazma beceri alanları da eklenerek aileden ve

çevreden edindikleri ana dilini, okuma yazma öğretimiyle daha sistemli bir şekilde dilin kurallarıyla öğrenme sürecine girer.

Calp'a (2003) göre okuma yazma öğretimini, dilin yapısını, işlevlerini ve dilin etkin kullanımını sağladığından aslında bir dil öğretimi olarak kabul eder. Türkiye'de ana dili öğretimi denildiğinde Türkçe öğretimi anlaşılmalıdır. Türkçe dersinden başarılı olan bir öğrenci ana diline tam olarak hâkim olduğundan diğer derslerinde de başarılı olma şansı yüksektir (Güleryüz, 2002). Ana dilindeki başarı, çocuğun tüm akademik hayatına olumlu yönde etki ettiği gibi çocuğun sosyal uyumunu da kolaylaştırır (Aba, 2011).

2.3. İlk Okuma ve Yazma Öğretimi

Okuma ve yazma, kişinin sosyal, kültürel, siyasi ve ekonomi alanlarına hazırlanmasını sağlayan bir zihin teknoloji gelişimidir (Gürol ve Yıldız, 2015). Kişinin gündelik ve akademik hayatında faydalanacağı okuma ve yazmanın temel becerilerini edindirmeye ilk okuma ve yazma öğretimi denir (Akyol, 2020). Kişi gerek okulda gerekse günlük hayatta pek çok bilgiyi okumak, yazmak, anlamlandırmak ve kullanmak durumundadır (Baştuğ ve Şenel Demirtaş, 2020).

İlk okuma ve yazma öğretimi, yazı dilinin sembolik işaretler dizgesini okuyabilme; söylenilenleri ya da kendi düşüncelerini yazılı olarak ifade edebilme sürecini içerir (Ferah, 2001). Bu süreçte esas amaç; ses öğretiminden başlanarak harfleri, harflerden heceleri, hecelerden kelimeleri oluşturarak cümleler elde etmek ve nihayet metinlere ulaşarak bağımsız okuma ve yazı yazma becerisini kazandırmaktır. Okuma yazma becerisini kazanmış bireylerden, anlayarak okuyabilme, okuduklarıyla alakalı sebep-sonuç ilgisi kurabilme, Türkçeyi güzel, doğru ve etkili kullanabilmesi beklenmektedir.

İlkokulun birinci kademesinde verilen okuma yazma öğretiminin yanlış uygulamalarla öğretilmesi, öğrenci için geri dönülmez olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Bu durumun başlıca nedenleri arasında velilerin ses temelli eğitim yöntemine bağlı kalmayıp farklı yöntemlerle okuma yazma öğretmeye çalışmaları, öğreticinin uygun yöntemleri kullanamaması veya tedavüldeki yöntemlere dair gerekli bilgi ve donanımına sahip olmaması gösterilebilir. Bu gibi olumsuzluklarla okuma yazma öğretimi yapılan öğrencinin; okuma yazma becerisine ulaşamayan, ileri sınıf seviyelerinde okuma hızı düşük, okuduğunu anlamayan, kendini sözlü veya yazılı olarak ifade edemeyen bir birey olması kaçınılmaz bir durumdur. Bu sebeple bu kapsamda öğretim yapacak öğretmenlerin; gerekli bilgi ve donanımına sahip, alanında tecrübe sahibi, mesleğini seven, sakin ve sabırlı bir mizaca sahip, eğitim ve öğretimdeki gelişmelere meraklı olmaları gerekmektedir (Aba, 2011; Nargül, 2006). İlk yapılan öğrenmelerin kalıcılığı köklü olmaktadır ve yapılan öğretimlerin planlı, programlı ve belli bir yöntem dahilinde yapılması önemlidir; aksi takdirde kazanılan herhangi bir yanlış öğrenmenin düzeltilmesi iki katı çaba harcanmasına sebebiyet vermektedir (Turan, 2007).

2.3.1. İlk Okuma Yazma Öğretiminin Önemi

Teknolojinin hızla geliştiği 21. Yüzyılda doğan çocuklar, bilgisayar, tablet, cep telefonundan bilgiyi elde etmek ve iletişimi sağlamak için internet ağlarını, bilgisayar yazılımlarını aktif bir şekilde kolaylıkla kullanabilmektedirler. Teknolojinin bu hızlı gelişimine uyum sağlamak amacıyla çeşitli türdeki bilgileri az zamanda işleyerek yeni bir ürün veya proje ortaya koyulabilmesi için nitelikli okuryazarlık becerisine ihtiyaç vardır.

Çocuğun okuryazarlık eğitiminin temelini doğduğu andan itibaren olan yaşantılarından günümüze kadar olan süreç oluşturmaktadır (Morrow, 2007). Temel okuryazarlık, bilgi okuryazarlığı, bilimsel okuryazarlık, teknolojik okuryazarlık, ekonomik okuryazarlık ve görsel okuryazarlık gibi birçok okuryazarlık türü mevcuttur (Akyol, 2020). Çocuğun bu okuryazarlık türlerine hâkim olabilmesi için temel okuryazarlık becerisine sahip olması büyük önem taşımaktadır.

Formal eğitimin ilk basamağı olan okuma yazma öğretimi en önemli aşamadır (Sağırlı, 2019). Bu aşama sadece ilkokulda değil, çocuğun ilerideki eğitim hayatında da önemli olacaktır. Öğrencinin ilk okuma yazmada göstereceği başarı diğer derslerindeki başarısına da yön verecektir (Sarıoğlu, 2021). İlk okuma yazma öğretimi, öğrencide düşünme, algılama, tasnifleme, bütünleştirme, eleştirme, değerlendirme ve yorumlama şeklinde bilgiyi sentezleyerek paylaşmasını sağlamada önemli bir öğretim basamağıdır (Ferah, 2007).

2.3.2. İlk Okuma Yazma Öğretiminin Önemi

İlk okuma ve yazma öğretimi; ilkokula başlamadan evvel çocukların edinmiş olduğu konuşma, dinleme, izleme ve anlama gibi dil becerilerinden hareketle okuma yazma becerilerini bilinçli bir şekilde edinmelerini amaçlar (Göçer, 2016). Çocuğun yaşamı boyunca kullanacağı bu becerileri geliştirmesi gerektiğini kavratma, ilk okuma yazmanın genel hedefidir (Parlakıyıldız, 2013). Okuma ve yazma öğretiminin tek amacı okuma yazma teknik bilgisini edindirmek değildir (Güneş, 2003); aynı zamanda Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda İlk okuma ve yazma öğretimi; öğrencilerin fikir edinme, anlama, bilgiyi sıralama, tasnifleme, sorgulama, bilgileri ilişkilendirme, analiz, sentez ve değerlendirme şeklindeki üst düzey zihinsel becerilerinin etkinleşmesini sağlamaktır. Ayrıca ilk okuma ve yazma öğretiminin ehemmiyetli işlevlerinden biri olan Türkçeyi doğru, güzel ve etkin kullanılmasını sağlayacak becerilerin edindirilmesini amaçlamaktadır (MEB, 2019).

Çelenk (2019), ilk okuma yazma öğretiminin genel amaçlarını şu şekilde sıralamıştır:

- “Düzeyine uygun olarak hazırlanmış metinleri uygun hızda ve anlamlandırarak okuyabilme,
- Okuduğu ve dinlediği düzeyine uygun metin ve konuşmaları anlayabilme,
- Duygu, düşünce ve izlenimlerini sözlü ve yazılı olarak anlatabilme,
- Çevresiyle etkin bir iletişim kurabilme,
- Kurallara uygun ve işlek bir yazı yazabilme,
- Türk dilini öğrenmek ve kullanmaktan zevk alabilme”

Çelenk (2019), ilk okuma yazma öğretiminin ilkelerini şu şekilde açıklamıştır:

1. “İlk okuma ve yazma öğretimi Türkçe öğretiminin temelidir.
2. Okuma-yazma eylemi aynı zamanda bir düşünme eylemidir.
3. İlk okuma ve yazma öğretimi tüm derslerin temelidir.
4. İlk okuma-yazma öğretiminin amacından haberdar olma çocuğun öğrenmeye etkin katılımında ona yardımcı olur.
5. İlk okuma-yazma öğretiminde karşılaşılabilecek olası başarısızlık çocuğun akademik benlik tasarısını olumsuz etkiler.
6. İlk okuma-yazma öğretiminde toplu öğretim ilkesine uyulmalıdır.
7. İlk okuma-yazma öğretiminde bireysel ayrılıklar dikkate alınmalıdır.
8. İlk okuma-yazma öğretiminde yakından uzağa, basitten karmaşığa, somuttan soyuta bir yol izlenmelidir.
9. İlk okuma ve yazma öğretiminde öğrencilerin etkin katılımı sağlanmalıdır.
10. İlk okuma yazma öğretiminde oyundan yararlanma çocuğun içinde bulunduğu yaş özelliğinin bir gereğidir.
11. İlk okuma-yazma öğretiminde planlı çalışma esastır.
12. İlk okuma-yazma öğretiminde görsel ve işitsel araçlardan yararlanılmalıdır.”

2.3.3. İlk Okuma Yazma Öğretimi Yöntemleri

İlk okuma ve yazma öğretimi, birinci sınıf öğrencisine uygun yöntem ve materyallerle okuma ve yazmanın en temel becerilerinin edindirilmesini amaçlar. Bu amaç doğrultusunda okuma yazma öğretiminde kullanılan bireşimsel yöntemler, çözümleme yöntemleri ve karma yöntemler olmak üzere 3 temel yöntem vardır. Öğretim yapılırken yöntemler amaç değil araç olmalıdır, önemli olan okuma yazma öğretiminin bu yöntemlerden hangisiyle yapıldığından ziyade; hangisinin başarıya götüren en kısa ve

etkili yöntem olması önemlidir (Şahin, 2005).

1. **Bireşim yöntemleri:**

- 1.a. Harf (alfabe) tekniği
- 1.b. Ses (fonetik) tekniği
- 1.c. Hece tekniği
- 1.d. Ses temelli cümle tekniği

2. **Çözümlemeye dayalı yöntemler**

- 2.a. Hikâye (metin) tekniği
- 2.b. Cümle tekniği
- 2.c. Kelime tekniği

3. **Karma yöntemler**

Bireşim Yöntemleri

Bireşim yönteminin diğer bilinen ifadeleri; tümevarım ve sentezdir. Yöntemin kullanımı eskiye dayanmaktadır. Yönteminin temelinde parçalardan bütüne ulaşma mantığı vardır. Bu yöntemde okuma; harflerden başlayarak kelime, kelimelerden cümle, cümleler de birleşerek en sonunda metne ulaşan bir sistematikte öğretilir. Bu yöntemle öğretim için ses çalışmaları yapılır çünkü ses farkındalığı bu sistemde önemli görülmektedir (Baştuğ ve Şenel, 2020).

Bireşim yöntemiyle öğretim sürecine dahil edilen öğrenciye önce ünlü harfler; daha sonra ise ünsüz harfler öğretilir. Öğrenilen harflerin birleştirilmeye çalışılmasıyla okunan kelimenin anlamlandırılması aynı anda yapılamadığından hecelerin tekrar tekrar okunması öğrenciyi okuma zevkinden alıkoyar (Çelenk, 1992).

a. Harf (alfabe) tekniği

Bu teknik, Greko Romen medeniyetinden orta çağın sonlarına dek dünyanın tamamı tarafından kullanılmıştır. 19. Yy. ortalarına kadar birçok ülkede harf tekniğiyle okuma yazma öğretimi sürdürülmüştür (Baştuğ ve Demirtaş Şenel, 2020). Harf tekniğinde önce alfabedeki tüm harflerin adları ile yazılışları öğretilir, sonra ikişerli, üçerli harflerin birleşimiyle tek heceli kelimeler, daha sonra da çok heceli kelimelerin oluşturduğu cümleler ve cümlelerden oluşan metinlere ulaşılarak öğretim yapılır (Şahin, 2009).

Çelenk'e (2007) göre harf tekniğinde öğrenciye önce harf tanıtımı yapılır. Sessiz harfler seslilerle birleştirilerek hecelenir, önce üç sonra da dört harften meydana gelen heceler oluşturulur, anlamlı kelimelere ulaşma, kelimelerden cümlelere ve en son metin oluşturma

aşamalarıyla tamamlandığını belirtmektedir.

b. Ses (fonetik) tekniği

Bu teknik harf tekniğinin zorluklarını gidermek adına geliştirilmiştir. Bu amaçla öğrenciye bu kez harflerin sesleri tanıtılmıştır. Seslerin doğru öğretilmesi esas alınmıştır. Türk dilinde her harfi bir ses karşıladığından bu yöntem Türk dili için uygundur. Ses tekniğinde; harf-ses ilişkisinin tam olması ve öğrencinin seslendirme kuralını kavrayarak yeni hece ve kelimeleri okuyabilmesi için iki temel dayanak bulunmaktadır (Akyol, 2020). Ses tekniğinde öncelikle sesli harfler (Aa, Ee, Iı, İi, Oo, Uu, Öö, Üü) öğretilir, açık ve kapalı heceler (Al, El, La, Le...) oluşturulur, oluşturulan hecelerde ünsüz harflere vurgu yapılarak telaffuz edilir. Örneğin: “-ann..., -enn...-rra...”. Böylece sesi tanıma ve ayırt etme çalışmaları yapılmış olur. Öğrenciye seslerin kavratılmasının ardından harf tekniğindeki gibi iki heceli, üç heceli kelimeler, kelimelerden cümle, cümlelerden metinler oluşturularak öğretim aşamaları tamamlanmış olur.

c. Hece tekniği

Hece tekniğiyle yapılan ilk okuma yazma öğretim sürecinin temelini hece oluşturur (Çelenk, 2010). Bu teknikte hece tablosu kullanılır. Dilde kullanılan anlamlı ve en işlek heceler ezberletilir. Ezberletilen hecelerle alakalı okuma ve yazma çalışmaları yaptırılır. Ezberlemeye dayanan bu yöntem zihni yorduğundan dolayı öğrencilerden beklenen okuma yazma becerisini sağlamamaktadır.

d. Ses temelli cümle

Ses temelli cümle tekniği, 2005 yılında başlı başına bir yöntem olarak öğretim programında yapılan düzenlemeyle girmiştir. MEB (2019), İlköğretim Türkçe öğretim programında ilk okuma yazma öğretiminde ‘*Ses esaslı ilk okuma yazma öğretimi*’ olarak ele alınmıştır. Bu teknik ses-harf ilişkisi açısından ses tekniğine benzemektedir fakat; ses tekniğindeki gibi sesli harfler önceden öğretilmemektedir. Sesler belli gruplara ayrılır. Bu gruplarda öğrenilen seslerle ilgili okuma ve yazma çalışmaları eşgüdümlü ilerler.

Akyol’a (2020) göre ses esaslı cümle yönteminin özellikleri şu şekildedir:

- Ses esaslı cümle yönteminde ilk okuma ve yazma öğretimi; dinleme ve konuşma becerilerinden kopuk yalnızca okuma ve yazma becerileriyle geliştirilip sürdürülemez bu sebeple Türkçe öğretiminin beş öğrenme alanıyla birlikte ele alınmalıdır.
- İlk okuma yazma öğretimine sesler ile başlanması, seslerin birleştirilmesi ile anlamlı heceler, ardından kelimeler oluşturulması ve cümlelere ulaşılması öğrencinin bilgileri

yapılandırması bakımından öğretim sürecini kolaylaştırmaktadır. Bu açıdan ses esaslı ilk okuma yazma öğretimi yapılandırıcı öğrenme anlayışına uygundur.

- Türkçe dilinde (özellikle ilk okuma düzeyinde) her harf bir sese karşılık geldiğinden ses esaslı cümle yöntemi, Türkçenin ses yapısına uygun bulunmuştur.
- Ses esaslı cümle yöntemi, öğrencilerin işittiği ve çıkardığı seslerin bilincine ulaşmasını sağlamaktadır. Bu sayede öğrencilerin dil gelişimi (akıcılık, doğru telaffuz, sesleri ayırt etme vb.) desteklenmektedir.

Ses esaslı cümle yöntemine göre ilk okuma yazma öğretimi şu aşamalardan oluşmaktadır (MEB, 2019):

1) İlk okuma yazmaya hazırlık

a) Dinleme eğitimi çalışmaları

b) Parmak, el ve kol kaslarını geliştirme çalışmaları

c) Boyama ve çizgi çalışmaları

2) İlk okuma yazmaya başlama ve ilerleme

a) Sesi hissetme, tanıma ve ayırt etme

b) Harfi okuma ve yazma

c) Harflerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturma

d) Metin okuma

Çözümlemeye Dayalı Yöntemler

Cümle çözümleme yöntemi, tümdengelsel bir yaklaşımla hareket eder. Çocuğun günlük yaşamında kullandığı, onun için anlamlı ve merak uyandıracak cümlelerle öğretime başlanır. Daha sonra kelimeler, heceler ve sesler tanıtılarak bağımsız okumaya ulaşılır (Akyol, 2020). Bu yöntemin temeli Gestalt ekolüne dayanır. Ekole göre çocuklar dünyayı bir bütün olarak toptan algılar (Şahin, 2019). Bu algıyı okuma yazma öğretimine uyarlamak için cümle çözümleme yöntemiyle uygulanılmaya çalışılmıştır.

İlk okuma yazma öğretiminde çözümleme yöntemi savunucuları gözün okuma esnasında sıçramalar yaptığını ve bu sıçramalar esnasında görüş alanına dahil olan her bir satırdaki birimde takribi bir cümleyi okuduğundan cümle çözümleme tekniğinin gerekliliğini belirtirler (Şahin, 2019).

İlk okuma ve yazma öğretiminde çözümleme yönteminde kullanılan hikâye, cümle ve kelime olmak üzere 3 teknik vardır.

a. Hikâye (metin) tekniği

Bu tekniğin temeli öykü veya kısa metinlere dayanır. İlköğretim birinci sınıftaki

çocuğun hikâyeye ilgisi kullanılarak okuma yazma becerisi kazandırılacağı fikri vardır. Bu yöntemle yapılan öğretim sürecine direkt olarak kısa bir öyküyle başlanır. Hikâye tekniğinin aşamaları şu şekildedir (Çelenk, 2007; Şenel, 2020):

- Öğretmen, dikkati çeker,
- Kısa metni veya hikâyeyi sesli olarak okur,
- Öğrenciler kısa metni veya hikâyeyi cümle şeklinde ezberleyene kadar tekrar okur,
- Öğrencilerin cümlelerin tamamını tanımları kontrol edilir,
- Kısa metin veya hikâyedeki veya bütün cümleler öğrencilere tanıtıldıktan sonra en kolay cümlelerden başlanarak çözümleme işlemi yapılır,
- Cümle çözümlenmesinden sonra kelime çözümlenmesine geçilir,
- Hece çözümlenmesi yapılır ve harfler öğretilmiş olur.

b. Cümle tekniği

Cümle tekniği, Çözümleme yöntemleri içinde en yaygın tekniktir. Cümle tekniği cümle üzerine düşündürme esasına dayanır. Öğrenci okuduğu konuyu düşünmeye cümleler sayesinde yönelir. Bu sebeple cümle okunan konuyu anlamada daha etkilidir. Bu teknikte öğretime çocuğa anlamlı gelen cümlelerle başlanır. Cümle tekniğinde öğretim aşamaları; Cümleler süreç içerisinde kelimelere, kelimelerde hecelere, hecelerde harflere bölünerek öğrencinin okumayı çözümlemesi şeklinde gerçekleşir (Çelenk, 2003a). Öğrenilen harflerle daha sonra yeni heceler, hecelerle yeni kelimeler, kelimelerle yeni cümleler ve cümlelerle metinler oluşturulur (Çelenk, 2005).

c. Kelime tekniği

Kelime tekniğinin temelinde kelimeler vardır. Öğretim sürecine kelimelerden başlanır. Kelimeleri kavratmada görseller kullanılır. Süreç içerisinde kelimelere çağrışım yapması görseller aracılığıyla sağlanır. Bu amaçla her kelimenin yanına görsel eklenir. Öğrenilen kelimeler cümle içerisinde tekrar tekrar kullanılarak kavratılır. Kelimeler hecelerine bölünerek çözümleme yaptırılır.

Karma Yöntem

Bu yöntemde, tümevarım (bireşim, sentez) ve tümdengelim (çözümleme, analiz) yaklaşımlarının işe yarar yönlerini birleştirerek yeni bir öğretim biçimi oluşturulma esasına dayanır (Demir, 2019). Karma yöntemde ilk okuma ve yazmaya kelimeler ve cümlelerle

başlanır, hece ve harf öğretimine hızlıca geçilir. Bu yöntemde amaç kısa bir zamanda okuma yazmanın öğretilmesidir (Baştuğ ve Demirtaş Şenel, 2020). Karma yöntemin öğretim yapılırken uygulanma şekli, hedef kitleye göre farklılık göstermektedir. Örneğin öğretim yapılacak kitle yetişkinlerden oluşmuşsa; sözcük, hece ve harflerin öğretilmesine hızlıca geçilir ya da öğrenilen kelimeler ve cümleler olduğu gibi kalır, harflerden hece, sözcük ve cümleler oluşturulur. Hedef kitleyi oluşturanlar öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler ise bu kitlenin özelliklerine uygun yeni bir yöntem oluşturulmasını gerekli kılar (Demir, 2019).

2.3.4. İlk Okuma Yazma Öğretiminin Tarihsel Gelişimi

Dünyadaki diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de ilk okuma yazma öğretiminde tarihsel değişimler yaşanmıştır (Binbaşıoğlu, 1999). İlk okuma yazma öğretiminde Osmanlı'da Arap alfabesi kullanılmaktaydı. Bu sebeple okuma yazma öğretimi yapılırken harf yöntemi kullanıldı (Akman, 2015).

1916'da Kazım Nami Duru, çözümlemeli bireşimli yöntemden bahseden ve bu yöntemi uyguladığını belirten kişidir. 1918'de cümle yöntemiyle ilk okuma yazmanın öğretilbileceğini ilk kez Nüzhet Sabit, "*Elifba Meselesi*" adlı makalesi ve "*Kelime Usulü ve Elifba*" adlı kitabıyla belirtmiştir. Cümle yöntemini eğitimciler 1920'li yılların başı ile 1968 yılı aralığında sıkça kullandılar. 1968 ilkokul programıyla cümle yöntemi yasal olarak kabul gördü ve 2005 yılına değin zorunlu olarak öğretim süreçlerinde uygulanan bir yöntem haline geldi. 1924 yılında ilk okuma yazma ile ilgili "*Alfabe Kongresi*" İstanbul'da yapıldı. Kongre sonucunda "*kelime, bireşim ve çözümleme yönteminin uygulanması*" ile "*ses ya da sözcük yöntemlerinden birinin seçilerek uygulanmasında inisiyatifin öğretmene bırakılması*" şeklinde iki görüş kabul edildi.

1926 yılı itibariyle öğrencilere kelime ve cümle çözümlemelerine dayalı bireşim ve çözümleme etkinlikleriyle okuma yazma becerisinin kazandırılması amaçlanmıştır. 1928 harf inkılâbıyla Türkçe dilinin ses yapısına uygun Latin alfabesine geçildi. 1926-1968 yılları arasında sözcük çözümleme ve karma yöntem kullanıldı. 1968'den sonra kısa cümlelerin sözcüklere, sözcüklerin hecelere ve hecelerdeki harflerin seslerinin hissettirilmesine dayanan çözümleme yöntemi uygulanmıştır. Bu yöntem 1968 ilkokul programıyla yasal olarak uygulanmış ve 2005 yılı ilkokul programında kabul edilen ses temelli cümle yöntemine geçilene dek kullanılmıştır (Göçer, 2016).

2.3.5. İlk Okuma Yazma Öğretimine Etki Eden Etmenler

2.3.5.1. Öğretmen Tutumu

Öğretmen, çocuğun eğitim hayatındaki başarısı üzerinde önemli paydaşlardan biridir. Çocuğa ilk okuma ve yazma becerilerini kazanmasının yolu, birinci sınıf öğrencisinin gelişim özelliklerinin bilmesinden, öğrenciyi tanimasından, onun yaşadığı kültürü, sosyal çevreyi bilmesiyle mümkündür. Aksi halde öğretmen çocuğa ulaşmamış olur, öğretim aksar (Coşkun, 2019).

İlk okuma ve yazma öğretiminde öğretmenin başarılı olması; birinci sınıf öğrencilerinin gelişimsel (bedensel, sosyal, psikolojik ve zihinsel) özelliklerinin çok iyi bilinmesine ve öğretim yöntemlerini öğrenciye göre uyarlayabilmesine bağlıdır. (Karadağ, 2005). Ayrıca bir öğretmen Türkçeyi doğru ve etkileyici kullanmalı ve bu yönüyle örnek olmalı ve öğrencinin dil gelişimini sağlamalıdır (MEB, 2009.)

2.3.5.2. Öğrenci Özellikleri

Birinci sınıfa başlayan çocuk daha 6 yaşındadır, okul ortamı onun için yeni bir çevredir; bundan dolayı ürkektir. Birinci sınıf öğretmenleri öğrenciyi okuldan uzaklaştırmamak adına daha özenli olmaya gayret göstermelidir. Birinci sınıf kademesindeki bir öğrencinin kazanması gereken eğitimin üç temel becerisi olan okuma, yazma ve aritmetik becerilerini başarmaları beklenilmektedir (Calp, 2003). Öğrenci ise bilişsel olarak işlem öncesi dönemden somut işlemler dönemine geçiş evresindedir. Bu dönem özelliklerinden dolayı çocuğa somut örnekler sunulmalıdır onun bildiği sözcüklerden başlanılmalıdır (Gözüküçük, 2019).

2.3.5.3. Aile Tutumu

Öğrencinin okula başlamasıyla beraber, onun okul başarısına etki eden diğer paydaşlarda sürece katılmış olur. Fakat bu sürece kadar çocuk üzerinde en önemli etkisi olan ailenin sorumluluğu daha da atmış olur. Çünkü çocuk günün önemli bir kısmını ailesiyle geçirmektedir. Bu durum eğitim öğretim sürecinde okul, öğretmen ve aile iş birliğinin önemli olduğunu belirtmektedir (Sağırlı, 2019). Ailenin okula olan bakış açısı, çocuğu da etkisi altına almaktadır. Eğer aile okula ve öğretmene karşı sevecen ve saygılı tutum ve davranış içindeyse; ona okulun ve öğretmenin değerli olduğunu gösterirse çocukta da içsel olarak gelişen bir duyguyla okula karşı sevgi, öğrenmeye güdülenme, merak ve okul ortamını tanıma isteği oluşacaktır. Bu sebeple öğrenciyi olumlu etkilemek için ebeveynin bu konuda daha da özenli

ve dikkatli olması gerekmektedir (Sarı, 2008).

Çocuğa doğumundan itibaren kitap okunması, beyin gelişimini destekleyici etkinliklere dâhil edilmesi; okuma yazma çalışmalarında desteklenmesi, çocuğun çalışma ortamının oluşturulması çocuğun yakın ilgi görmesi, konuştuğu zaman dinlenilmesi; ona ailesinin bu katkılarından dolayı akademik anlamda başarıyı sağlayacaktır. (Akyol, 2020; Sağırılı, 2019). Bu bakımdan “*okul başarısının yarından çoğunun ailenin katkısıyla gerçekleştiğini söylemek mümkündür*” (Çelenk, 2003b). Ailenin çocuğa yararlı olabilmesi açısından birinci sınıfa başlayan çocukların gelişimsel özelliklerini bilmesi, bilimsel anlamda çocuğu tanıması gerekmektedir. Ailenin ilk okuma yazma sürecinde uygulanan yöntemin ne olduğu, evde okuma yazma çalışması yaparken etkinliklerin nasıl uygulatıldığı gibi konularda da bilgilenmesi uygun olacaktır (Çiçek, 2019).

2.4. Z-Kitap

Teknoloji çağının sunduğu sistemlerin bilimle eşgüdömlü olarak hızla gelişmesiyle eğitimde de gelişmeler görölmüştür. Bu gelişmelerin paralelinde eğitimde kalıcılığı sağlamak, kitleler arası fırsatları eşitlemek, kullanışlılığı arttırmak gibi amaçlar ölkelerin eğitim sistemlerinde teknoloji kullanımını gerekli kılmıştır (Özekinci ve Öztay, 2020).

Eğitimde teknoloji kullanımı sayesinde; bilgiye hızlı erişim, öğrenen kitlelere fırsat eşitliği, mekândan bağımsız olarak eğitimin her koşulda çevrimiçi olarak yapılabilmesi gibi hizmetleri internetin de kullanımıyla birçok eğitim engeline çözüm sunulmuştur (Bozkurt ve Bozkaya, 2013). Bu doğrultuda MEB (2019) Türkçe Öğretim Programı’nda Dijital Yetkinlik maddesinde bilgiye erişim sağlayabilme, bilginin saklanması, değerlendirilmesi, elde edilmesi ve paylaşılması gibi becerileri internet aracılığı ve bilgisayar kullanımıyla ortak ağlara katılım ve iletişim kurma gibi temel yetkinliklerle desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Ölkemizde de diğer ölkelerde olduğu gibi eğitimde teknoloji kullanımı önem kazanmıştır. Eğitimde yaşanan değişimlere ve yeniliklere uyum sağlayabilmek için dijital sistemlerden yararlanmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ilk adım FATİH projesiyle atılmıştır. Bu proje kapsamında eğitim içeklerinin internet ortamında sağlanması ve yönetilmesi için EBA (Eğitim Bilişim Ağı) tasarlanmıştır. EBA’nın içeriğine bakıldığında; video, z-kitap, etkileşimli e-dergi, oyun, ses ve görsel içerik gibi dokümanları barındıran aynı veya farklı zamanlarda öğretmen ve öğrencinin etkileşimde bulunduğu bir platformdur.

Eğitim platformlarında yer alan z-kitap (zenginleştirilmiş kitap) literatürde etkileşimli e-kitaplar olarak ele alınmış olup; hatta “PDF kitap” olarak bile adlandırılmıştır (Bozkurt ve

Bozkaya, 2013; Özer ve Türel, 2015; Özer Şanal ve Türel, 2018; Özekinci ve Öztay, 2020). Z-kitap; basılı kaynak kitapların özelliklerini ihtiva eden dijital sistemde kullananların etkileşimine olanak sağlayan elektronik kitaplardır. Z-kitapların içeriğinde ses-görsel dokümanlar, video ve ses kayıtları, oyunlar, animasyonlar ve hareketli komutlar gibi birden fazla duyuya ulaşmayı amaçlayan dijital kitaplardır (Bozkurt ve Bozkaya, 2013). Z-kitaplar içeriğinde bulunan uygulamalarla gerçekte yapılamayan deneyler, benzeşim tekniğiyle z-kitapların avantajlarından ekonomiklik ilkesine uygunluk sağlar.

Bozkurt ve Bozkaya'ya (2013) göre z-kitapların avantajları ve dezavantajları şu şekilde sıralanmıştır:

Z-Kitapların Avantajları:

1. Çevre dostu,
2. Ekonomik,
3. Yüksek kapasiteli,
4. Araştırılabilir özellik,
5. Taşınabilirlik,
6. Çoklu ortam desteği,
7. Yazdırılabilir/dönüştürülebilir,
8. Kalıcıdır,
9. Üretimde hız,
10. Okumaya teşvik edicilik,
11. Paylaşımında kolaylık,
12. Zaman maliyetinde düşüklük,
13. Güncellenebilirlik,
14. Aktif şekilde kullanılabilirlik,
15. Ücretsiz bilgi ve erişim kolaylığı,
16. Engelli bireyler için erişilebilirlik şeklinde sıralanmıştır.

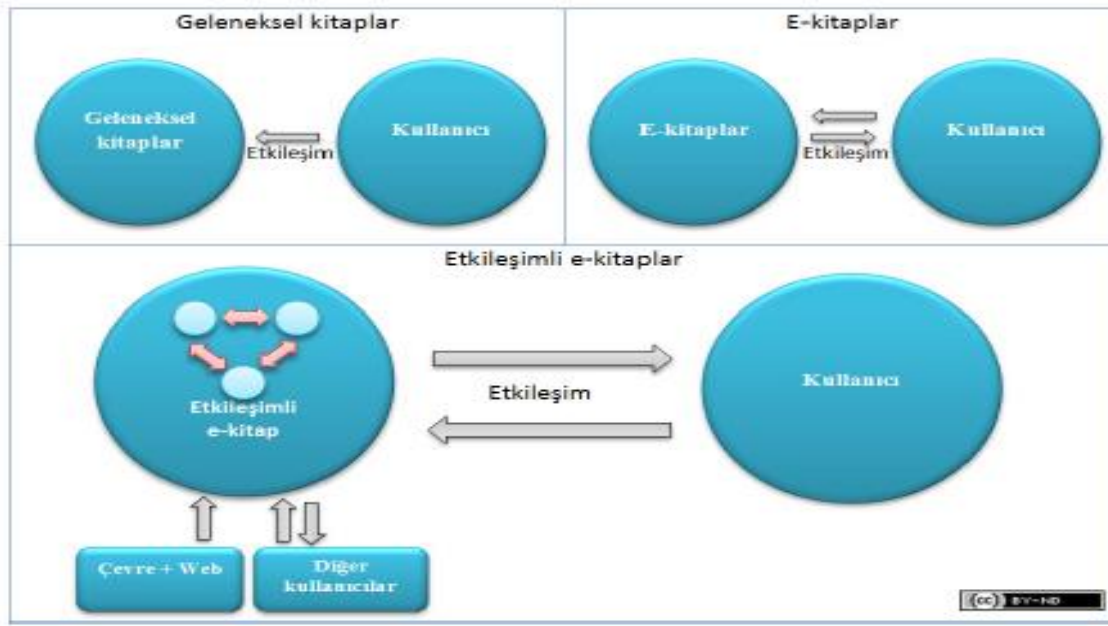
Z-Kitapların Dezavantajları:

1. Çözünürlük,
2. Uyumluluk,
3. Güç tüketimi,
4. Lisans hakları ve dijital hak yönetimi şeklinde sıralanmıştır.

Gelişen teknolojiyle üretilen teknolojik aletlerin ısıya, ışığa ve harekete duyarlı olarak çalıştığı görülmektedir. Aynı şekilde z-kitaplar da esas prensip olarak dokunmatik ekranlar için geliştirilmiş elektronik dokümanlardır. Dokunmatik ekranla çalışan z-kitapları bu bağlamda

etkileşim düzeyleri açısından ele alındığında geleneksel kitap ile kullanıcı arasında tek yönlü etkileşimi varken; e-kitaplarda kullanıcı ile çift yönlü etkileşim sağlanmakta; etkileşimli e-kitapların yani z-kitapların kullanıcı ile etkileşim düzeyine bakıldığında ise hem z-kitabı oluşturan öğeler kendi arasında ve çevresiyle çift yönlü etkileşimde bulunurken hem de diğer kullanıcılarla etkileşim içinde oldukları görülmektedir (Şekil 1).

Şekil 1. Geleneksel Kitaplar, e-Kitaplar ve Etkileşimli e-Kitapların Kullanıcı ile Etkileşim Düzeyi (Bozkurt ve Bozkaya, 2013)

2.5. Uzaktan Eğitim

Bulut ve Susar Kırmızı'ya (2021) göre uzaktan eğitim, eğitim ihtiyacı olan kişilerin çeşitli nedenlere bağlı olarak yüz yüze eğitim alamama sorunlarına sunulan farklı fiziki ortamlarda gerçekleşen öğretim sistemidir.

Sanayileşmeyle beraber eğitime olan talepte artış görülmüş, buna bağlı olarak yüz yüze eğitim toplumların eğitim ihtiyaçlarını giderme noktasında yetersiz kalmıştır. Bu yetersizliği gidermek için alternatif olarak uzaktan eğitim yöntemi gelişme göstermiştir (Başaran, Doğan ve Şahin, 2020). Uzaktan eğitim ilk defa 1728'de Boston Gazetesi'nin sunmuş olduğu "Steno Dersleri" için mektup aracılığıyla kullanılan eğitim şekli olarak görülmüştür. İngiltere'nin uzaktan eğitimi kullanmaya başlaması 1840 yılında yine steno dersleri için Isaac Pitman'ın mektup aracılığıyla yaptığı uygulamayla gerçekleştirilmiştir. (Nizam, 2004). Almanya'da günümüzde halen aktif eğitimlerini sürdüren "Deutsch Institut Fur Fern studien", "Fern Universitat", "Schulfernsehen" ve "Tele Colleg" adındaki kurumlar 1856 yılında uzaktan

eğitim uygulamalarına başlamıştır (Çoban, 2013). Japonya 1948’de bir öğretim yasası çıkarmış, yasa kapsamında asker eğitimi, okulu terk edenler ve okula ulaşım sorunu olanlar gözetilerek uzaktan eğitim sistemi kullanılmaya başlanmıştır (Antalyalı, 2004).

Türkiye uzaktan eğitim faaliyetlerine ilk olarak 1950 yılında mektup yoluyla başlamıştır. MEB tarafından verilen kararla 1953’te “FONO Açık Öğretim Kurumu” kurularak ilk defa uzaktan eğitim faaliyeti bu özel kurumda gerçekleştirilmiştir. Ankara Üniversitesi, banka çalışanlarına hizmet içi eğitim vermek amacıyla 1956 yılında mektup aracılığıyla uzaktan eğitim uygulamasını gerçekleştirmiştir (Başaran, Doğan ve Şahin, 2020). 1974 yılında öğrenci seçme sınavıyla yüksek öğretime yerleşemeyen öğrencilere Anadolu Üniversitesi’nin ön lisans programlarına yerleştirilerek uzaktan eğitim uygulaması mektup aracılığıyla eğitim hizmeti sunularak yapılmıştır (Kaya, 1996). Anadolu Üniversitesi bünyesinde Açık Öğretim Fakültesi 1982 yılında kurulmuştur. 2001 yılında ise Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi internet tabanlı ilk ön lisans programını açmıştır (Mutlu, Özöğüt Erorta ve Kip Kayabaş, 2014). Bu doğrultuda geleneksel eğitim sisteminden farklı olarak yüz yüze eğitimin yetersiz kaldığı durumlarda öğretmen ve öğrencinin farklı mekanlarda olduğu, öğrenenlerin eğitim ihtiyaçlarına bir alternatif olarak sunulan uzaktan eğitim, ülkemizde 1950 yılından beri eğitime katkı sağlayan bir sistem olmuştur. Daha çok yetişkinlerin öğretim süreçlerini sürdürmek amacıyla uygulanan bu sistem, günümüzde gelişen teknolojiyle birlikte uzaktan eğitimin kalitesini arttıran yazılım ve donanımlarla uygulama alanlarında artış görülmüştür. Ülkemizdeki bazı yükseköğretim kurumlarının bünyesinde uzaktan eğitim programları mevcuttur. Bu programların eğitimlerinin planlanması ve yürütülmesi için uzaktan eğitim merkezleri faaliyet göstermektedir. FATİH Projesi kapsamında EBA eğitim platformunda eğitim içerikleri, etkinlikler, öğretmen tarafından hazırlanan portfolyolarla ödev verme ve ödev takip sisteminin yanı sıra 2019 yılında yaşanan koronavirüs salgın hastalığı sebebiyle canlı ders yapma özelliği de eklenmiştir (Bayburtlu, 2020).

Tüm dünyayı etkileyen koronavirüs salgını, eğitim alanında da aksaklıklara sebebiyet vermiştir. Pandemi sürecinde eğitimin tüm kademelerinde ve tüm yaygın ve örgün eğitim kurumlarında yüz yüze eğitim yapılamadığı için 2020-2021 eğitim öğretim yılında eğitimler uzak eğitim marifetiyle yapılmaya başlandı (Özer, 2020). Her kademedeki yapılan uzaktan eğitim faaliyeti, özellikle somut işlem döneminde olan öğrencilerin derse dikkatlerini çekme, güdüleme ve ders etkinliklerini daha somut hale getirmek amacıyla EBA, Okulistik, Morpa Kampüs, vb. gibi eğitim platformlarının kullanımını arttırdı.

Ülkemizde fırsat eşitliğini sağlamak, eğitimin işlevini ve niteliğini arttırmak mevcut kaynakların verimli kullanılması amacıyla teknolojinin de gelişmesiyle eğitim kurumlarında,

öğretim programlarında ve eğitim sistemlerinde birçok değişiklikler söz konusudur. Bu doğrultuda diğer ülkelerde olduğu gibi bizim ülkemizde de gerek resmi gerekse özel kurumlar bünyesinde eğitim platformları geliştirildi. Geliştirilen bu eğitim platformlarından EBA 2012 yılında FATİH projesine e-içerik sunmak amacıyla tasarlandı. Özel kurum ve kuruluşların eğitim platformlarına bakıldığında Okulistik, Morpa Kampüs, Doğa Portal, Vitamin Eğitim vb. uygulamalar sıralanabilir. Yurtdışındaki eğitim platformları incelendiğinde ise; ABD’de Khan Academy, Avustralya’da Scootle, Arjantin’de Educ.ar, Finlandiya’da Edu.fi, Malezya’da Frog VLE ve Portekiz’de ise Skooool.pt’dir (Kesik ve Baş, 2021).

2.6. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Yaygın Olarak Kullanılan Eğitim Platformları

2.6.1. Eğitim Bilişim Ağı

Eğitim Bilişim Ağı, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamayı amaçlayan Fatih Projesi kapsamında öğretmen ve öğrencilere güvenli bir eğitim hizmeti sunan bir eğitim platformudur. EBA, eğitime teknolojiyi entegre etmek maksadıyla hizmet veren *Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK)* tarafından oluşturulan çevrimiçi sosyal bir eğitim platformudur. Bilgi teknolojileri kültürünü eğitim sisteminde yaygınlaştırarak dijital materyallerin kullanımını arttırmaya amaçlamaktadır (Kandemir, 2020).

EBA’nın içeriğinde animasyon, etkileşimli kitaplar, e- dergi, video, ses, görsel, çizim, metinler gibi çoklu ortam desteği yer alır. EBA’ya <https://www.eba.gov.tr/> internet adresini arama motorundan aratarak erişilebileceği gibi Android, İOS sistemlerinden EBA uygulaması indirilerek de erişim sağlanmaktadır. EBA içeriklerine öğretmen öğrenci ve veli erişim sağlayabilmektedir. Öğretmenler MEBBİS (Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri) şifresiyle öğrenciler e-okul bilgileriyle erişim sağlarken veliler ise e-devlet şifreleriyle platforma güvenli giriş sağlamaktadırlar (Şekil 2).

Şekil 2. EBA Giriş Sayfası

Eğitim bilişim ağının sunduğu içerikler, öğretmenin işini kolaylaştırarak öğretmene destek sağladığı gibi öğrencinin ilgisini çekerek derse motivasyonlarını arttırmaya yönelik hazırlanmıştır. Eğitimin ilk basamağı olan ilkokul birinci sınıf öğrencilerine ilk okuma yazma öğretimi yapılırken her öğretim aşamasına uygun içerikler EBA'nın 'Dersler' modülü sekmesinde yer almaktadır. Sınıf düzeyi '1. Sınıf' ve ardından 'Tüm Dersler' sekmesinden 'Okuyorum-Yazıyorum' dersi seçilerek içeriklere ulaşılmaktadır. Ulaşılan okuma yazma öğreniyorum içeriklerinde öğretimi yapılacak ses grupları (Şekil 3) görülmektedir (EBA, t.y.).

Şekil 3. EBA Ses Grupları

Okuma Yazma Öğreniyorum	
ELAKİN - 1. Ses Grubu	>
OMUTÜY - 2. Ses grubu	>
ÖRIDSB - 3. Ses Grubu	>
ZÇGŞCP - 4. Ses Grubu	>
HVĞFJ - 5. Ses Grubu	>

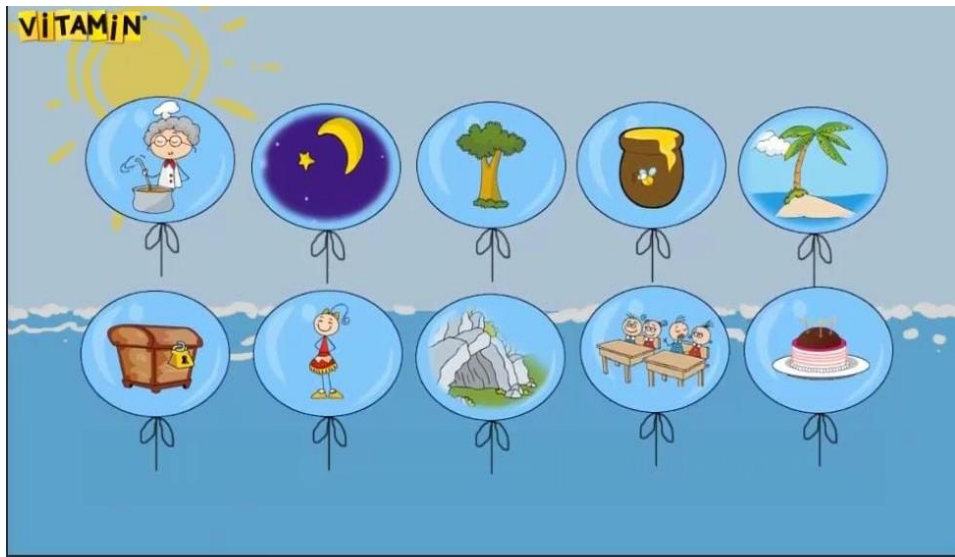
Öğretmen ve öğrencilere sunulan ses gruplarından ilgili ses ile ilgili sesi hissettirmek amacıyla hazırlanmış şarkı (Şekil 4) kullanılmaktadır. Şarkıyla öğretimi yapılan ilgili ses, yoğun bir halde kullanılarak öğrencilerin sesi hissedebilmeleri sağlanır (EBA, t.y.).

Şekil 4. EBA Sesi Hissettirme İçeriği

Sesi hissettirme aşaması, öğretimi yapılan ilgili ses, görselleri verilen varlıkların adlarında; başında mı, ortasında mı, sonunda mı sorularını içeren etkinliklerle (Şekil 5) desteklenmektedir (EBA, t.y.).

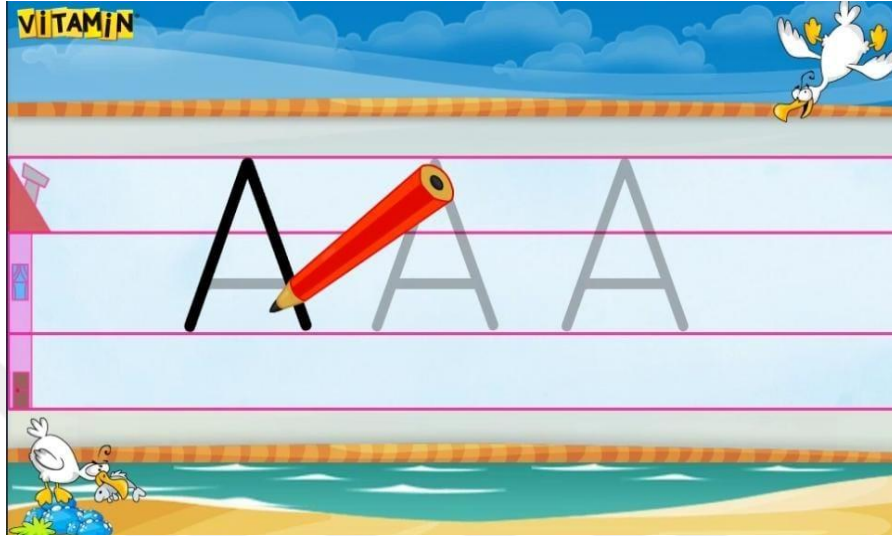
Şekil 5. EBA Sesi Hissettirme İçeriği

Öğretimin aşamalarından olan harfin yazımıyla ilgili video kullanılmaktadır. Video

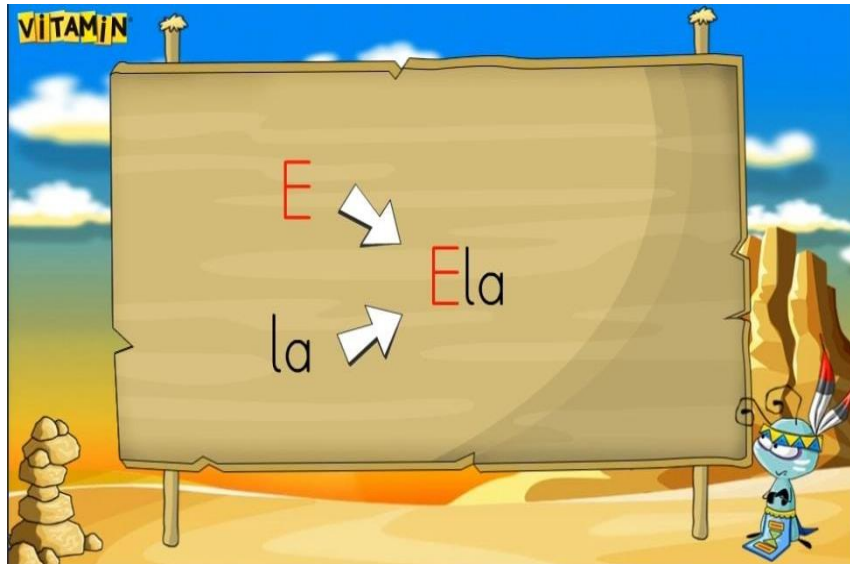
içerisinde öğretimi yapılan harfin kılavuz çizgiler arasında dik temel yazı ile yazımı tekrarlı şekilde sunulmaktadır (Şekil 6). İçeriklerden önce büyük harf yazımı sonra küçük harf yazımı öğretilir (EBA, t.y.).

Şekil 6. EBA Harfin Yazımı

Öğretimin diğer aşaması olan sesleri ve heceleri birleştirme ile ilgili etkinliklere geçilir. Bu aşamada videodaki (Şekil 7) animasyonda seslerin ve hecelerin ayrı ayrı yazılışları, okunuşları ve birleştirilerek yazılışları ve okunuşları gösterilir (EBA, t.y.).

Şekil 7. EBA Hece Birleştirme İçeriği

Ses temelli cümle yönteminin diğer aşaması olan hece, kelime ve cümle oluşturma etkinliklerine geçilir (Şekil 8). Heceler birleştirilerek kelimeleri, kelimeler birleştirilerek

cümlelere ulaşılmaktadır. Renkli heceler kullanılarak kelimelerdeki hecelere vurgu yapılmıştır. Cümlelerde ise noktalama işaretleri verilerek öğretim etkinlikleri EBA’da sunulmuştur (EBA, t.y.).

Şekil 8. EBA Kelime ve Cümle Oluşturma

2.6.2. Okulistik

Eğitimin web tabanlı teknolojik araçlar üzerinden ilköğretim 1. Sınıftan 8. Sınıfa kadar olan sınıf düzeylerinde alınmasını sağlayan bir platformdur. Bu platform, sınıflarda kullanılabilmesi amacıyla akıllı tahtaya entegre, alanında uzman kişiler tarafından hazırlanan ve MEB müfredatıyla eşgüdümlü içeriklere sahip olan bir platformdur (Özerbaş ve Yalçınkaya, 2018). Okulistik platformunun içeriklerine öğretmen, öğrenci ve veli üyelik yaparak ulaşabilmektedir. Öğretmenlere bazı içerikler ücretsiz sunulurken öğrencilere sunulan içerikler ücrete tabiidir. Okulistik platformunda interaktif konu anlatım videoları, etkileşimli testler, yazdırılabilir çalışma kağıtları, sınavlar, dijital kitaplar, soru çözümleri ve daha pek çok içerik platform içerisinde yer almaktadır. Okulistik platformunda Dersler, Haftalık Dersler, Haftalık Değerlendirme, Ders Takip, Ödevler, Ölçme ve Değerlendirme, E-Kütüphane ve Oyunlar olmak üzere 8 modül vardır. Dersler modülünden her sınıf düzeyine uygun içeriklere ulaşılmaktadır. Dersler modülünden ilkokul 1. Sınıf öğrencileri için ilk okuma yazma öğretimi içerikleri yer almaktadır. Modül içerisinde her ses grubu ayrı ayrı ele alınmıştır (Okulistik, t.y.). İlk okuma ve yazma ile ilgili Okulistik içerisindeki eğitim içerikleri şu şekildedir: (Örnek olarak öğretimi yapılan seslerden –z sesi için hazırlanan öğretim içerikleri seçilmiştir.)

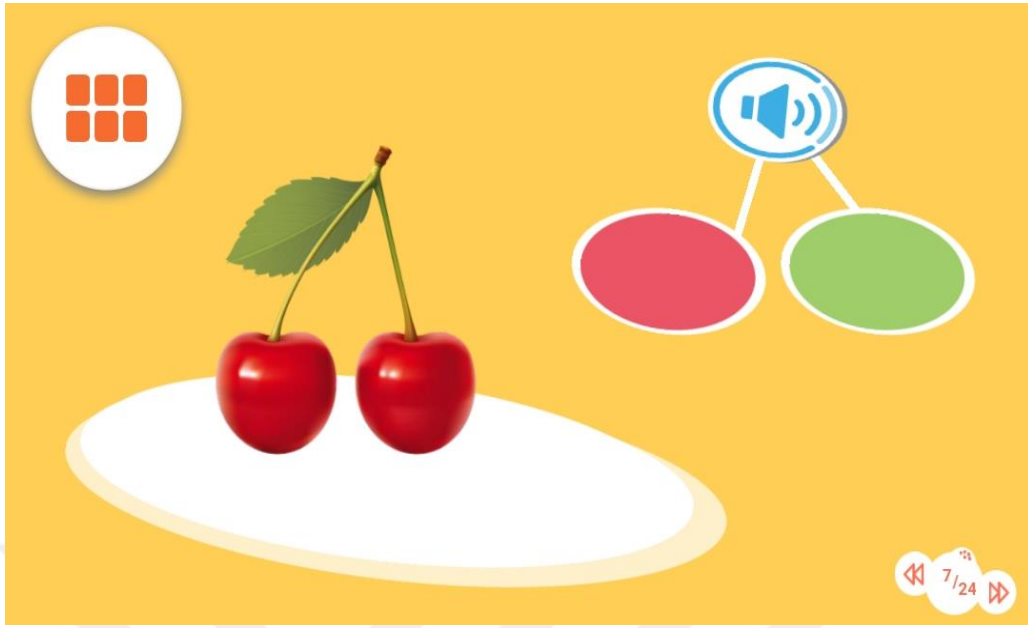
Şekil 9. Okulistik Sesi Hissettirme Hikaye Dinletme Etkinliği

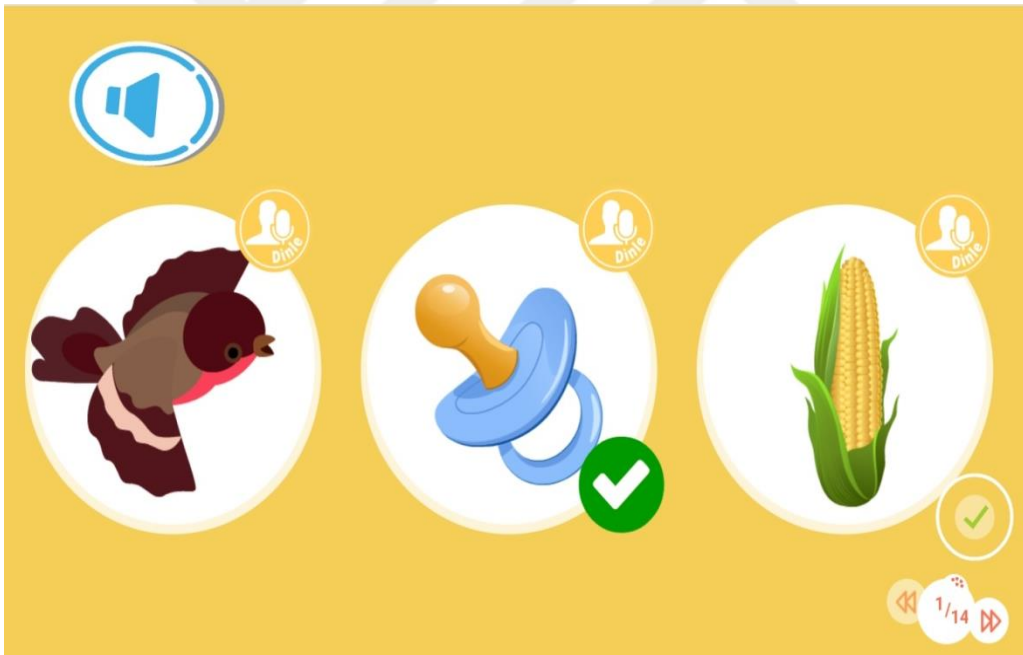
Şekil 10. Okulistik Sesi Tanıtma: Başında Mı, Ortasında Mı, Sonunda Mı Etkinliği

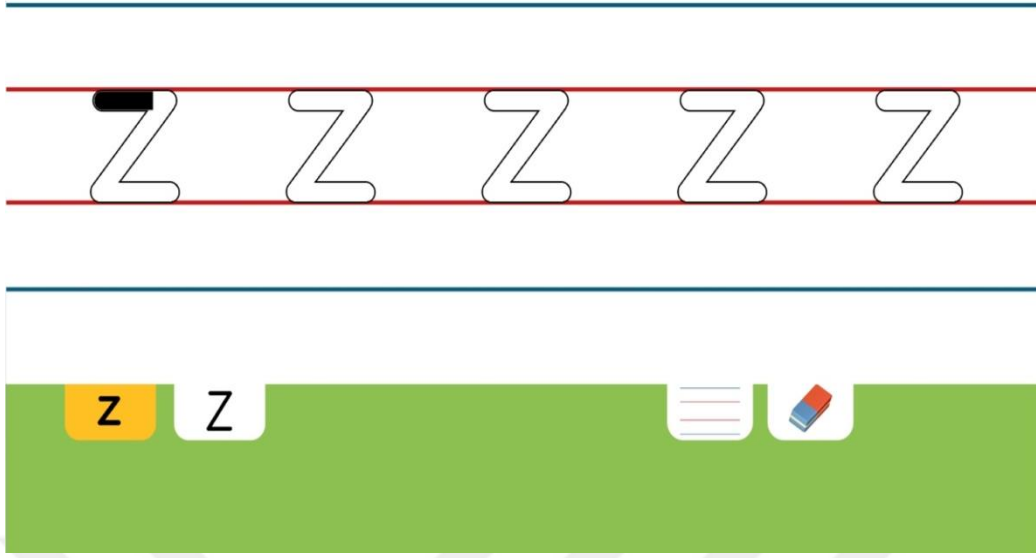
Şekil 11. Okulistik Varlıkların Adında –z Sesi Olan İnteraktif Etkinlik

Şekil 12. Okulistik Varlıkların Adında –z Sesi Bulma Etkinliği

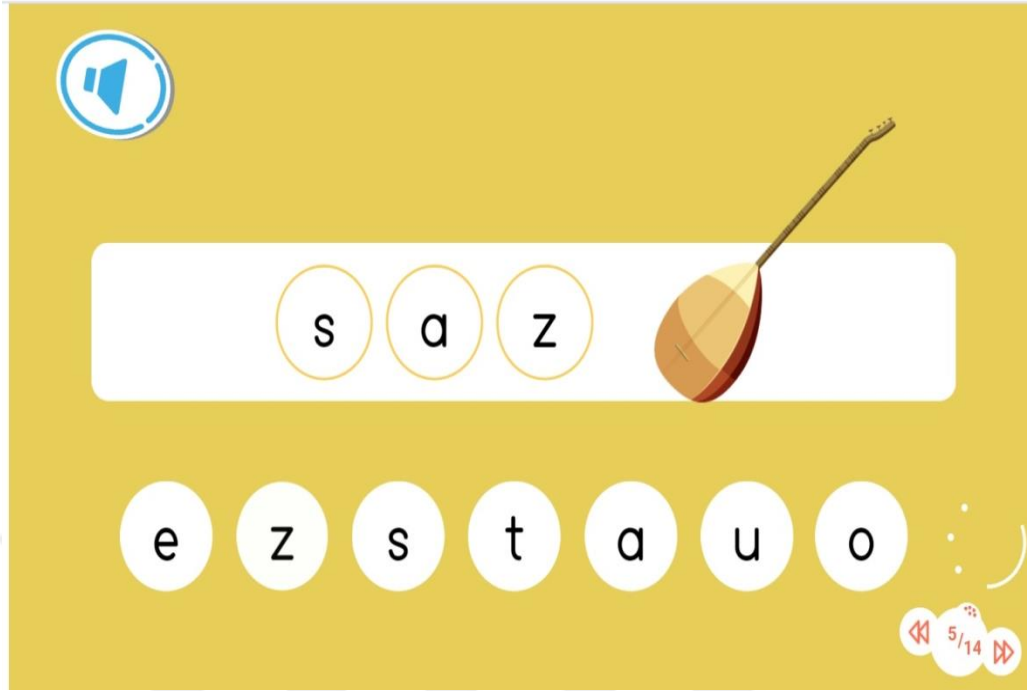
Şekil 13. Okulistik Hem Büyük Harfin Hem De Küçük Harfin Tekrarlı Yazımı

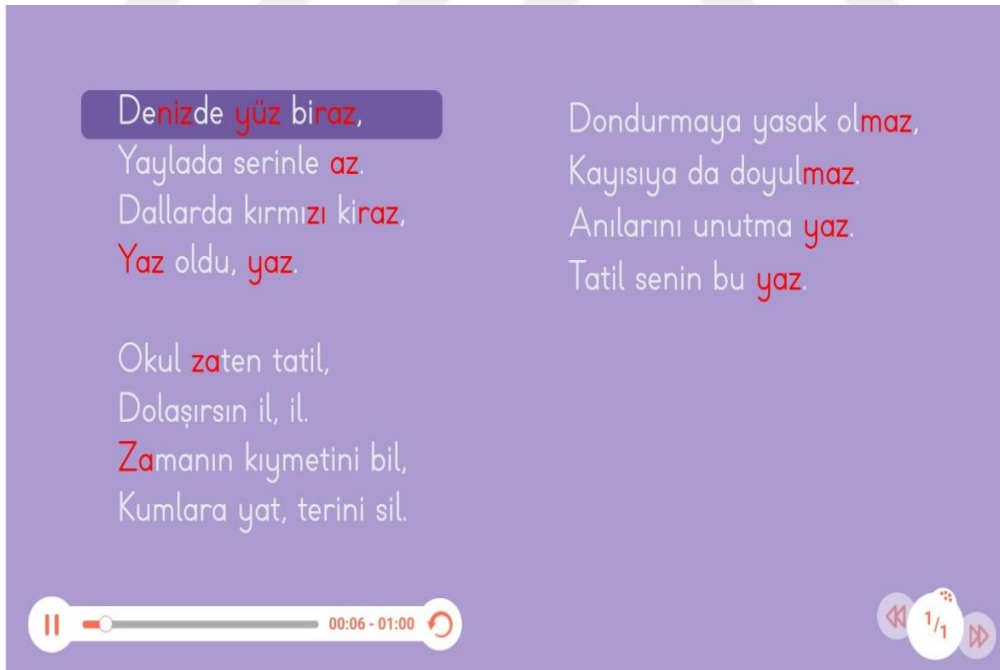
Şekil 14. Okulistik Hecelerden Kelime Kelimelerden Cümle Oluşturma Etkinliği

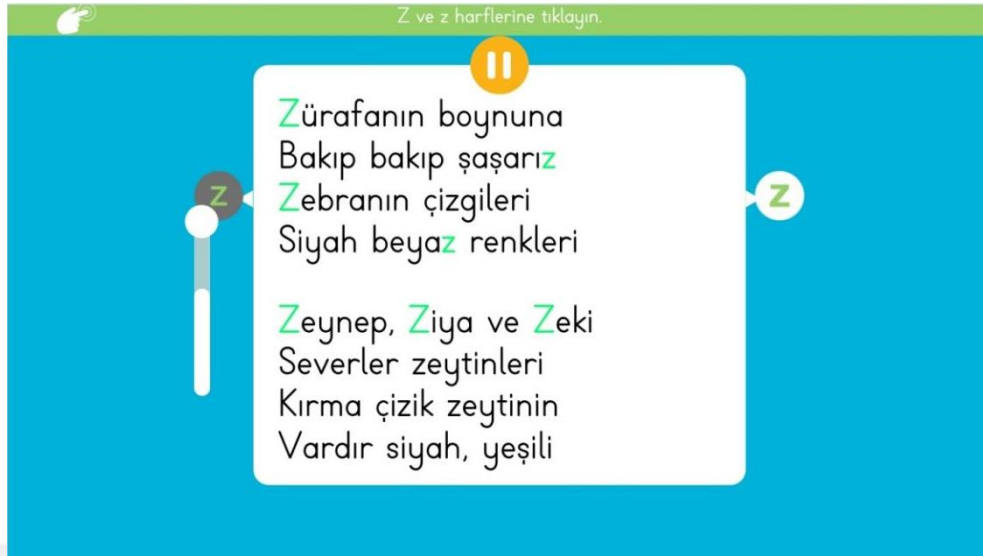
Şekil 15. Okulistik Varlık Adlarını Yazma Etkinliği

Şekil 16. Okulistik Öğrenilen Ses ile İlgili Metinlerin Okunuşlarını Dinleme ve Okuma Etkinliği

Şekil 17. Okulistik –z Sesini Buldurmaya Yönelik Şarkılı İnteraktif Etkinlik

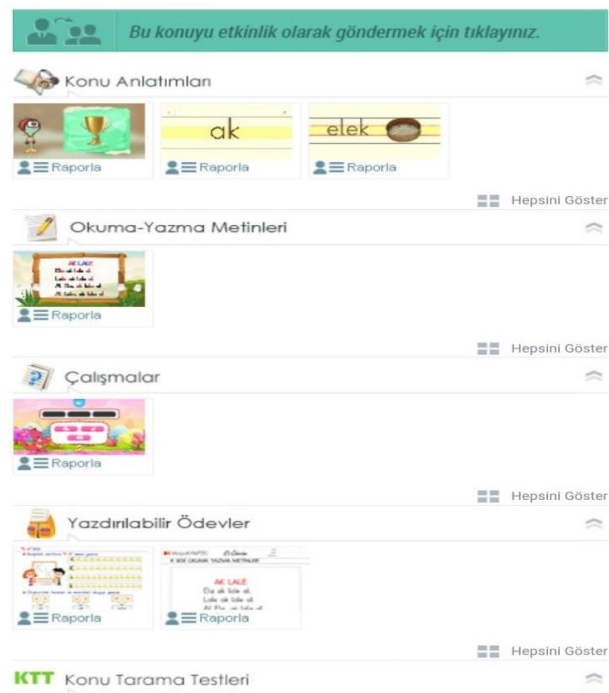
Şekil 18. Okulistik Yazdırılabilir Eğitim Materyali

2.6.3. Morpa Kampüs

Morpa Kampüs platformu, öğretmen, öğrenci veli ve okul yöneticilerine yönelik hizmet vermektedir. Hitap ettiği öğrenci grupları; ilköğretim 1. Sınıftan 8. Sınıfa kadar olan sınıf seviyelerine uygun içerikler üretmektedir (Morpa Kampüs, t.y.). Okul idaresi, öğretmenin ve öğrencinin yapmış olduğu akademik çalışmaları izleyebildiği gibi öğretmenler ve velilerde öğrencilerinin başarı düzeylerini takip edebilmektedir. Morpa Kampüs platformuna üye olunurken öğretmenlerden öğretmen belgesi istenmektedir. Üyelik esnasında öğretmenlerden ücret talep edilmemektedir. Öğrenci üyeliklerinde ise cüzi bir ücretle üyelik oluşturulmaktadır. Morpa Kampüs'e üye olan kişiler internet tabanlı tüm dijital araçlardan üyelik yapılırken alınan üye kullanıcı adı ve şifresi ile sisteme giriş yaparak kullanabilmektedirler. Morpa Kampüs'ün hitap ettiği öğrencilere 1. Sınıf kademesinde Uyum ve Hazırlık, İlk Okuma Yazma Öğretimi, Hayat Bilgisi, Türkçe, Matematik dersleri ile ilgili içerikler sunulur. 2. Ve 3. Sınıfta Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, İngilizce dersleri; 3. Sınıf derslerine ek olarak Fen Bilimleri dersi ile ilgili eğitim içerikleri mevcuttur. 4, 5, 6, 7, 8. Sınıf kademelerinde ise Türkçe, Sosyal Bilgiler, Fen Bilimleri, Matematik, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, İngilizce derslerine ait eğitim materyalleri ve e-içerikler bulunmaktadır (Morpa Kampüs, t.y.). Eğitimin temelini oluşturan ilk okuma yazma öğretimi alanında Morpa Kampüs'ün hazırladığı içeriklere bakıldığında; (Örnek ses içeriği olarak -k sesi seçilmiştir.)

Şekil 19. Morpa Kampüs -k Sesi İçerikler

a) “Konu Anlatımları” İçerikleri

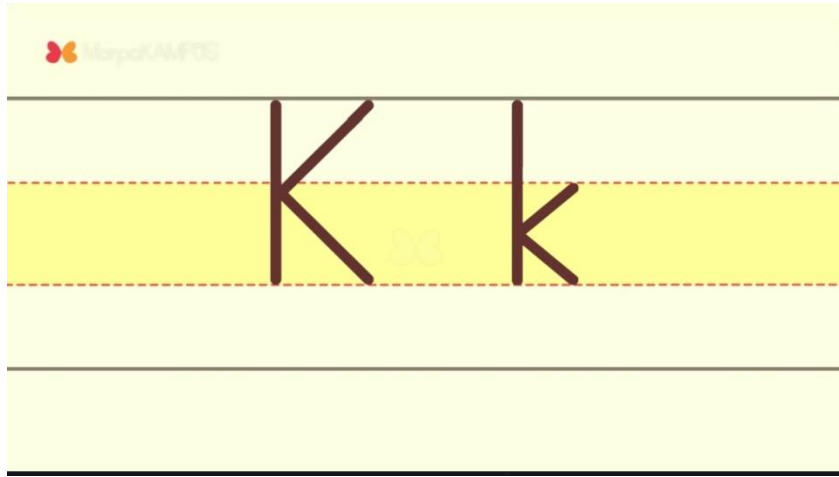
Şekil 20. Morpa Kampüs Sesi Hissettirme Hikaye İçeriği

Şekil 21. Morpa Kampüs Varlıkların Adında –k Sesi Bulma Etkinliği

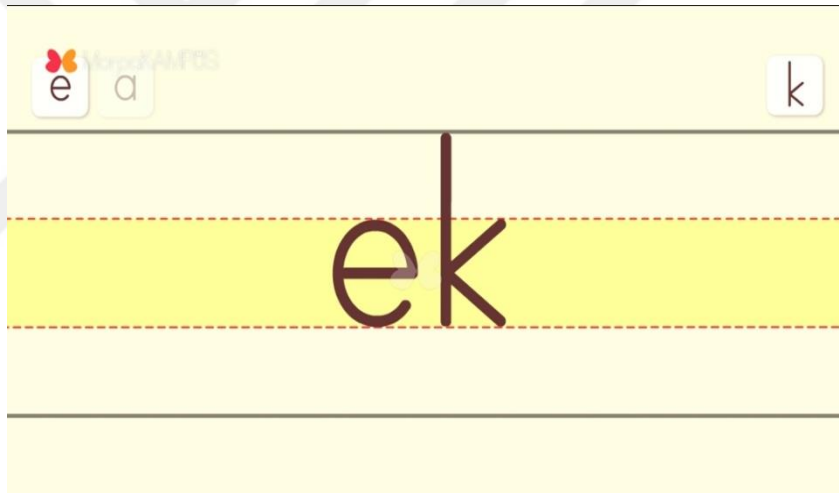

Şekil 22. Morpa Kampüs –k Harfi Yazılışının Tekrarlı Gösterimi

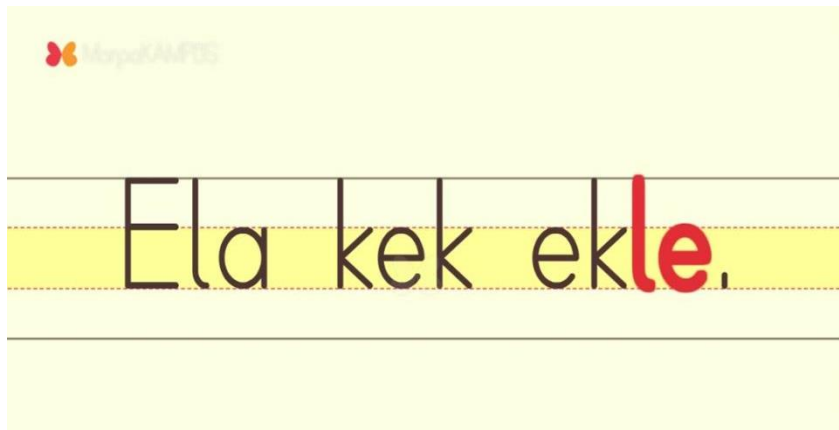

b) “Okuma Yazma Metinleri” İçerikleri

Şekil 23. Morpa Kampüs Hece Okuma ve Yazma Çalışmaları

Şekil 24. Morpa Kampüs Kelime ve Cümle Çalışmaları Etkinliği

2.7. İlgili Araştırmalar

2.7.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Kurtdede Fidan, Erbasan ve Kolsuz (2016) tarafından yapılan "*Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) Yararlanmalarına İlişkin Görüşleri*" başlıklı çalışmada, sınıf öğretmenlerinin EBA kullanımına ilişkin görüşlerinin anlaşılması amaçlanmıştır. Bu çalışmaya dayalı olarak varılan sonuç ve öneriler şu şekildedir: Sınıf öğretmenlerinin EBA içeriklerini kullanım düzeylerine bakıldığında EBA üzerinde hazırladıkları ders videolarını paylaşmamışlar sadece EBA içeriklerini kullanmayı tercih etmişlerdir. EBA içeriklerini kullanmayı tercih ederken, içerik üretmedikleri tespit edilmiştir. Cinsiyete göre ilkökul öğretmenlerinin EBA kullanım düzeyi ve EBA'ya ilişkin görüşlerine bakıldığında, kullanım düzeyi ve çözüm önerileri boyutlarında erkek öğretmenlerin daha aktif olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu EBA'yı sınıflarında kullandıklarını belirtirken, bu öğretmenlerin bazıları ise EBA'yı sınıflarında hiç kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenleri EBA'yı ağırlıklı olarak derslerinin değerlendirme aşamasında kullandıklarını belirtmişlerdir. EBA kullanımının öğrenciler için yararları ile ilgili olarak sınıf öğretmenlerinin çoğu, EBA'nın daha fazla anlam kazandırabileceğini, öğrendiklerinin kalıcılığını sağlayabileceğini, farklı ortamları deneyimleme fırsatı sunabileceğini, öğrendiklerini somutlaştırabileceğini ve öğrenmeyi teşvik edebileceğini belirtmişlerdir. Çalışma sonucunda tespit edilen eksikliklere ve görüşlere göre öneriler şu şekildedir: Ders takibi ve uygulamayı EBA üzerinden zorlaştığından okul altyapısındaki eksiklikler giderilmeli, BT öğretmenlerinin bu konuda kurs ve seminerler vermeleri desteklenmeli, EBA kullanımını arttırmak için ders kitaplarında EBA'ya yönlendirici etkinlikler konulmalı, EBA da içerik üreten öğretmenlere teşvik amaçlı ödüller verilerek e-içerik arttırılmalı.

Kartal, Baltacı Göktalay ve Sungurtekin (2017) "*Okuma ve Yazma Öğretim Yazılımlarının Çok Boyutlu Değerlendirilmesi*" başlıklı çalışmalarında farklı yayınevleri tarafından okuma yazma öğretimi için hazırlanan eğitim yazılımlarını çok boyutlu olarak değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Bu çalışmada doküman inceleme yöntemine başvurulmuştur. İki yayınevinin hazırladığı iki eğitim yazılımı doküman olarak incelenmiştir. Eğitim yazılımı, A kodlu yazılım ve B kodlu yazılım olarak ifade edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre; A kodlu yazılımın görsel tasarımın tüm boyutlarında yeterli olduğu, B kodundaki yazılımın ise sayfa tasarımının uygunluğu, butonların uygun tasarlanması, görsel tasarım ilkelerine uygunluğu ve menülerin uygunluğu gibi birçok özelliğin yeterli olmadığı

görülmüştür. Araştırmada çoklu ortam özellikleri açısından değerlendirmelerde ikili kodlama teorisine uygunluğu bakımından A kodlama yazılımında yer alan görsel ve işitsel öğeleri öğrencilerin bilgiyi kodlamaları, organize etmeleri ve hatırlayabilmeleri için uygun olduğu ancak B kodlama yazılımındaki öğeler az kullanılmıştır. A ve B kodlama yazılımlarının yönlendirme araçları ve yardım menüleri göz önüne alındığında bu iki yazılımın eksiklikleri olduğu görülmüştür. A ve B kodlama yazılımlarının olumlu bir özelliği olarak kurulum açısından ek program gerektirmemesi gösterilebilir. Yazılımın olumsuz yönleri; hiçbir kullanım kılavuzunun olmaması öğretmenlerin yazılımı kullanmasını zorlaştırmaktadır. İki yazılımın da eğitsel, teknik, içerik, çocuk şarkıları, dönüt, sorgulama teknikleri ve çoklu ortam gibi boyutlar açısından genel değerlendirildiklerinde öğretmenlerin bilgilerini yapılandıramayıp destekleyemediği ve hitap ettiği kademenin gereksinimlerini tam anlamıyla karşılayamadığı görülmektedir. Hitap edilen kademenin ihtiyaçlarına göre yazılımların daha işlevsel olabilmesi ve geliştirilmesi gerekli bulunmuştur.

Demir, Özdiç ve Ünal (2018) “*Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Portalına Katılımın İncelenmesi*” adlı çalışmasında Siirt ili genelinde EBA platformuna katılanların istatistiksel verileri incelemek ve EBA platformunun kullanım sıklığı en fazla olan öğretmenlerin ve öğrencilerin portal ile ilgili fikirlerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışma grubu Siirt ilinde EBA platformunun kullanım sıklığı en fazla olan üç öğretmen ve üç öğrenciden seçilmiştir. Araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış olup yüz yüze görüşme yapılmıştır. Elde edilen verilere göre EBA platformunu en yoğun biçimde kullanan kademeye bakıldığında kademe arttıkça teknolojinin kullanım yoğunluğu da artmaktadır. Aynı zamanda EBA platformundaki içeriklerin hazırlanması ve EBA’ya yüklenmesi sürecinde de aynı yol izlendiği için kademe arttıkça EBA kullanım yoğunluğunun arttığı saptanmıştır. Bunun yanı sıra okul öncesi öğretmenlerinin EBA’ya hiç üyelik kaydı yapmadıkları görülmüştür. Okul öncesi öğretmenlerinin EBA’ya kayıt yapmamalarının nedeni ise EBA’da ana okullarına göre hiçbir öğretim içeriğinin bulunmamasıdır. Katılım sağlayan öğretmen ve öğrencilerin hepsinin evinde internet bağlantısının bulunduğu görülmüştür. Akıllı tahta, bilgisayar, tablet ve cep telefonları aracılığıyla EBA’ya erişim sağlanmıştır. Katılımcıların EBA’yı sosyal medya hesaplarından takip etmedikleri ve mobil sürümünü yeterince kullanmadıkları saptanmıştır. Katılımcı öğretmenlerin EBA platformunu çoğunlukla hazırlık aşamasında, sınıfta konu anlatımında ve soru sorma amacıyla kullandıkları tespit edilmiştir. Siirt ilinde en yüksek kullanım oranına ulaşan öğretmen ve öğrencilerin hiçbir içerik paylaşımı yapmadıkları belirlenmiştir. EBA’da derslere çoklu ortam desteği sağlayan içeriklerin öğretmenler tarafından hazırlanıp paylaşılabileceği göz önüne alındığında öğretmen ve öğrencilerin sadece

EBA'daki hazır içeriklerden faydalanmak için kullandıkları görülmüştür. Siirt ilinde EBA kullanım istatistik oranlarına bakıldığında EBA'yı kullanım sıklığı en fazla olan öğrencinin Suriyeli oldu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda EBA'nın daha etkin kullanımına yönelik öneride bulunulmuştur.

Altunkaynak ve Çağımlar (2020), “*Sınıf Öğretmenlerinin İlk Okuma Yazma Öğretiminde Eğitim Teknolojilerini Kullanma ve Eğitsel Olarak Faydalanma Durumları*” adlı araştırmalarında, ilkokul birinci kademedeki görev yapan sınıf öğretmenlerinin ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde yaralandıkları teknolojik araçlardan ve kullanılan web sitelerinin önemine, öğretmen kullanılabilirliğine, biçimsel uygunluğa, öğrencinin seviyesine, sitelerin içerikleri açısından kişilerin fikirlerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Elde edilen bulgular sonucunda sınıf öğretmenlerinin okuma yazma öğretimi sürecinde fayda sağlayan web sitelerinin kullanımıyla ilgili ifadelerine bakıldığında “orta” düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenliği ve biçimsel uygunluk alt problemi ile biçimsel uygunluk alt problemine ait bulguların “kötü” düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Veri toplama aracının verilerine göre nitel yöntem analizi sonucunda sınıf öğretmenleri çoğunlukla Okulistik ve Morpa Kampus web sitelerinden yararlandıklarını belirtmişlerdir. Ancak EBA'dan öğretim platformu olarak yararlanan yalnızca bir sınıf öğretmeni olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma ve yazma öğretimine fayda sağlayan web sitelerinden yararlanma düzeylerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin cinsiyet değişkeni bakımından incelendiğinde anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenleri ilk okuma ve yazma öğretimi sürecine fayda sağlayan web sitelerinin kullanımına ait mesleki kıdem yılları ve mezuniyet değişkeni bakımından tüm alt boyutlarda anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Beklentiler, öneriler ve biçimsel uygunluk alt boyutlarına bakıldığında ön lisans mezunu sınıf öğretmenlerine göre daha başarılıyken; içerik ve çocuğun seviyesi alt boyutlarına bakıldığında eğitim fakültesinden mezun sınıf öğretmenleri daha başarılıdır. Öğretmen kullanılabilirliği alt boyutuna bakıldığında alan dışı lisans programlarından mezun olan sınıf öğretmenlerinin ise ön lisans ve eğitim fakültesi mezunu sınıf öğretmenlerinden daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. İlk okuma ve yazma öğretimine fayda sağlayan web sitelerinin kullanımlarının sınıf mevcudu değişkinine bakıldığında; öğrenci sayısı fazla olan sınıflarda öğretmenin çeşitli öğretim etkinlikleri kullanabilmesini sağladığı ve web sitelerinden daha fazla faydalandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Başaran, Doğan, Karaoğlu, Şahin (2020), “*Koronavirüs (Covid-19) Pandemi Sürecinin Getirisi Olan Uzaktan Eğitimin Etkililiği Üzerine Bir Çalışma*” adlı araştırmada MEB'in zorunlu olarak uyguladığı uzaktan eğitimin verimliliğine ilişkin öğretmen, veli ve öğrenci

görüşlerini inceleyerek analiz edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma verileri incelendiğinde elde edilen bulgular doğrultusunda MEB'in uyguladığı uzaktan eğitime katılım durumları hakkında bilgi toplanmıştır. Katılım durumları hakkında edinilen bilgi doğrultusunda birçok öğrencinin derse düzenli şekilde katılım gösterdiği ancak bazı öğrencilerin katılım sağlamadığı ya da ara sıra katılım sağladıkları belirlenmiştir. Katılım sağlamayan öğrenciler; EBA TV'de derslerin sabah saatlerine konulması, EBA bağlantısında sorun yaşanması, evde sadece bir adet TV bulunması ve evde okula devam eden öğrenci sayısının fazla olması gibi maddi imkansızlıklardan dolayı uzaktan eğitim derslerine katılım sağlayamadıklarını belirtmişlerdir. Aynı sorular velilere de sorulmuş ve velilerin verdiği yanıtların, öğrencilerin verdiği yanıtlara paralel olduğu saptanmıştır. Fakat öğrencilerden ve velilerden toplanan verilerde birbiriyle örtüşmeyen noktalar da tespit edilmiştir. Katılım noktasında öğrencinin düzenli katılmadığı ve bu şekilde beyan ettiği duruma velinin ise öğrencinin düzenli şekilde katıldığını belirtmesiyle birbiriyle örtüşmeyen yanıtlar verildiği görülmüştür. Bu bağlamda öğrencinin öğrenme sorumluluğunun kendi denetiminde olduğu ve velilerin yeterince öğrencilerin katılım durumlarını denetlemedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerden alınan cevaplara göre uzaktan eğitimde karşılıklı etkileşimin ya bulunmaması ya da sınırlı olması nedeniyle öğrencinin meta biliş konusunda kendini geliştirmesine olanak sağlamaktadır. Görüşme sonucunda elde edilen verilerde uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere yeterli seviyede rehberlik uygulamalarının yapılamadığı, öğrencilerin sosyalleşemediği ortaya çıkmıştır. Salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitime katılanların ifadelerine bakıldığında; sistemin yetersizliği sorunları ve bu sorunların uzaktan eğitimi olumsuz etkilediği görüşüne yoğun olarak rastlanmaktadır. Ayrıca bazı öğrencilerin uzaktan eğitimde kullanabileceği tablet ve bilgisayar gibi teknolojik araçlara sahip olmamaları ve bu araçların kullanımı konusunda yetersiz olmaları süreci zorlaştıran nedenlerdendir.

Kesik ve Baş (2020), "*Sınıf Öğretmenlerinin Perspektifinden EBA ve Eğitim Portalları İle İlk Okuma ve Yazma Öğretimi*" başlıklı çalışmada, sınıf öğretmenlerinin bakış açısıyla EBA ve eğitim portalları ile ilk okuma yazma öğretimi hakkındaki algılarını elde etmeyi amaçlamışlardır. Elde edilen bulgulara bakıldığında ilk okuma ve yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarından yararlanan ilkökul öğretmenlerinin teknolojiyi kullanım boyutuna ilişkin olumlu algılara sahip olduklarını hem öğrenciler hem de öğretmenler açısından avantajları olduğu söylenmiştir. İlkokul öğretmenleri EBA'yı ve eğitim portallarının tasarımlarını kendileri yaparlarsa ilk okuma ve yazma ile alakalı olarak öğrencilerin gelişim düzeylerini gösteren raporlama, geri bildirim-düzeltilme, işbirlikçi ve strateji-metot-teknik temelli öğretim materyallerini ve EBA'ya canlı ders yapma özelliği

eklemeyi öneri olarak sunmuşlardır. Bunun yanı sıra sınıf öğretmenleri, sosyoekonomik durumu düşük öğrenci grupları için internete ihtiyaç duymadan çalışan uygulama tasarımları oluşturmayı önermişlerdir. İlk okuma ve yazma öğretiminde EBA ve eğitim portallarını kullanan İlkokul öğretmenlerinin, eğitim içeriği boyutlarına ilişkin nedenlere göre, çoğunlukla başlangıç/hazırlık, sesi hissettirme, heceler ve kelime oluşumu vb. gibi ilk okuma ve yazma öğretiminin çeşitli aşamalarında kullanma eğilimindedir. İlkokul öğretmenleri, EBA ve eğitim portallarından çevrimiçi ödev göndermenin bazı olumlu ve olumsuz yönlerine dikkat çekmektedir. İlkokul öğretmenleri, ödevleri internet üzerinden ödev vermenin kolay olduğunu, daha fazla e-içerik, bilgi paylaşılabileceğini, çocukların sıkılmadan kendi ödevlerini yapmalarını sağlayabileceğini, çocuklarda sorumluluk duygusunu geliştirdiğini ve öğretmenin kâğıt israfını önleyerek zaman kazandırdığını söylemişlerdir. Bu görüşlerin aksine bazı öğretmenler internet ve teknolojik cihaz eksikliğinden dolayı çocukların ödevlerini yapamamaları, bu ödevleri yaparken pekiştirilmeyi bekledikleri için çocukların sıkılması gibi olumsuz durumları dile getirmişlerdir. İlk okuma yazma öğretimi sürecinde elde edilen bulgulara göre bazı sınıf öğretmenleri EBA ve eğitim portallarını çocukların derse aktif katılımını sağlamak için kullanmazken, bazıları ise dersin belirli bir bölümünde öğrencilerin bireysel ilgilerine odaklanarak kullanmışlardır. Çocuklar, sınıftaki her öğrencinin katılımını sağlamak ve çocukların tahtaya gelmesine yardımcı olmak için etkileşimli içerik kullanıp özel öğretim planı dahilinde derse ön hazırlığı ve sonrasında ders tekrarını sağlayan etkinliklerle desteklemeyi önermişlerdir.

Sarı ve Nayır (2020), "*Pandemi Dönemi Eğitimi: Sorunlar ve Fırsatlar*" adlı çalışmalarında, uluslararası raporlarda pandemi döneminde eğitim perspektifinden bakmayı, ortaya çıkan olumsuzlukları ve sürecin yarattığı avantajları belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmaya konu olan eğitim raporları ele alındığında genel anlamda öğrenme-öğretme süreciyle ilgili sorunlar, paydaşlardan kaynaklanan sorunlar, teknolojik sorunlar, öngörülebilir sorunlar gibi temalar çalışma konusu olarak değerlendirilmiştir. Öğrenme öğretme süreci ile ilgili sorunlar temasında değerlendirilen uzaktan eğitime uyum, yetersiz müfredat, olumsuz değerlendirme vb. sorunlar, eğitim sisteminin kendini yenilememesi, alışılmış yöntemlerin yeterli olması olarak değerlendirilebilir. Paydaşlardan kaynaklanan sorunlar teması altında değerlendirilen gerekçeler; Ailelerin, eğitimi sadece okulun görevi olarak görmeleri çocukların gelişim ve öğrenme süreçleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları, ailelerin bilgisayarı, interneti vs. eğitime ulaşma aracı olarak görmediklerinden evlerinde sınırsız internet bağlantısı, bilgisayar, tablet vb. teknolojik alt yapı yetersizliği teknolojik sorun olarak değerlendirilebilir. Bu çalışmada sağlık sorunları temasında salgın döneminde öğrenci ve öğretmenlerin psikolojik

durumlarının olumsuz etkilenmiş olması belirlenmiştir. Pandemi sürecinde yaşanan olumsuzlukların liderler, politika yapıcılar ve eğitimciler için birtakım fırsat elde ettikleri görülmüştür. Eğitimin her kesimini kapsayacak eşitlikte olabilmesi için düzenleme yapılabilmesi adına bir fırsat olarak görülebilir. İncelenen raporlara göre yenilikçi bir yaklaşım olarak hibrit eğitim ve uzaktan eğitim geleneksel eğitime bir alternatif olarak görülmüş ve eğitim anlayışına yeni bir fırsat olarak değerlendirilmiştir.

Altuğ ve Kumral (2021) *“Uzaktan Eğitim Yoluyla İlk Okuma Becerisinin Kazandırılması Veli Gözünden Yaşananlar ve Değerlendirmeler”* başlıklı çalışmada mevcut Covid-19 pandemisi ile eğitim ortamlarında dijital teknolojinin kullanımının hızla arttığı belirtilmiştir. Birçok ülke, elektronik içerik ve görüntülü görüşmeler yoluyla sanal platformlarda eğitim ve öğretim etkinlikleri sunarak görüntülü görüşme uygulamaları üzerinden uzaktan eğitim faaliyetlerini sürdürmeye çalışmışlardır. Bu çalışmanın amacı, Covid-19 Salgın döneminde ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinde okuma becerisi edinme sürecindeki deneyimlerinin ebeveynlerin gözünden değerlendirilmesidir. Nitel yöntemlerden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu, 2020-2021 eğitim öğretim yılında İlkokul birinci sınıfa giden öğrencilerin velileri oluşturmaktadır. Tipik durum örnekleme kullanılmıştır. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Bu araştırmanın sonucunda, katılımcı veliler uzaktan eğitimi değerlendirerek beklentilerini ifade etmişlerdir. Veliler, ilk okuma yazma öğretiminde ilkökul birinci kademedeki çocuklarının okuma becerisi edinmekte zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Velilerin, İnternet alt yapı sorunlarının giderilmesi, teknolojik araç eksikliklerinin giderilmesi, öğretmenlerin çocuklarıyla daha fazla ilgilenmesi gibi beklentilerinin olduğu elde edilen bulgulardandır.

Erbaş (2021) *“Covid-19 Salgını Döneminde Eğitim: İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri”* başlıklı çalışmasının amacı, Covid-19 salgını sırasında acil olarak uzaktan eğitim yoluyla ilkökul birinci kademeyi okutan öğretmenlerin ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde karşılaştıkları zorlukları ve çözüm yollarını analiz etmektir. Çalışmanın katılımcıları belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden Kartopu Örnekleme Yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubu, 2020-2021 eğitim öğretim yılında çalışmaya gönüllü olarak katılan Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesinde görev yapan 111 birinci sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada nitel araştırma modeli kullanılmış ve veri toplama araçlarından yararlanılmıştır. Anket formu kullanılmıştır. Verilerin içerik analizi MAXQDA programı kullanılarak yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma modeli kullanılmış ve veri toplama araçlarından yararlanılmıştır. Çalışmada

bulunan içerikler MAXQDA programı kullanılarak içerik analizi ile çözümlenmiştir. Bulgulara göre veli varlığı, internet kaynakları, teknoloji araçları, EBA, okul yönetimi, ek kaynak kitapları, dijital içerik, zümre öğretmenleri, ders kitapları, sosyal medya araçları, güdülenmiş çocuklar, üniversite öğrencilerinin ailelere desteği ve yabancı dil bilgisi ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin destek aldığı unsurlardır. Bunların yanı sıra internet erişimi problemleri, internetin yeterli olmaması, teknolojik cihazlardan yoksunluk, ebeveyn ilgisizliği, sosyoekonomik koşullar ve öğrencilerle yetersiz etkileşimin yüklenmesi, süreçte birinci sınıf öğretmenleri için zorluk yaratan durumlar olarak belirlenmiştir. Aynı zamanda katılımcı öğretmenlerin verdikleri cevapların analizi sonucunda acil durum uzaktan eğitim modelinde ses temelli cümle yönteminde hecelerden kelime oluşturma aşamasında oldukça zorlandıkları sonucuna erişilmiştir.

Özcan ve Saydam (2021) *“İlkokul Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Covid 19 Salgın Sürecinde İlk Okuma Yazma Öğretimine Yönelik Algıları”* adlı araştırma, pandemi sürecinde uzaktan eğitim yoluyla sağlanan ilk okuma ve yazma öğretimine ilişkin birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemi olgubilim deseninde tasarlanmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanıp uzman görüşü alınan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Türkiye’nin farklı illerinde birinci sınıfı okutan 19 sınıf öğretmeni amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme ile belirlenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre; ilk okuma ve yazma öğretiminin sosyoekonomik düzeyi düşük gruplarda veya kırsalda yaşayan öğrencilerin eğitiminin sekteye uğradığı, eğitim şartlarında adaletsizliğe sebep olduğu; uzaktan eğitimde kullanabilmek için ilk okuma yazma öğretmek için tasarlanmış materyallere ihtiyaç olduğu, sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma eğitimi yaparlarken yüz yüze eğitimde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri uzaktan eğitime uyarlamada zorluk yaşadıkları; ebeveyn desteğinin önemli olduğu; ancak bazı ebeveynlerin öğretim tekniği hakkında bilgisiz olmaları ve teknolojik araç kullanmayı bilmemeleri nedeniyle gereken destek sağlanamamıştır. Bu çalışmada ilk okuma yazma becerisinin uzaktan eğitimle tam olarak kazandırılmadığı sonucuna erişilmiştir.

Bozgün (2022) *“Sınıf Öğretmenlerinin Covid-19 Sürecinde İlk Okuma ve Yazma Eğitimi Deneyimleri”* başlıklı çalışma, sınıf öğretmenlerinin Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim yoluyla ilk okuma yazma öğretimine yönelik algılarını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu çalışma, sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretiminin uygunluğuna ilişkin algılarını belirlemeyi amaçladığından ve pandemi sürecindeki uzaktan eğitim deneyimlerini içerdiği için araştırmacı fenomenoloji yöntemini

kullanmıştır. Çalışma grubunu, ölçüt örnekleme yöntemleri kullanılarak belirlenen 6 erkek ve 4 kadından oluşan 10 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. İlk okuma ve yazma öğretimi önce çevrimiçi, ardından yüz yüze yürütülmüş, bu araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. İçerik analizi, araştırmada verileri analiz etmek için kullanılmıştır. Elde edilen anket sonuçlarından, sınıf öğretmenlerinin ilkokulda okuma yazma öğretimini uzaktan eğitim yerine yüz yüze eğitim yoluyla yapmayı tercih ettiklerini ve yüz yüze eğitimin daha faydalı olduğunu belirtmişlerdir. Uzaktan eğitimde ses temelli yöntemle ilk okuma yazma öğretimi yapılırken en çok dikte yaparken zorlandıklarını, uzaktan eğitimin yazma becerisinde yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenler, EBA'nın içerikleri ile ilgili ortak bir karara varamamışlardır. Bazı sınıf öğretmenleri içerikler için olumlu yorum yaparken bazı öğretmenler ise olumsuz yorum belirtmiştir. Ulaşılan sonuçlardan biri de öğretim sürecinde ebeveyn desteğinin önemi olmuştur. Uzaktan eğitimde sürece dâhil edilen eğitim platformlarını kullanırken yaşanan en büyük sorunun internete erişim olduğu; çözüm yolu olarak internet alt yapısında iyileştirme yapılması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Bazı öğretmenlerin görüşleri ise eğitim platformlarının yaş düzeylerine uygun olmadığı yönündedir. Araştırma sonucunda ilkokul kademesinde uzaktan eğitimin tekrarlanması durumunda süreç için kullanılabilecek uygun eğitim platformları ve internete erişim imkânı sunulması şeklinde önerilerde bulunulmuştur.

Deniz ve Güneş, (2022) “*Sınıf Öğretmenlerinin Covid-19 Sürecinde Eğitim Bilişim Ağı’nı (EBA) Kullanma Durumları*” adlı araştırmasında EBA'nın pandemi sürecinde kullanılmasına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubu Ardahan ili merkez ilçeye bağlı ilkokullarda görev yapan 32 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak açık uçlu sorulardan oluşturulmuş anket formu ve elde edilen verilerin analizinde ise betimsel analiz kullanılmıştır. Elde edilen veriler neticesinde öğretmenlerin; genellikle EBA portalının adı, kuruluş tarihi ve içeriğiyle ilgili bilgi sahibidirler. Ancak pandemi öncesinde EBA'yla ilgili pek fazla bilgi sahibi olmadıkları, EBA'yı nadiren kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür. EBA'nın kullanımıyla ilgili eğitimleri MEB'in seminerleri veya öğretici videoları sayesinde öğrendiklerini belirtmişlerdir. EBA'da etkinlik yürütülen derslerin ağırlıklı olarak Türkçe ve Matematik olduğu yönündedir. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin bir kısmı da Türkçe dersinde etkinlik kullandığını belirtmiştir. EBA'da kullandıkları etkinlik türleri olarak test, konu anlatımı, Powerpoint sunuları ve video içeriklerini aktif olarak kullandıkları; ancak zaman yetersizliği, internet erişim problemleri, materyal eksiklikleri, etkisiz sınıf yönetimi ve bilgisayar kullanma problemleri gibi sorunlar nedeniyle büyük oranda

etkinlikleri yetersiz buldukları ortaya çıkmıştır. Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin görüşlerine göre İnternet erişim sorunlarından dolayı öğrencilerin derslere katılım göstermediğini, uygulamayı kullanmada eksikliklerinin olduğunu ve bazı ailelerin ilgisizliği sebebiyle EBA ile yürütülen uzaktan eğitim sürecinin olumsuz etkilendiğini belirtmişlerdir. Bu bağlamda; EBA’da verimin artması için EBA’daki e-içeriklerin arttırılması, internet erişim sorunlarının giderilmesi, ders sürelerinde iyileştirme, velilere uzaktan eğitim süreciyle ilgili eğitim sunulması ve özel gereksinimli bireylerin uzaktan eğitim sürecinde eğitim öğretim faaliyetlerine katılım gösterebilmeleri için farklı tür ve düzeyde çalışmalar yürütülmesi bu araştırmanın önerileri arasındadır.

Koçoğlu ve Kasa Ayten (2022) “Covid-19 Pandemi Dönemi Başlangıcında 1. Sınıfta Olan Öğrencilerin Bu Süreçlerinin ve 2. Sınıfa Hazır Bulunuşluklarının Değerlendirilmesi” adlı çalışmalarında, Covid-19 pandemisinin başlangıç döneminde 2019-2020 eğitim öğretim yılında birinci sınıfta olan öğrencilerin ikinci sınıf için hazır bulunuşluk düzeylerini değerlendirmek amaçlanmıştır. Araştırmanın yöntemi; nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasıdır. Ölçüt örnekleme yoluyla seçilen ilkokul öğretmenleriyle ve ebeveynlerle gönüllülük esas alınarak görüşülmüştür. Araştırmanın katılımcıları 2020-2021 döneminde Kayseri şehir merkezinde görev yapan ilkokul 2. Sınıf kademesindeki öğretmenler ve öğretmenin velileridir. Ölçüt olarak bu öğretmenlerin 2019-2020 eğitim-öğretim yılında aynı sınıf grubuna birinci sınıfta da eğitim vermiş olması gerekmektedir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi metodu kullanılmıştır. Bu araştırmadan sonuç olarak pandemi döneminde sürdürülen uzaktan eğitimde öğretmenlerin velileriyle iş birliği yaparak, öğrencileri de ödevlendirerek süreci verimli hale getirmeye çalıştıkları tespit edilmiştir. Araştırmada görüşleri alınan sınıf öğretmenleri, öğrencilerin yazma becerisini ve sosyal gelişim becerisini kazandırmada uzaktan eğitimin yeterli olmadığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin hibrit eğitim sisteminin gerekli olduğunu belirterek yüz yüze ve uzaktan eğitimin harmanlanmasını çözüm önerisi olarak sunmuşlardır. Covid-19 pandemisi sırasında ebeveynler ise EBA’dan ve sınıf öğretmenleriyle iş birliği içinde olarak uzaktan eğitimden yararlanmaya çalıştıklarını belirtirken, pandemi döneminde uzaktan eğitimde sunulan eğitim içeriklerinin biraz daha zenginleşmesi şeklinde öneride bulunmuşlardır. Pandemi döneminde daha sağlıklı bir eğitim süreci için öğretmen, öğrenci ve velilere psikolojik destek sağlanabileceği, öğretmenler için uzaktan eğitimi, teknolojik araçları ve derste yapılacak aktiviteleri kapsayacak hizmet içi eğitim verilebileceği önerilmiştir. Aynı zamanda öğretmenlere teknoloji altyapısı ve donanımı sağlanabileceği önerisinde bulunmuşlardır.

Şahin ve Kalaycıoğlu Akis (2022) “Covid-19 Salgını Sürecinde İlk Okuma ve Yazma Öğretiminde Eğitsel Oyun Uygulamalarına Yönelik Öğretmen Görüşleri” Başlıklı araştırma, Covid-19 pandemisinde sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim yoluyla ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde eğitsel oyun uygulama durumlarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseniyle tasarlanmıştır. Çalışmada pandemi dönemiyle uygulanmaya başlanan uzaktan eğitim sürecinde ilkokul birinci kademeyi okutan öğretmenlerin eğitsel oyunları uygulayabilme düzeyleri, hangi eğitsel oyunları daha fazla tercih ettikleri, eğitsel oyunları derslerde uygularken yaşadıkları sorunlar, eğitsel oyunların yüz yüze eğitime mi yoksa uzaktan eğitime mi daha uygun olduğu ve uygulanabilme kolaylığı bakımından kıyaslanması, ilk okuma ve yazma öğretiminde eğitsel oyun uygulamalarının etki düzeyi, sınıf öğretmenleri tarafından sadece uzaktan eğitim sürecinde kullanılabilecek oyun ve uygulamaların belirlenmesini tespit etmek amaçlanmıştır. Katılımcılar, 2020-2021 eğitim-öğretim döneminde Çanakkale ili merkez ilçesinde görevine devam eden 20 birinci sınıf öğretmenidir. Bu çalışmada nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan görüşme yöntemi benimsenmiştir. Araştırmada veri toplamak için araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu 7 soru içermektedir. Çalışmanın veri analizinde içerik analizi kullanılarak veriler çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda uzaktan eğitimde ilk okuma ve yazma öğretiminin ses ve hece ile ilişkili eğitsel oyun uygulamalarının içeriklerinin zenginleşmesi ve geleneksel oyunlar ile dijital oyunların birlikte uygulanması önerilmiştir.

2.7.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Aliyyah, Rachmadtullah, Samsudin, Syaodih, Nurtanto ve Tambunan (2020) “*The Perceptions of Primary School Teachers of Online Learning during the COVID-19 Pandemic Period: A Case Study in Indonesia*” adlı çalışmalarında, Koronavirüs salgını sürecinde Endonezya’da uygulanmaya başlanan “Evden Okul” adlı projeye ilişkin sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime bakış açıları araştırılmıştır. Bu çalışmanın katılımcıları toplam 67 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veri analizinde tematik analiz yöntemi kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda uzaktan eğitime geçilmesiyle öğretim yöntem ve teknikleri değiştiği için Endonezya’da da öğretim yönteminde değişiklik yaşanmıştır. Uzaktan eğitimin işlevselliğini arttırmak için öğretmen ve veli gibi iş paydaşları okulların eğitim sürecini desteklemek için çaba göstermişlerdir. Sınıf öğretmenlerinden alınan görüşlere bakıldığında; öğretim

stratejilerinde değişikliğe ihtiyaç duyulduğunu ve ülke bazında müfredatın uzaktan eğitime hizmet verecek boyutta geliştirilmesi hususunda hedefler belirlenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra öğrencilerin uzaktan eğitimde başarılarını arttırmak amacıyla teknolojik araç, ders kitapları, fasiküller ve kaynak kitaplar gibi çeşitli ğretim materyalleriyle desteklenerek sistemin hazırlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca elde edilen bulgulara göre öğretmenlere hizmet içi eğitim verilmesi; velilerin de ğretim teknikleri hakkında bilgilendirilmesi gerektiği görülmektedir.

Almaiah, Khasawneh ve Althunibaht (2020) *“Exploring the critical challenges and factors influencing the E-learning system usage during Covid-19 pandemic”* adlı çalışmalarında Covid-19 salgını sürecinde birçok eğitim kurumunun evrimii eğitimde zorlandıklarını belirtmişlerdir. Covid-19 sürecinde e-öğrenme ve mobil öğrenme gibi uygulamaların kullanımında başarılı olunabilmesi için kullanım bilgisine sahip olunması gerekmektedir. Bu çalışmada e- öğrenme uygulamalarının kullanımı ve bu uygulamaları kullanırken karşılaşılan zorlukları ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Verilerin analizinde NVivo uygulaması kullanılmış olup tematik analiz yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu, Suudi Arabistan ve Ürdün'den altı üniversitede e-öğrenme sistemleri konusunda 31 uzman ve 30 ğrenci oluşturmaktadır. Çalışmadan elde edilen bulgular bağlamında Covid-19 salgını sırasında e-öğrenme uygulamalarının başarılı bir biçimde kullanılması için onerilerde bulunulmuştur.

Garbe, Ogurlu, Logan ve Cook (2020) *“Covid-19 and Remote Learning: Experiences of Parents with Children during the Pandemic”* adlı çalışma, okulların kapandığı süreçte ğrenci velilerinin gösterdiği çabayı ve yaşadığı deneyimleri ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Veri toplama aracı, araştırmacı tarafından oluşturulan açık uçlu bir anket kullanılarak evrimii şekilde katılımcılara uygulanmıştır. Tematik analiz yapılmıştır. Veriler, en az bir çocuğu olan ebeveynlerden oluşan bir örneklemden toplanmıştır. Bu çalışmanın örneklem grubu, 122 ğrenci velisinden oluşmaktadır. Bu örneklemden 116'sı kadın, 6'sı da erkek olarak tanımlamıştır. Çalışmanın sonucunda elde edilen sonuçlara göre okulların kapandığı süreçte okulların vermiş olduğu uzaktan eğitim desteğinin yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Veliler ğrencilerinin derse motivasyonunu sağlamada, dönüt vermede ve öğrenme süreçlerinin lme ve değerlendirmesinde zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Lau ve Lee (2021) *“Parents’ Views on Young Children’s Distance Learning and Screen Time During COVID-19 Class Suspension in Hong Kong”* başlıklı çalışmalarında, okul öncesi ve ilkokul ğrencilerinin uzaktan eğitimde ekran karşısındaki ğretim sürecinin velileri tarafından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu, Hong Kong’ da

6702 okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin velisi oluşturmaktadır. Bu veliler uzaktan eğitim yoluyla öğretim yapan veli eğitim platformuna üye olan kişilerden seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak anket kullanılmış olup çevrim içi şekilde katılımcılara uygulanmıştır. Bu çalışmadan elde edilen bulgulara göre öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde güdülenme sorunları yaşadıkları ve bağımsız ortamdan olumsuz etkilendikleri saptanmıştır. Uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi olan velilerin, bilgi sahibi olmayan velilere göre süreçten daha memnun oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde sorun yaşayan veliler öğrencilerin öğrenme süreçlerini kolaylaştırmak için okullardan esnek ders saati düzenlemesi, öğrenme desteği ve maddi olarak devlet tarafından desteklenmek istedikleri görülmüştür.

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Deseni

Bu araştırma, Şanlıurfa ili Siverek ilçesindeki ilkokullarda görev yapan birinci sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi sürecinde kullandıkları z-kitap ve eğitim platformlarına ilişkin görüşlerinin alınması amacıyla nitel araştırma desenlerinden olan olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır (Yalçın, 2022). Olgubilim, insanlar tecrübe ettiklerini hem kendilerine göre nasıl anlamlandırdıkları hem de topluma göre nasıl anlaşıldığının, bilince nasıl dönüştürüldüğünün keşfedilmesidir. Yani; fenomenoloji olguların yönetsel olarak derinlemesine resmedilmesi, tasvir edilmesidir (Patton, 2018).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılı Şanlıurfa ili Siverek ilçesinde bulunan, MEB'e bağlı ilkokulların birinci kademesinde görev yapan 30 sınıf öğretmeniyle görüşülmüştür. Veri toplama aşamasında yapılan görüşme kayıtları deşifre edilirken; araştırmanın kapsamına uymayan, sorulara uygun ve mantıklı cevap vermeyen, gönüllü katılımcılardan 5 sınıf öğretmenin görüşme formları araştırma verilerine dahil edilmeyip değerlendirilmemiştir. Araştırmanın katılımcıları 25 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Çalışma grubu belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme esas alınmıştır (Polat, 2022) Amaçlı ölçüt örnekleme, araştırma için seçilen kişiler belirli niteliklere sahip olduklarından araştırma konusunu daha iyi açıklayacağı için tercih edilmiştir (Büyüköztürk vd., 2012; Akman Dömbekci ve Erişen, 2022). Buna göre uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde eğitim platformlarını ve z- kitapları kullanmış olmak ölçütü dikkate alınarak 2020-2021 eğitim öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ilkokullarda görev yapan 25 sınıf öğretmeni araştırmanın çalışma grubuna alınmıştır. Çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerine ait bazı betimsel bilgiler Tablo 1'de açıklanmıştır.

Tablo 1. Öğretmenlerin Betimsel Bilgileri

Öğretmen	Cinsiyet	Yaş	Mesleki Kıdem	Öğrenim Durumu	Mezun Olunan Fakülte	Mezun Olunan Bölüm	Birinci Sınıf Okutma Durumu
Ö1	Kadın	20-30 yaş aralığı	1-5 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	2 defa
Ö2	Kadın	31-41 yaş aralığı	16-20 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	4 defa
Ö3	Erkek	31-41 yaş aralığı	11-15 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	4 defa
Ö4	Kadın	31-41 yaş aralığı	11-15 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	4 defa
Ö5	Erkek	20-30 yaş aralığı	1-5 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	2 defa
Ö6	Kadın	20-30 yaş aralığı	6-10 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	3 defa
Ö7	Kadın	20-30 yaş aralığı	6-10 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	5 defa
Ö8	Kadın	20-30 yaş aralığı	1-5 yıl arası	Yüksek Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	1 defa
Ö9	Erkek	31-41 yaş aralığı	6-10 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	2 defa
Ö10	Erkek	42-52 yaş aralığı	16-20 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	11defa
Ö11	Erkek	42-52 yaş aralığı	16-20 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	8 defa
Ö12	Erkek	20-30 yaş aralığı	6-10 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	3 defa
Ö13	Erkek	20-30 yaş aralığı	1-5 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	1 defa
Ö14	Kadın	20-30 yaş aralığı	1-5 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	1 defa
Ö15	Erkek	20-30 yaş aralığı	1-5 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	2 defa
Ö16	Erkek	42-52 yaş aralığı	16-20 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	6 defa
Ö17	Kadın	31-41 yaş aralığı	6-10 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	5 defa
Ö18	Kadın	42-52 yaş aralığı	20-24 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	6 defa

Ö19	Kadın	20-30 yaş aralığı	1-5 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	1defa
Ö20	Erkek	31-41 yaş aralığı	6-10 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	1 defa
Ö21	Erkek	42-52 yaş aralığı	16-20 yıl arası	Lisans	İktisadi ve İdari Birimler Fakültesi	İktisat	7 defa
Ö22	Kadın	31-41 yaş aralığı	16-20 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	4 defa
Ö23	Kadın	31-41 yaş aralığı	6-10 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	3 defa
Ö24	Kadın	42-52 yaş aralığı	16-20 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	6 defa
Ö25	Kadın	20-30 yaş aralığı	1-5 yıl arası	Lisans	Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	2 defa

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın gerçekleştirilmesi için Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulunun 07.10.2022 tarihli ve 94716 sayılı kararıyla etik kurul izni ve Millî Eğitim Bakanlığı'ndan uygulama izni 62052031 sayılı ve 27.10.2022 tarihli evrak ile alınmıştır. Bu çalışmada uzaktan eğitimde ilk okuma ve yazma öğretiminde kullanılan bazı web uygulamalarının sınıf öğretmenlerinin gözüyle değerlendirilmesine yönelik derinlemesine bilgi edinebilmek için yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile sınıf öğretmenlerinden veri toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanırken araştırmanın kapsamıyla ilgili literatür taraması yapılmış ve taslak görüşme formu oluşturulmuştur. Geliştirilen görüşme formu üzerinde 1 öğretim üyesinden uzman görüşü ve 2 sınıf öğretmenin uzman görüşü alınmıştır. Alınan görüşler doğrultusunda görüşme formunda soru cümlelerinde değişiklikler, mevcut soruların düzenlenmesi ve yeni soru ekleme şeklinde değişiklikler yapılmıştır. Yapılan düzenlemeler sonucunda öğretmen görüşme formu 11 maddeden oluşan son halini almıştır. İki sınıf öğretmeniyle yapılan ön uygulama neticesinde görüşme formunun uygulanabilir olduğuna karar verilmiştir. Oluşturulan görüşme formu araştırma kapsamında yer alan öğretmenlere yöneltilmiştir.

Bu çalışmanın verileri, belirlenen 2020-2021 eğitim-öğretim yılında birinci sınıf öğretmenliği yapan öğretmenlerle görüşme yapılarak toplanmıştır. Görüşme esnasında

katılımcılara araştırmanın amacından bahsedilerek araştırmanın gönüllük esasına dayalı olarak yapılacağı ve katılımcıların istedikleri takdirde görüşmeye devam edip etmeme kararının kendilerine ait olduğu belirtilmiştir. Görüşme esnasında veri kaybını önlemek amacıyla; not alarak ve ses kaydı yaparak veriler kaydedilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan verilerin analiz edilmesinde nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi tercih edilmiştir. İçerik analizi; birbirine benzer olan verileri açığa çıkaracak kavramlar arasında ilişkiler kurularak belli bir çerçevede temalar halinde tanımlanması ve yorumlanarak okuyucunun anlayabileceği şekilde sunulduğu analiz yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Veri analizinde sınıf öğretmenlerinin açıklamalarındaki benzer ifadeler araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Yapılan bu kodlamalardan ilgili kategorilere ulaşılmış olup gruplandırılarak temalar oluşturulmuştur. Yapılan bu analiz işleminin güvenilirliği için deşifresi yapılan verilerin kodlaması araştırmacı ve bir uzman tarafından kodlaması yapılmıştır. Oluşan kodlamalar araştırmacı ve uzman tarafından tek tek ele alınarak uygunluğu kontrol edilmiştir. Yapılan değerlendirme neticesinde kodlar üzerinde düzenlemeler yapılarak son hali verilmiştir. Çalışmanın bulgularında iç güvenilirliği sağlamak amacıyla; yorumlama yapılamadan ulaşılan bulgular olduğu gibi sunulmuştur. Araştırmanın iç geçerliliğini sağlamak amacıyla yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen kayıtlar ve notlar deşifre edildikten sonra katılımcı teyidi alınmış ve katılımcı görüşleri tırnak içinde değiştirilmeden bulgular kısmında sunulmuştur. Elde edilen bulgular tablolar ve şekiller halinde gösterilmiş olup; katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir. Araştırmaya katılım gösteren öğretmenler kısaltma ve numara (Ö1, Ö2, Ö3...) verilerek düzenlenmiştir. Katılımcıların ifadelerine yer verilirken bu kısaltmalar kullanılmıştır.

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR

Bu bölümde araştırma sürecinde elde edilen verilerin analiz edilmesi sonucu ulaşılan bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Bu bulgulara dayalı olarak dört ana tema ortaya çıkmıştır. Bu temalar, Eğitim platformları ve z-kitaplar ile ilk okuma yazma öğretiminde eğitsel içerik, ilk okuma yazma öğretiminde teknoloji kullanımı, ilk okuma ve yazma öğretiminde kullanılan z-kitapların yeterliliği ve ilk okuma yazma öğretimi sürecinde uzaktan eğitimin işlevselliğidir.

Tablo 2. Eğitim Platformları ve z- Kitaplar ile İlk Okuma Yazma Öğretiminde Eğitsel İçerikle İlgili Öğretmen Görüşleri

Tema: Eğitim platformları ve z- kitaplar ile ilk okuma yazma öğretiminde eğitsel içerik		
Kategoriler	Kodlar	f [Öğretmenler]
İlk okuma yazma öğretim aşamalarında eğitim platformları ve z-kitap kullanımı ve nedenleri	Sesi hissettirme ve sesi tanıtırma aşaması	
	• Dikkati çekme	• 8[Ö3,Ö13,Ö14,Ö16,Ö17,Ö20,Ö22,Ö23]
	• Görsel sunumlar	• 4 [Ö2, Ö16,Ö17,Ö20]
	• Çocuğun şarkıyla kolay kavraması	• 4 [Ö6, Ö11, Ö16,Ö17]
	• İlgilerini toplamak	• 2 [Ö3, Ö22]
	• Zihinde canlandırma	• 2 [Ö1, Ö20]
	• Sesi hissettirme aşamasının önemi	• 2 [Ö4, Ö20]
	• Dijital uyararla öğretme kolaylığı	• 1 [Ö4]
	• Derse odaklanma	• 1 [Ö14]
	• Eğlenceyle öğrenme	• 1 [Ö14]
	Sesi dik temel harflerle okuma ve yazma	
	• Yazıların ekrana ters yansımaları	• 2 [Ö4, Ö12]
	• Karmaşıklık giderme	• 1 [Ö2]
	• Doğru, hizalı ve ölçülü yazmayı sağlama	• 1 [Ö4]
	• Kavram yanlışlığını önleme	• 1 [Ö4]
	• Görselleştirme	• 1 [Ö1]
	• Etkili anlatım	• 1 [Ö6]
	• Sessiz harflerde hissettirme kolaylığı	•
	• Yazım yönünü doğru gösterebilme	• 1 [Ö11]
	Sesi Hece ve kelime içinde okuma ve yazma	
	• Somutlaştırma	• 3 [Ö7, Ö14, Ö17]
	• Bireysel uygulama sağlama	• 1 [Ö7]

	• Okumayı kolaylaştırma • Görselleştirme • Heceleme mantığını kavratmak amaçlı	• 1 [Ö14] • 1 [Ö17] • 1 [Ö17]
Sesi cümle ve metin içinde okuma ve yazma oluşturma	• Somutlaştırma • Farklı örnekler	• 3[Ö1, Ö19, Ö20] • 2[Ö8, Ö9]
Tüm aşamalarda kullanma	• Çocukların ilgisini çekme • Yapararak yaşayarak öğrenme • Etkili ve kalıcı öğrenme	• 2[Ö2, Ö13] • 2 [Ö2,Ö21] • 1 [Ö2]

Tablo 2’de yer alan ilk okuma yazma öğretim aşamalarında eğitim platformları ve z-kitap kullanımı ve nedenleri adlı kategorinin kodlarına göre 10 sınıf öğretmeni (Ö1, Ö3, Ö4, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö11, Ö14, Ö25) sesi hissettirme ve sesi tanıtmaya aşamasında kullanmayı tercih etmişlerdir. 4 sınıf öğretmeni (Ö4, Ö6, Ö8, Ö11) sesi dik temel harflerle okuma ve yazma aşamasında kullanmayı tercih etmişlerdir. 7 sınıf öğretmeni (Ö1, Ö6, Ö7, Ö14, Ö17, Ö19, Ö20) sesi hece ve kelime içinde okuma ve yazma aşamasında kullanmayı tercih etmişlerdir. 5 sınıf öğretmeni (Ö1, Ö8, Ö9, Ö19, Ö20) sesi cümle ve metin içinde okuma ve yazma aşamasında kullanmayı tercih etmişlerdir. 11 sınıf öğretmeni ise (Ö2, Ö5, Ö9, Ö10, Ö12, Ö15, Ö16, Ö18, Ö21, Ö22, Ö23) tüm aşamalarda kullanmayı tercih etmişlerdir. Sesi hissettirme ve sesi tanıtmaya aşamasında kullanmayı tercih etmelerinin nedenleri sesi hissettirme aşamasının öğretimin ilk adımı olduğundan öğretilen sesin diğer aşamalarda kolaylaşması için önemli olduğunu düşünmeleri, fiziki olarak sınıfta olmayan çocukların dikkatlerini çekme ve konsantrasyonlarını sağlama, görseller, videolar ve müzikli çocuk şarkılar gibi dijital uyaranlarla öğretimi kolaylaştırma, çocuğun eğlenerek zihinde canlandırabilmesini sağladığı için tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Sesi dik temel harflerle okuma ve yazma aşamasında kullanmayı tercih eden öğretmenler ise sesi yazmada satır çizgilerine dikkat ederek yazma, yazımı benzer seslerin karıştırılmasını önleme (örneğin: b-d harflerinin yazımı) ve canlı derste ekran üzerinden öğretimi yapılan sesin ekrana ters yansımaları önleyerek kavram yanılgılarını ortadan kaldırmaya yaradığı için böylece ses yazım yönünü öğretimin en başından doğru yapmayı amaçladıklarından dolayı bu aşama da kullanmayı tercih etmişlerdir. Sesi Hece ve kelime içinde okuma ve yazma aşamasında ses birleştirmeleri daha etkili öğrenmeleri için görsellerle somutlaştırarak hecelemenin mantığını öğretme, hece ve kelimeleri z-kitapların dökümlerine yazarak çocuklara bireysel uygulama sağladığından kullanmayı tercih etmişlerdir.

Sesi cümle ve metin içinde okuma ve yazma oluşturma aşamasında eğitim platformlarının ve z-kitapların içeriğinde cümlelerin, metinlerin fazla olması öğretmenlere farklı örnek yazma çalışmaları sunmaktadır. İlk okuma yazma öğretiminin tüm aşamalarında Eğitim platformlarını ve z-kitapları kullanan öğretmenler ise gerekçe olarak her aşamada içeriğin dikkat çekici, videolu, sesli ve görselli olması çocuğun eğlenerek öğrenmesini sağlaması; çocukların, üç boyutlu içerikleri zihinlerinde canlandırabilmeleri ve kalıcı öğrenmeyi sağladığı, zengin içerikli örnekler, hazır materyal imkanıyla öğretmene zaman kazandırdığı ve iş yükünü hafiflettiğini belirtmişlerdir. Aşamaların hangisinde eğitim platformları ve z-kitapları kullandığına ilişkin görüşlerini ifade eden öğretmenlerden Ö2, Ö4, Ö6, Ö9, Ö10, Ö11, Ö19, Ö20 ve Ö23 şu açıklamaları yapmıştır.

“Sesi hissettirirken, ilk sesi tanıtırken eğitim platformlarındaki görsel sunumlar çocukta çok etkili oluyor. Özellikle bazı harflerin yazımı birbirine çok yakın. Mesela çocuklar b ve d’yi çok karıştırır o anlamda görsellerle ifade etmek karışıklığı gideriyor. Z-kitaplardan farklı cümleler yazdırdım. Örnekleri çok güzeldi, beğendim. Tüm aşamalarda kullandım ve faydasını gördüm yani. Çocukların ilgisini çektiği için kullanma ihtiyacı duydum. Daha yaparak yaşayarak öğrenmeye yakın aslında çocukların ilgisini çekiyorum. Daha etkili, kalıcı öğrenme sağlıyor. Artık sıradan öğretmenin tahtada yazıp “hadi yazın çocuklar” demesinden platformlardaki görsel sunum çocukların daha çok ilgisini çekiyordu.” (Ö2).

“Sesi hissetme ve yazma aşamasında kullandım. Çünkü orada görsel olarak da gösteriyor. Hissettirme ve yazma da daha aktif kullandım. Sesi hissettirmek önemliydi. Çünkü onu dijital bir uyararla daha iyi algılıyorlardı bir de sesi yazma aşamasında daha doğru ve hizalı yazmalarını sağlıyordu. Platformlar ve z-kitaplar sayesinde kavram yanlışlığı olmadan öğreniyorlardı.” (Ö4).

“Sesi hissettirme de platformları kullandım. Morpa Kampüs’ün ses hissettirme videolarını izlettim. Bir de metne ulaşma da z-kitapları kullanıyordum. Z-kitapların hikâye kitapları vardı. Ben onları yansıtıyordum ekrana z-kitaplardan devam ediyorduk. Z-kitapların basılı dökümleri önlerindeydi hepsi. O şekilde devam ediyorduk. Ekonomiklik ve hızlı olması açısından bu aşamalarda eğitim platformlarını ve z-kitapları kullanma gereği duyuyordum. Daha basitleştiriyordu, örneğin ben -e sesini mükemmel hissettirebilirim. -a sesi -ı sesi gibi sesli harflerde problem yok ama sessiz harflerin öğretiminde biraz zorlanırım. Mesela ğ’yi hissettirirken günlük hayatta yumuşak g’yi nerde kullanıyorsun? Hiçbir cümle yumuşak g ile başlamıyor ki orda anlattığımız bir hikâye çocuğun anlamasına daha yardımcı oluyor.” (Ö9)

“Hemen hemen bütün aşamalarında etkinlikleri vardı. Hepsinde de kullanmaya çalıştık. Yani onu kullanmazsan kendi ürettiğin benzer kaynakları kullanıyorsun. Hazır ve erişilebilir olduğu için kullanıyoruz diyebiliriz yani. Eğitim platformları işleri kolaylaştırıyor. Eee mutlaka akademisyenlerden yardım alınarak hazırlanmış platformlar olduğu için daha profesyoneldir. İşleri kolaylaştırması bu yönüyle onların sayesinde oldu yani. Kullanışlı olduğunu söyleyebiliriz. Sesleri hissettirmede etkinlikleri eee öğrencilerin daha anlayabileceği şekilde ses olayı da mesela iletişim olayı da biraz zorlaşıyor canlı derslerde. Sizin sesiniz belki gitmiyor ama oradaki ses düzeni hazırlık daha iyi düzeydeydi. İşlerimizi kolaylaştırdığını söyleyebiliriz yani.” (Ö10)

“Genelde hece birleştirmede ve cümle yazmada kullanıyordum. Daha yeterli olduğumu düşündüm. Sesi hissettirme aşamasını kendim anlatıyordum. Ondan sonra hece birleştirme yazma cümle oluşturma metin yazma aşamalarında da kendim yanlarında olmadığım için eğitim platformları ve z-kitaplardan yararlanıyordum. Çocuklar görüp yazsın diye. Daha çok zaman açısından ve öğretmenin işini kolaylaştırıyorlardı. Çünkü çocuklar beni yanlarında görmediği için bir yerden sonra yetersiz kalacaktım. Kendi düz anlatımım yerine onları açıp daha fazla etkileşim sağlamak için çocukta iletişim kurmamda yardımcı oldu. Onları görsel açıdan zenginleştirdi. Düz anlatımı engelledi.” (Ö12)

“Ses öğretiminde bütün aşamaları kullanabiliyorduk. Hazır bir program olarak bakınca çocukların görsel olarak hepimizin elinde olan bir materyal ihtiyacı vardı. Sesli olması çocukların dikkatini çekiyor. Görselde de düz yazı sadece tek boyutlu onun yerine hareketli, üç boyutlu nesnelerle canlandırma yapılırken çocuklar daha çabuk kavırıyordu. Eğitim platformları ve z-kitapların faydalarını gördüğümüz için ihtiyaç duyduk.” (Ö23).

Tablo 3. Eğitim Platformları ve z- Kitaplar ile İlk Okuma Yazma Öğretiminde Eğitsel İçerikle İlgili Öğretmen Görüşleri

Tema: Eğitim platformları ve z- kitaplar ile ilk okuma yazma öğretiminde eğitsel içerik		
Kategori	Kod	f [Öğretmenler]
Eğitim Platformlarının ve z-kitapların online eğitime katkıları	o Eğitim platformlarının katkıları	
	o Dikkat çekme	o 5 [Ö1, Ö3, Ö20, Ö22,Ö23]
	o Öğretmenin ders anlatımına destek sağlama	o 5 [Ö6, Ö13,Ö16,Ö18,Ö19]
	o Zenginleştirilmiş içerik	o 4 [Ö6, Ö18,Ö20,Ö21]
	o Hazır materyal	o 3 [Ö9, Ö10, Ö25]
	o Öğretimi kolaylaştırma	o 3 [Ö10, Ö11,Ö24]
	o Dikkat dağınıklığını önleme	o 2 [Ö4, Ö20]
	o Zaman kazandırma	o 2 [Ö9, Ö25]

○ Kullanışlı	○ 2 [Ö10, Ö21]
○ Eğlenerek öğrenme	○ 2 [Ö14, Ö20]
○ Bilgiye kolay erişim	○ 1 [Ö2]
○ Sınıf yönetimini kolaylaştırma	○ 1 [Ö4]
○ Çocuğa görelik	○ 1 [Ö6]
○ Somutlaştırma	○ 1 [Ö12]
○ Pekiştirme	○ 1 [Ö13]
○ Derse odaklanmayı sağlama	○ 1 [Ö14]
○ Öğretimi belli bir program dahilinde bulma imkânı	○ 1 [Ö2]
○ Kalıcılığı sağlama	○ 1 [Ö18]
○ Ölçme değerlendirme aracı	○ 1 [Ö18]
○ Ödev verme ve kontrol etme kolaylığı	○ 1 [Ö18]
○ Düz anlatımı engellemek	○ 1 [Ö18]
○ Etkileşimi sağlama	○ 1 [Ö19]
○ Birden fazla duyu organına hitap etme	○ 1 [Ö23]
○ Görselleştirme	○ 1 [Ö25]
○ Z-kitapların katkıları	
○ Dersi takip kolaylığı sağlama	○ 4 [Ö17, Ö20, Ö22, Ö25]
○ Fazla örneklendirme	○ 3 [Ö6, Ö17, Ö23]
○ İş kolaylaştırma	○ 2 [Ö2, Ö19]
○ Yazı yazma ve okumayı kolaylaştırma	○ 2 [Ö9, Ö14]
○ Kolay erişim	○ 2 [Ö10, Ö13]
○ Zengin içerik	○ 2 [Ö6, Ö23]
○ Zaman kaybını önleme	○ 2 [Ö2, Ö19]
○ Konuyu farklı açılardan anlatma	○ 2 [Ö7, Ö23]
○ Pekiştirme	○ 1 [Ö8]
○ Tekrar amaçlı kullanım	○ 1 [Ö5]
○ Uygulama yapma fırsatı	○ 1 [Ö13]
○ Harfi yazma da noktaları birleştirme etkinliği	○ 1 [Ö1]
○ Ödevleri kontrol etme kolaylığı	○ 1 [Ö20]
○ Dikkati toplamak	○ 1 [Ö22]
○ Kaynak çeşitliliği sağlama	○ 1 [Ö23]
○ Taşıma kolaylığı	○ 1 [Ö25]

Tablo 3 incelendiğinde sınıf öğretmenleri ilk okuma ve yazma öğretiminde eğitim platformlarının öğrenciler açısından derse dikkatlerini çekme, dikkat dağınıklığını önleme, içeriklerin çocuğa görelik ilkesine uygunluğu, zenginleştirilmiş içeriklerle öğrencinin somutlaştırarak konuları pekiştirmesini sağlama gibi her çocuğun anlayabileceği farklı düzey örnekleri içererek öğrencinin okuma yazma öğretimini kolaylaştırırken öğretimi yapan

öğretmenlere ise planlamayı kolaylaştırma, hazır materyallerle ders anlatımına destek sağlama, bilgiye kolay erişim, ödev verme ve kontrol etme kolaylığı sağlayarak ölçme değerlendirme aşamasında kullanma, öğretmen öğrenci etkileşimini sağlayarak uzaktan eğitimin eksikliklerini azaltma, öğretim yapılırken eğlenerek öğrenmeyi desteklediğinden harf öğretimini hızlandırarak okuma yazmaya geçmede zaman kazandırma gibi online eğitime katkıları olduğunu belirtirken; sınıf öğretmenlerin z-kitaplar için de dikkati çekmede, dikkati toplamada, farklı örneklendirmeler sayesinde konuyu farklı açılardan anlatma, zaman kaybını önleme, ödevleri kontrol etme de kolaylık sağlama, bilgiye kolay erişim imkanı sunarak öğretmenin işini kolaylaştırmak gibi online eğitime katkılarının eğitim platformlarıyla benzer katkıları olduğunu ifade ederken; z-kitapların hem ekran dokümanı hem de fiziki doküman imkanı sunarak online eğitime harf yazma da noktaları birleştirme etkinliği sunma, yazı yazma ve okumayı kolaylaştırma, dersi takip etme kolaylığı, ekranda gördüğü etkinlikleri elindeki etkinlik sayfalarına uygulama kolaylığı, derste işlenen konuyu fiziki olarak elinde olan sayfalardan tekrar etme fırsatı, hem öğretmen için hem de öğrenci için kitabı harici depolama alanlarında saklayarak taşıma kolaylığı sağlamak gibi katkılarıyla online eğitime; eğitim platformlarının sunduğu katkılara göre farklılık gösterdiği belirtilmiştir. Ancak bazı öğretmenlerin z-kitapların, eğitim platformlarının videolu eğitim içeriklerine göre daha yüzeysel olduğunu ifade etmesi dikkat çekici bulgulardandır. Eğitim platformları ve z-kitapların online eğitime katkılarını bazı sınıf öğretmenleri şu şekilde açıklamışlardır:

“Yani bilgiye daha kolay erişmek açısından hepsinin bir arada olması ve bir program dahilinde bulmak bizim işimizi kolaylaştırıyor. Çünkü kazanımları kendin düzenlemek çok da kolay değil. Z-kitaplar içinde bunu söylüyorum. Zaman çok önemlidir bence. Bir dahaki harfte ben ne yapacağım? diye düşünmeden sıradakini bana sunması benim için kolaylıktır” (Ö2)

“Z kitaplar, eğitim platformlarının videolarına göre daha yüzeysel kalıyor. Konu çalışma olarak kullanılabilir tekrar amaçlı katkı sağlayabilir.” (Ö5)

“Eğitim platformlarının şöyle bir katkısı var: normal ders anlattığımızda örnekleri zenginleştirerek çocukların öğrendiği şeyi pekiştirmesi için. Z-kitap etkileşimli olduğundan yaparak öğrendikleri için katkısı olduğunu düşünüyorum. Online eğitimi z-kitapların katkısı pandemi sürecinde dersle ilgili etkinlik kağıtlarını öğrencilere verme ihtimalimiz olmadığı için ya da hazırladığım çalışma kağıtlarını öğrencilere ulaştırmak amacıyla velilerden dosyayı indirmelerini istiyordum ancak bu sorun oluyordu, ama elimizin altında bir z-kitap olduğu zaman oradan açıp çocuklarla beraber örnek çözdüğümüz için etkili.” (Ö13)

“Z-kitaplar çocuğa takip kolaylığı sağlıyor. Bir de daha çok soru çözme imkânı sağlıyor.” (Ö17)

“Yani görselle destekliyor. Hareketli ve üç boyutlu içeriklerle çocuğun dikkatini çekiyor hem ses olarak kulağa hem de görsel olarak göze hitap ettiği için yani birden fazla duyu organına hitap ettiği için işimizi kolaylaştırıyor. Z-Kitapların öğretmene katkısı şöyle: Öğrenci için daha fazla kaynağa ulaşmamızı sağlıyor. Tek bir bakış açısından farklı farklı kaynaklara kolay ulaşabilir. Ayrıca çocuğa konuyu farklı yönlerden anlatmamızı sağlıyor. Farklı bir kaynaktan yararlanıldığında farklı soru tipi, farklı anlatım tarzı, zengin örneklerle soru çeşitleri artıyor.” (Ö23)

“Canlı ders yaptığım günlerde bazen mekân değişikliği yaptığımda yanımda kitap götüremediğim zaman z-kitaptan hemen ekrana yansıttığım kitap sayesinde öğrencilerle birlikte dersi çok güzel bir şekilde takip edebiliyordum, z-kitapların bana bu konuda faydası oldu.” (Ö25)

Tablo 4. Eğitim Platformları ve z- Kitaplar ile İlk Okuma Yazma Öğretiminde Eğitsel İçerikle İlgili Öğretmen Görüşleri

Tema: Eğitim platformları ve z- kitaplar ile ilk okuma yazma öğretiminde eğitsel içerik		
Kategori	Kodlar	f [Öğretmenler]
İlk okuma ve yazma öğretiminde eğitim platformlarının ve z-kitapların kullanımına ilişkin öneriler	• Geri dönüt vermede	• 3 [Ö3,Ö18,Ö22]
	• Tekrar amaçlı	• 3 [Ö5, Ö6,Ö18]
	• Öğretim planı olarak kullanma	• 2 [Ö2, Ö25]
	• Düzenli ve aktif kullanım	• 2 [Ö12, Ö25]
	• Uyumlu içerik	• 2 [Ö2, Ö4]
	• Çeşitli eğitim içeriği	• 2 [Ö7,Ö8]
	• Tüm sürece dahil edilerek	• 1 [Ö1]
	• Her aşamada birlikte kullanma	• 1 [Ö1]
	• Birebir öğretim	• 1 [Ö5]
	• Aktif katılım	• 1 [Ö6]
	• Konu anlatımında kullanmama	• 1 [Ö13]
	• Pekiştirme ve uygulama aşamasında kullanma	• 1 [Ö13]
	• Ara vererek kullanmak	• 1 [Ö15]
	• İlk okuma yazma öğretim aşamalarında harmanlayarak kullanma	• 1 [Ö16]
	• Hazırbulunusluk	• 1 [Ö21]
	• Seviyelerine uygun içerik	• 1 [Ö21]
	• Belirleyebilme	
	• Ölçme ve değerlendirme aşamasında kullanma	• 1 [Ö22]
	• Dikkati çekme aşamasında videolardan yararlanma	• 1 [Ö22]
	• Belli bir program dahilinde	• 1 [Ö2]
	• Öğretmen kılavuz kitabı olarak görme	• 1 [Ö25]

Sınıf öğretmenleri eğitim platformlarını ve z-kitapları çoklu ortam desteği sağladığı için okuma yazma öğretiminin tüm aşamalarında her ikisini birlikte sürece dahil edilerek kullanılmasını önermektedirler. Öğrencilerin birçok duyu organına hitap ettiği için daha çok dersin dikkat çekme kısmının eğitim platformlarındaki videolarla desteklenmesi, ders öğretim programlarıyla eşgüdümlü, bir öğretmen kılavuzu gibi öğretmenin işini kolaylaştıracak şekilde düzenli ve aktif olarak kullanılmasını, eğitim platformlarının içeriklerini öğretmenin konu anlatımından sonra sürece dahil edilirse konuyu pekiştirerek tekrar etme amaçlı kullanmalarını sağlamayı önermektedirler. Z-kitapların yazılı dökümlerinin çocukların elinde olması kısa sürede bol örnek görmeleri, dersi takip etme kolaylığı sağladığından geri dönüt ve ölçme değerlendirme aşamasında kullanılırsa daha çok fayda sağlayacağını düşünmektedirler. Ayrıca sınıf öğretmenleri, bir ders kazanımı için aynı anda hem farklı platformların hem de farklı yayınevlerinin z-kitaplarının birlikte kullanılmasıyla konuya farklı bakış açıları kazandırması çocuğun bireysel farklılıklarını, hazır bulunuşluk durumlarını göz önünde bulundurup düzeylerine uygun etkinlik seçmelerini önermektedirler. Katılımcı sınıf öğretmenlerinden bazılarının ilk okuma ve yazma öğretiminde eğitim platformlarının ve z- kitapların kullanımına ilişkin önerileri şu şekildedir:

“Yani bir program dahilinde, hani muhakkak kendi programını da dahil edeceksin ki uyumlu mu değil mi, onun kontrolünü sağlayarak kullanırsa daha faydalı olur. Rastgele yapmaktansa muhakkak ilişki kurmalı.” (Ö2)

“Yani aslında şöyle ben hep tümünü bir arada kullanırsak, yani farklı farklı platformlar ya da farklı farklı kitaplar kullanırsak eee bence daha büyük başarı elde edebileceğimizi düşünüyorum. Mesela hep şey derler ya öğretmenler, “sence Okulistik mi Morpa mı? Ben hep şey derim “Okulistik de Morpa da” işte ya da z -kitapta da birden fazla yayının z kitabını kullanmaya çalışıyorum mesela farklılık yaratmak için. Bu şekilde.” (Ö8)

“Özellikle umm öğrencinin hazır bulunuşluk seviyesini dikkate alarak önceden çocuklara bazı sorular sorarak, gerekli dönütlerle çocukların seviyelerini öğrendikten sonra z-kitaplarla ilgili etkinlikler uı görsellik açısından zenginleşmiş olduğundan çocukların ilgisini daha fazla çekiyor. Öğretmende zaten tüm etkinlikleri değil de öğrencinin alabileceği etkinlikleri içinden seçerek her öğrencini seviyesine göre düzenleyebilir ” (Ö21)

“Şöyle fayda sağlar: Eğitim platformları daha çok videolu gösterim olduğu için

çocuklarda dersin ilk girişinde dikkat çekme aşamasında kullanılabilir. Sonra z- kitaplar üzerinden konuya aşına olan çocuk hani neyi işleyeceğini bilen çocuk z-kitaplar üzerinden uygulama ve etkinlikleri yaparlarsa geri dönüt ve ölçme değerlendirme konusunda daha faydalı olacağını düşünüyorum. Yani dersi dikkat çeken platform üzerindeki videolardan uygulama ve ölçme değerlendirme z- kitaplardan yapılırsa faydalı olacağını düşünüyorum.” (Ö22)

“Aktif kullanılırsa çok daha fayda sağlayacağını düşünüyorum. Çünkü hani elimizin altında bir kaynak ve bir kılavuz kitabı olarak düşünüyordum. Örnek veriyorum ders sınıf defterini doldururken ya da yıllık planında hani o esnada ulaşamadığım bir durumda işte o gün hangi dersi yapacağım, bana iyi bir plan yapma konusunda yardımcı oluyordu ve öğrencilerle aynı şekilde etkinlikleri birebir takip etme. Ben onu daha çok günlük planı olarak kullanıyordum.” (Ö25)

Tablo 5. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema: İlk okuma yazma öğretiminde teknoloji kullanımı		
Kategoriler	Kodlar	f [Öğretmenler]
Eğitim platformları ve z-kitapların avantajları	❖ İlgi ve dikkat çekme	❖ 9 [Ö1, Ö3, Ö8, Ö10, Ö13, Ö15, Ö21, Ö22, Ö23]
	❖ Görselleştirme	❖ 7 [Ö1,Ö9,Ö10,Ö14,Ö15,Ö19,Ö20]
	❖ Öğretmenin işini kolaylaştırma	❖ 5 [Ö4,Ö11,Ö12,Ö19,Ö23]
	❖ Somutlaştırma	❖ 4 [Ö3, Ö14, Ö19, Ö20]
	❖ Zamanı verimli kullanma	❖ 4 [Ö2,Ö5,Ö17,Ö23]
	❖ Kısa sürede öğretim	❖ 4 [Ö4,Ö6,Ö8,Ö9]
	❖ Derse katılım	❖ 3 [Ö1, Ö4, Ö25]
	❖ Görsel ve işitsel içerik	❖ 3 [Ö3, Ö21, Ö23]
	❖ Dönüt verme	❖ 2 [Ö22, Ö23]
	❖ Pratiklik	❖ 2 [Ö2, Ö13]
	❖ Dikkat yoğunlaştırma	❖ 2 [Ö1, Ö6]
	❖ Kısa sürede Okuma yazma becerisi kazanma	❖ 2 [Ö6, Ö8]
	❖ Tekrar fırsatı	❖ 2 [Ö16, Ö23]
	❖ Farklı etkinlikler	❖ 2 [Ö13, Ö20]
	❖ Ekonomiklik	❖ 2 [Ö9,Ö12]
	❖ Eğlenerek öğrenme	❖ 2 [Ö6, Ö14]
	❖ Öğrenmeyi kolaylaştırma	❖ 2 [Ö7, Ö15]

❖ Öğretimin doğru yapılmasını sağlama	❖ 1 [Ö4]
❖ Profesyonel	❖ 1 [Ö10]
❖ Hazır kaynak	❖ 1 [Ö10]
❖ Etkili öğrenme	❖ 1 [Ö10]
❖ Kısa sürede öğrenme	❖ 1 [Ö6]
❖ Üst düzey içerik	❖ 1 [Ö20]
❖ Kalıcı öğrenme	❖ 1 [Ö20]
❖ Güdüleme	❖ 1 [Ö19]
❖ Veliyi yönlendirme	❖ 1 [Ö17]
❖ Kolay erişim	❖ 1 [Ö2]
❖ Düzeni sağlama	❖ 1 [Ö13]
❖ Ölçme ve değerlendirme kolaylığı	❖ 1 [Ö22]
❖ Motivasyon	❖ 1 [Ö3]
❖ Öğrenmeyi pekiştirme	❖ 1 [Ö23]

Tablo 5'e bakıldığında, eğitim platformlarının ve z-kitapların ilk okuma ve yazma öğretiminde kullanımının öğrenci açısından görselleştirme, görsel ve işitsel içerik ile somutlaştırma, kısa sürede okuma yazma becerisi kazanma, birden fazla duyu organını harekete geçirme, tekrar etme fırsatı sağlama, öğrenmeyi pekiştirerek kalıcı öğrenme sağlama öğrenmeye güdüleme ve motivasyonu artırarak derse katılımını sağlama gibi avantajları olduğunu dile getiren sınıf öğretmenleri kendileri açısından ele aldıklarında ise; ilgi ve dikkati çekme, içeriklerin zenginleştirilmiş olması, farklı olması, profesyonelce hazırlanmış olması öğretimin doğru yapılmasını sağlama, ölçme, değerlendirme ve dönüt verme fırsatı sağlama, kısa sürede öğretim yapabilme, hazır kaynak ve bu kaynaklara erişim kolaylığı, zamanın verimli kullanılmasını sağlayarak öğretmenin işini kolaylaştırmak gibi avantajları olduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanında z-kitapların yazılı dökümleri sayesinde öğretim yapılırken veliyi yönlendirme kolaylığı gibi avantajının olduğu belirtilmiştir. Eğitim platformlarının ve z-kitapların kullanımının avantajlarıyla ilgili katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

“Öğretimi hızlandırdı, çocukları daha fazla aktifleştirdi. Zoom’da oluşabilecek pasifliği engelledi. Öğrenci katılımını arttırdı, dinamik tuttu. Bilgisayardan öğretmenin aktarımını kolaylaştırdı. Öğretmenin, elinde olmayan sebeplerle doğru aktaramadığı ve oluşan diğer aksaklıkları giderdi.” (Ö4)

“Çocuğun kesinlikle daha çabuk anlayabilmesini sağladığı için okumaya yazmaya daha çabuk geçti. Çocuğun kavrama sürecini kısalttı. Mesela uu benim 5 saatte anlatacağım

konuyu 3 saatte anlatabildim çocuğa. Bir de çocukların daha çok dikkatlerini uuu odaklamalarını kolaylaştırdı. Konsantrasyonu arttırdı. Çocukların hoşuna gidiyordu bir de çocuklar eğleniyorlar. Bence en güzeli de bu yani eğlenerek öğreniyorlardı.” (Ö6)

“Bence okuma yazma sürecinde uzaktan eğitimde öğrencilerin tamamının okumaya geçmesinde z-kitap ve eğitim platformları etkili olmuştur. Daha hızlı ve çok daha dikkat çekiciydi. Yani ben canlı ders kısmında öğrencilerin dikkatini çekebilmek için aslında benim videoya, sese işte görsele ihtiyacım vardı. Çünkü küçücük bir çocuğu bilgisayarın karşısına geçirip hadi bakalım ben anlatıyorum beni izle demek çok zordu. Orada dikkatini çekebilmek çok zordu. Ben eğitim platformları ve z-kitaplar sayesinde eee çocukların dikkatini çekebildim en başta ilgilerini çekebildim.” (Ö8)

“Öncelikle kaynakların hazır halde olması, öğretmeni ekstra bir kaynak ve etkinlik örnekleri hazırlamak gibi zahmetlerden kurtarmış olması bir avantajdır. Daha profesyonel hazırlandığı için kullanışlıdır, etkilidir. Bir de eee öğrencilerin o kaynakların görsellikleri de üst düzeyde olduğu için öğrencilerin ilgisini çeken etkinliklerdi. Avantajları bunları diyebiliriz.” (Ö10)

“İşte eee mesela dijital platformların şu avantajlarıyla karşılaştım. bir öğrenciye harfin ne şekil yazılacağını ya da nasıl okunacağını eee orada videoda direkt öğrenciye anlatıyordu ve göstererek anlatıyordu. Göstererek anlattığı için öğrenci onu daha rahat alıyordu. Z-kitapta ise hem elimizdeki dökümden açıyorduk hem de aynı sayfayı dijital ekranda açıyorduk. Yani bize olumlu baya faydaları oldu öyle diyeyim. Kesinlikle işimizi kolaylaştırdı. Onlar olmasa biz bu çocuklara okuma yazma öğretmezdik bu kadar net yani.” (Ö11)

“Pratiklik açısından şimdi benim elimde kaynak olmadığı için oradan açayım oradan gösterdim. Ekran paylaşımı yaparak. Parasal olarak da çocuklara kitap aldırmadığımız için oradan işlemek zorunda kaldım ama düzenli bir şekilde işleyebilmemi sağladı z-kitaplar olmasaydı işte Morpa Kampus, Okulistik ve diğer Z-kitaplar olmasaydı ben rahat ders işleyemezdim. Bir düzen olmazdı.” (Ö12)

“Zaman açısından çok faydası var. Çocuk tek tek yazacağına ya da ben tahta yazacağıma kitaptan görüyor, aynı yeri açıyor ve etkinliği yapıyordu. İçerisindeki öğretici içeriklerle, ilk okuma yazma öğretme bilgisi olmayan veliyi yönlendiriyordu z-kitap.” (Ö17)

Tablo 6. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema : İlk okuma yazma öğretiminde teknoloji kullanımı		
Kategori	Kodlar	f [Öğretmenler]
İlk okuma ve yazma öğretiminde eğitim platformları ve z-kitapların kullanırken karşılaşılan zorluklar	• İnternetin olmaması	• 11 [Ö1, Ö3, Ö5, Ö7, Ö8, Ö10, Ö14, Ö15, Ö17, Ö20, Ö25]
	• Elektrik kesintisi	• 4 [Ö8, Ö17, Ö22, Ö25]
	• Eğitim platformlarının ücretli olması	• 3 [Ö12, Ö16, Ö24]
	• Sistem alt yapısının yetersizliği	• 2 [Ö5, Ö18]
	• Z-kitap uygulamasının kurulumu	• 2 [Ö12, Ö23]
	• Eğitim platformundaki içerikte ses ve görüntü hatası	• 2 [Ö9, Ö15]
	• Harici depolama araçlarındaki virüsler	• 1 [Ö1]
	• Bilgisayarın donması	• 1 [Ö1]
	• Eğitim platformu sisteminde donma	• 1 [Ö6]
	• Eğitim platformlarının interaktif olmaması	• 1 [Ö12]
	• Eğitim platformlarında her sene üyelik güncelleme zorunluluğu	• 1 [Ö12]
	• Bazı eğitim içeriklerin kısıtlanması	• 1 [Ö12]
	• Dosya uzantısında arıza	• 1 [Ö9]
	• Çocuğun seviyesinin üstünde olması	• 1 [Ö2]
	• Z-kitap uygulamalarında şifre istemesi	• 1 [Ö12]
	• Z-kitap dosyalarında virüs	• 1 [Ö14]
	• Resmi eğitim platformlarında içerik yetersizliği	• 1 [Ö16]
	• Eğitim teknolojilerini kullanmayı bilmeme	• 1 [Ö18]
	• Velilerin teknolojiyi kullanma yetersizlikleri	• 1 [Ö25]
	• Öğretmenin eğitim içeriğini tamamlamasıyla	• 3 [Ö9,Ö14,Ö15]
	• Yayınevinden destek almak	• 2 [Ö9,Ö12]

Karşılaşılan zorluklara ilişkin çözüm önerileri	• Sürümü güncellemek • İnternetten araştırma yapmak • Etkileşimli imleç kullanımı • Özel eğitim platformlarını kullanma • Hücresel veriyi kullanma • Whatsapp grubundan veli ödev gönderme • Bilişim teknolojileri öğretmenlerinden destek alma • WhatsApp uygulamasından veliyle iletişime geçme	• 2 [Ö9,Ö23] • 1 [Ö12] • 1 [Ö12] • 1 [Ö16] • 1 [Ö22] • 1 [Ö22] • 1 [Ö23] • 1 [Ö25]
---	--	---

Tablo 6 incelendiğinde Sınıf öğretmenleri ilk okuma ve yazma öğretiminde kullanılan eğitim platformları ve z-kitapları kullanırken teknolojik açıdan; genel anlamda internet alt yapısı, donanım eksiklikleri ve z-kitap uygulamasının kurulumuyla ilgili yaşadıkları zorlukları belirtmişlerdir. İnternetin olmaması veya yetersiz olması, elektrik kesintisi, eğitim platformlarının sistem alt yapılarının yetersiz kalması, sistemin donması, platformlardaki içeriklerde ses ve görüntünün hata vermesi, özel eğitim platformlarında her sene üyelik güncelleme zorunluluğu, platformların ücretli olması ve bu sebepten bazı içeriklerin kısıtlanması, öğretmenlerin resmi eğitim platformu olan EBA’da yeterli içerik bulamaması gibi zorluklarla karşılaşmıştır. Ayrıca karşılaşılan diğer bir zorluk eğitim platformlarını kullanırken hem öğretmen hem de öğrencinin etkinliğe eş zamanlı olarak müdahale edememesi, eğitim platformlarının interaktif şekilde kullanıma olanak sağlamamasıdır. Z-kitaplarda yaşanan zorluklar ise z-kitapları açarken uygulama kurulumunda sorun, dosya uzantılarında hata, harici depolama alanlarında ve z-kitap dosyalarında virüs olması veya z-kitap uygulamalarını açarken şifre istemesi gibi zorluklarla karşılaşmıştır. Öğretmenlerin belirttiği bir diğer husus ise uzaktan eğitimle okuma yazma öğretim sürecinde bazı öğrencilerin ve bazı velilerin eğitim teknolojilerini kullanmayı bilmemelerinden kaynaklı zorluklardır. Sınıf öğretmenleri karşılaştıkları bu zorlukların çözümü için z-kitap uygulamasının kurulumuyla ilgili yayınevinden destek alarak, sürümü güncelleyerek veya internetten araştırma yaparak sorun gidermeye çalışmışlardır. Öğretmenler tarafından resmi eğitim platformu olan EBA’daki eğitim içeriklerinin yetersiz görülmesinden dolayı özel eğitim platformlarını kullanarak, eğitim

teknolojilerini kullanımıyla alakalı sorunu bilişim teknolojileri öğretmenlerinden destek alarak çözmüşlerdir. Herhangi bir elektrik veya internet kesintisi durumunda öğretmenler, WhatsApp uygulamasıyla velilerle iletişime geçerek gerekli yönlendirmeler yapılmış, WhatsApp gruplarından ödevlendirme yaparak ders telafi edilmeye çalışılmış, telefonlarının hücresel verileriyle internete bağlanarak derse devam etmişler ve eğitim içeriklerindeki ses ve görüntü hatalarında içeriği öğretmenin tamamlamasıyla sorun giderilmeye çalışılmıştır. Öğretmenler tarafından sunulan diğer öneriler ise interaktif olmayan platformların etkileşimli imleç kullanımı özelliği getirilmesidir. Bir de Okulistik ve Morpa Kampüs'ün tüm öğrencilere ücretsiz olması çözüm önerilerindendir. Sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları zorluklar ve çözüm önerilerine ilişkin yaptıkları açıklamalar şu şekildedir;

“Z-kitabımızda bizim ufak bir arızamız vardı. Tamamen exe dosyasının arızalı olmasıyla alakalı sürekli kapanıyordu. Onu gidermek için z-kitabın güncel sürümü çıkmıştı. Onu kaldırıp yayınevine ulaştım. Bana yeni versiyonunu gönderdiler, sitelerinden de güncellediler. Bu şekilde halletmiştik. Eğitim platformlarında sesi hissettirirken videonun sesi gidiyordu. Sesi hissettirdiğim kısımla alakalı videoların sesi yoktu. Sorunu çözmek için zaten hikâyeyi biliyordum hikâyenin benzeri bir şeyler söyledim. Biraz daha kısa. Sanırım şifre şunlarla alakalı olabilir. İşte “k” harfiydi yanılmıyorsam. İşte ne olabilir? örnek vereyim karşı da köpek var, şurada bir kulübe var. Şifre “k” olabilir mi işte o şekilde eee sorunu çözmüştük yani.” (Ö9)

“Yani internet sıkıntısının dışında herhangi bir sorunla karşılaşmadık. Eğitim platformlarıyla ilgili pek bir sorunla karşılaşmadık. Ağla ilgili sıkıntılarımız vardı onun dışında yoktu.” (Ö10)

“Bir sonraki yıla geçtiği zaman Okulistik üyeliğimizi yenilemiyor mesela yine başvuru yapman gerekiyor. Bu yıl Okulistik ücretli olduğundan bazı eğitim içerikleri kısıtlı, etkinlikleri yapmana izin vermiyor. Z-kitaplarda problem yaşadım dosya kurulması gerekiyor. Gerekli olan dosyayı internetten araştırdım, kurduktan sonra z-kitap açıldı. Bir de bazı z-kitaplarda şifre konuluyor. Şifreyi bulamadım, bulamadığım için açamadım. Yayıneviyle görüşüp şifreyi aldım o şekilde sorunu çözdüm. Platformlar interaktif olsa karşılıklı etkileşimli olsa çok daha faydalı olacağını düşünüyorum mesela. Aynı platforma çocukta ulaşırsa ben de ulaşırsam, benim oynattığım fareyi, o da işaretleyebilse uzaktan çok faydalı olurdu.” (Ö12)

“Bazen EBA uygulaması açılmıyordu. Ayrıca bazı konularda EBA'nın içerikleri yeterli olmuyordu. Eğitim platformlarında uzaktan eğitimde bazen sıkıntılar yaşıyorduk. Sesimiz

ulaşmıyordu internet bağlantısı gidiyordu. EBA uygulaması açılmıyordu. Bizde çözüm olarak diğer platformlarımızı Okulistik, Morpa Kampüs gibi platformları kullanıyorduk.” (Ö15)

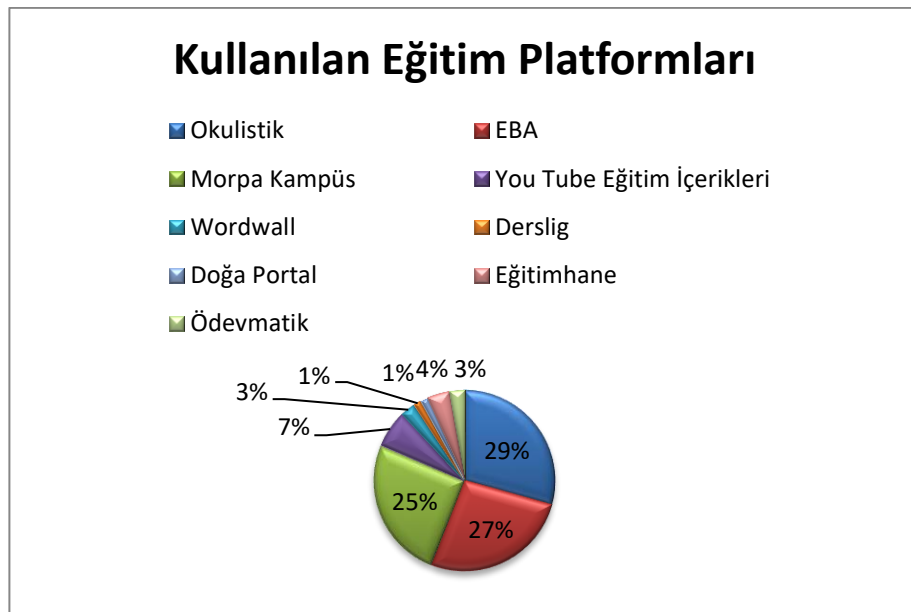
“EBA’da yeterli içerik yoktu o yüzden özel eğitim platformlarına yönelmek zorunda kaldım. Bu platformların da ücretli olmaya başlaması sorundu. Z-kitaplarla bir sorun yaşamadım. (Ö16)

“İnternet sıkıntısı ve elektrik kesintisi oluyordu başka sorun yoktu.” (Ö17)

“Evet, şöyle elektrik sıkıntısı yaşıyabiliyorduk. İnternet gittiği zaman elimizdeki telefonlardan bağlanmaya çalışıyorduk. Ama şu da bir gerçektir uzaktan eğitimde herkes bir teknolojik alet kullandığı için telefon tablet vb. internet sıkıntısı yaşadığımız doğrudur. İnternet ağı kaldırmayabiliyordu. İnternet gidince kendi telefonumdan hücresel veriyi kullanmaya çalıştım. Elektrik gittiği zamanlarda WhatsApp grubundan öğrencilerin ödevlerini gönderiyordum. Çocukların dersi boş geçmesin diye velilerle birebir iletişim kurarak ödevlendirme yapıyordum.” (Ö22)

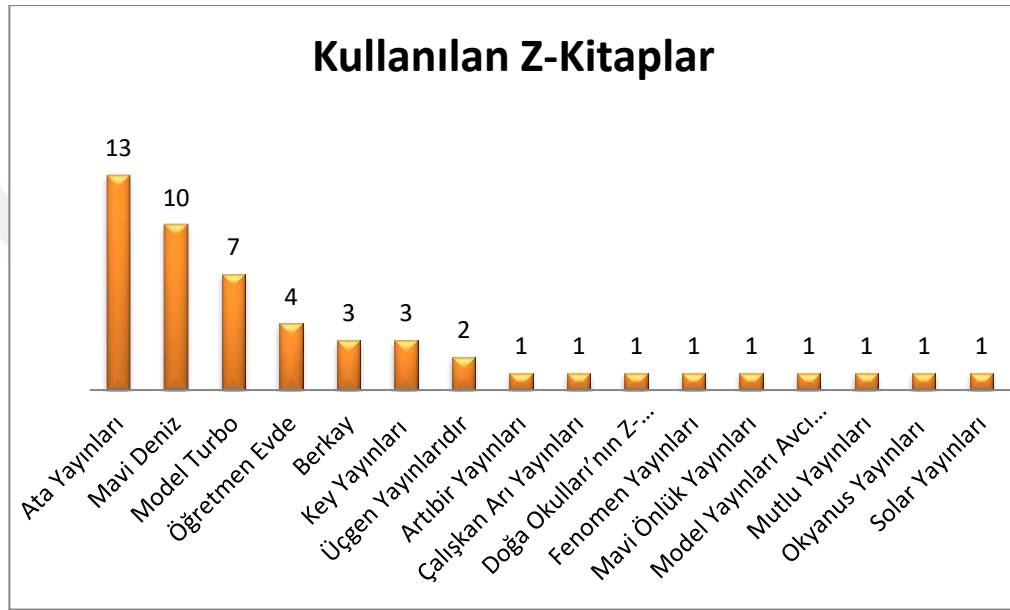
“Evet bazen indirdiğimizde z-kitapların sürümleri ile ilgili sıkıntılar yaşadık. En büyük korkularımız da onlar oluyor genelde. İşte yeni üst sürüm bir program yüklememiz gerekiyor o tarz güncellemelerde biraz güçlük çektik. Böyle konularda ya da güncelleme sürüm yükseltme tarzı konularda açıkçası bir bilene danış şeklinde yürütmeye çalıştık. Aynen bilgisayar öğretmenlerimizden destek aldık. Yönlendirmelerle bazılarının üstesinden gelebildik ama kolay olmadı.” (Ö23)

Şekil 27. Kullanılan Eğitim Platformlarının Adları

Şekil 27'ye bakıldığında sınıf öğretmenleri eğitim platformlarından sırasıyla en çok Okulistik, EBA, Morpa Kampüs, Youtube eğitim içerikleri ve Wordwall kullanıldığı tespit edilmiştir. Katılımcı öğretmenlerden Ö4 ve Ö12 diğer öğretmenlerden farklı olarak Doğa Portal'ı ve Derslig adlı eğitim platformlarını kullandıkları görülmüştür. Öğretmenler tarafından sırasıyla en çok kullanılan eğitim doküman web siteleri ise Eğitimhane ve Ödevmatik olduğu görülmüştür.

Şekil 28. Kullanılan z-Kitapların Değişimi

Şekil 28 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi yapılırken kullanmayı en çok tercih ettikleri z-kitaplar sırasıyla; Ata Yayınları, Mavi Deniz, Model Turbo, Öğretmen Evde, Berkay, Key Yayınları ve Üçgen Yayınlarıdır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinden birer katılımcı z-kitaplardan; Artıbir Yayınları, Çalışkan Arı Yayınları, Doğa Okulları'nın Z-Kitapları, Fenomen Yayınları, Mavi Önlük Yayınları, Model Yayınları Avcı Serisi, Mutlu Yayınları, Okyanus Yayınları ve Solar Yayınları'nı tercih etmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin hangi eğitim platformları ve hangi z-kitapları tercih ettiklerine ilişkin bazı açıklamalar şu şekildedir;

“Eğitimhane, Morpa Kampüs, Wordwall, Ata Yayınları, Mavi Deniz, EBA'daki z-kitapları kullanıyorduk.” (Ö1)

“Okulistik, Morpa Kampüs, EBA, Ata Yayınları, Mavi Denizi kullandım, Doğa Koleji'nde çalıştım. Beş yıl Doğa'nın kendine ait bir platformu vardı. Aynı bizim EBA gibi orada içerikte ürettiyorduk oradaki Doğa'nın kitaplarını da kullanıyorduk. Doğa Okulların

kendi yayınlarının kendine ait olan zaten onu kullanarak, zaten eğitimlerimizde ilk eğitimlerimizde orada başladı. Yani onun eğitimini aldıktan sonra Doğa Portalı kullanmaya başladık.” (Ö4)

“Zaten EBA’yı söyledim, Okulistik kullanıyordum, Morpa Kampüs’ü kullanıyordum. Onun dışında da z-kitaplarda bazı kaynakları kullanıyordum. Eee biraz önce de söylemiştim zaten Çalışkan Arı’yı kullanıyordum. Öğretmen Evde’yi kullanıyordum. Eee Mavi Deniz’di sanırım Mavi Deniz’i kullanıyordum. Berkay Yayınları vardı onu kullanıyordum. Yani bunlar kullandıklarımız.” (Ö6)

“Öğretmen Evde’yi Kullandım, Mavi Denizi Kullandım, Mavi Önlük’ü Kullandım, Okulistik’i Kullandım, Ödevmatik’i, Wordwall’ı kullandım. Key Yayınlarını kullandım.” (Ö6)

“Okulistik, Morpa Kampüs’ü kullandım. Z-kitaplarından Ata Yayınları’nı kullandım. EBA’nın içerikleri sesi hissettirme noktasında yetersiz kalıyordu. Eğitim platformlarından ben harf öğretiminde Morpa’dan yararlanıyorum. Ama konu anlatımında Okulistik. Okulistik çok sade ve özet niteliğinde anlatıyor. Okulistik’in konularını ben daha sonra açabiliyorum çocuklara. Örnek veriyorum Okulistik’in videoları durdurup bundan sonrasında ben devam edebiliyorum. Daha da genişletebiliyorum. Okulistik biraz daha özet gibi Morpa biraz daha sanki detaylı gibi, bana gerek yok yani ya da ben bilgiyi daha üst düzeye çıkaramıyorum, o her şeyi vermiş oluyor. O da biraz sıkıntı yani.” (Ö9)

“Okulistik, Morpa Kampüs, Derslig diye platformları kullanıyorum. Z-kitaplardan da her yayınevinin z-kitapları vardı hepsini kullanıyordum. Genellikle bizim kullandığımız Ata’ydı, Model’di bu z- kitapları kullanıyorduk.” (Ö12)

“Morpa Kampüs’ü de kullandım. Z-kitaplarda hemen hemen bütün yayınların z-kitaplarını kullanmaya özen gösteriyordum. Eee Model Yayınları Avcı Serisi, Mutlu Yayınları, Solar Yayınları, Öğretmen Evde Yayınları Fenomen Yayınları gibi bir sürü yayın.” (Ö22)

“EBA’yı kullandım, Morpa’yı kullandım, Okulistik’i kullandım. Z-kitap olarak da Ata Yayınlarını, Key Yayınlarını Model Turbo Yayınlarının z-kitaplarını kullandım.” (Ö24)

“Okulistik’i aktif olarak kullanıyordum. Morpa Kampüs’ün etkinliklerini yani ücretli üyelikten önce kullandığım etkinlikleri vardı. Özellikle Morpa Kampüs’te ödevlerini çok kullanıyordum. Hani öğrenci çalışma yapraklarını kullanıyordum kendi bilgisayarına telefonuma PDF olarak indirip, kullanıyordum. İşte çıkışta öğrenciler ödev yaprağı olarak dağıtıyordum Morpa Kampus, Okulistik kullanıyordum. Bir de EBA’yı kullanıyordum. Hangi

sınıfı okutuyorsam onun ders kitapları z-kitabı olarak vardı. Ata Yayıncılık'ı kullanıyordum. Dördüncü sınıf okuturken Üçgen Yayınları'nın z-kitabı mevcuttu.” (Ö25)

Tablo 7. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema: İlk okuma yazma öğretiminde teknoloji kullanımı		
Kategori	Kodlar	F [Öğretmenler]
Eğitim platformları ve z-kitapların kullanım sıklığı	▪ Haftanın her günü her ders saatinde	▪ 8 [Ö6,Ö8,Ö10,Ö12,Ö14,Ö16,Ö17,Ö18]
	▪ Haftanın her günü günde 3 ders saati	▪ 5[Ö2,Ö5,Ö15,Ö19,Ö25]
	▪ Haftanın her günü günde 1 ders saati	▪ 2 [Ö9,Ö22]
	▪ Dersin saatinin yarısında	▪ 2 [Ö4, Ö13]
	▪ Haftanın her günü günde 4 ders saati	▪ 1 [Ö11]
	▪ Haftanın her günü günde 2-3 ders saati	▪ 1 [Ö23]
	▪ Haftanın her günü günde 2 ders saati	▪ 1 [Ö20]

Tablo 7 incelendiğinde ilk okuma ve yazma öğretimi yaparken eğitim platformları ve z-kitaplarının kullanım sıklığı açısından sınıf öğretmenlerinin çoğu eğitim platformlarını ve z-kitapları haftanın her günü her ders kullandıklarını belirtmişlerdir. Eğitim platformu ve z-kitapları kullanım sıklığı en az olan öğretmenlerden Ö9: “6 ders yapıyorduk bunun ilk saatlerinde muhakkak ses hissettirme de bu kaynakları kullanıyorduk. İşte günde 1 saat, haftada 5 saat yapıyordu.” ve Ö22: “Haftalık 4 saat diyebiliriz. Günde bir saate tekabül ediyor. Bazen daha fazlaydı haftalık 4 beş saat günlük 1 saat olabilir” şeklinde açıklama yapmışlar. Eğitim platformu ve z-kitapları kullanım sıklığı ders saatinin yarısında kullanan Ö4: “Evet mesela 30 dakikalık bir okuma yazma dersinin günlük işte üç saatini okuma yazma dersi yapıyorsam. Üç saatin ilk 15 dakikalarında kullandım” ve Ö13: “İki veya 3 ders yapıyorsak ilk okuma yazma için yarısında kullanıyordum.” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılardan Ö1, Ö3, Ö7, Ö21 ve Ö24 genel cevaplar verdiği için tablodaki sınıflandırma içerisine alınmamıştır. Görüş belirten Ö1, Ö3, Ö7, Ö21 ve Ö24 adlı sınıf öğretmenlerinin ifadeleri şu şekildedir:

“Genel olarak ilk ses hissettirmede muhakkak kullanıyordum. Sonra da okuma metinlerinde sona doğru, mesela harf öğretimi bitti, okuma metnini veriyoruz orada onu kullanıyorduk.” (Ö1)

“EBA’da ıı orada paylaşılan çalışmalar orta düzey de kullandık. Daha çok kendi hazırladığımız metinler vardı.” (Ö3)

“6 dersimiz vardı. 1 saatinde okuma, 1 saatinde ben anlatıyorsam yazma yapıyoruz, dikte. Sonrasında onlar okuma yapıyordu.” (Ö7)

“EBA’yı kullandığımız zaman eee haftalık olarak söyleyemeyiz de EBA’yı istediğimiz her içerik yüklü değil yani eee daha çok You Tube bu anlamda çok zengin. En çok bilinen Okulistik’i Morpa Kampüs’ü zaman zaman kullandık. Okuma yazma öğretilirken kullandığımız kaynaklara ve Milli Eğitim’in dağıttığı kitaplara bağlı kaldık genelde eee çok da böyle farklı sitelerden yararlanmadım doğrusunu söylemek gerekirse. Kendi yaptığım çalışmalar kendi derlediğim çalışmalarla bu işi yürütmeye çalıştım.” (Ö21)

“Haftalık kullanım sıklığıımıza böldüğümüz zaman, günlük mesela o gün hangi sesi öğreteceğim ya da o gün kelime mi öğreteceğim? Cümle mi kuracağız? Dikte mi yapacağız? Ona göre günlük bölüyordum. Mesela o kitapta onlarla alakalı bilgi araştırıyordum. ıııı biz sanırım bir buçuk aydan sonra uzaktan eğitime geçtik orda mesela biz yeni harflere geçmiştik harflerin nasıl birleştirmesine. EBA’da ilk önce bunu izletiyordum velilere ııııı ondan sonra aldığımız kaynaklardan, z-kitaplardan bugün hangisini öğretiyorsam, o gün onları ayarlıyordum.” (Ö24)

Şekil 29. Eğitim Platformları ve z-Kitap Kullanım Yeterlilik Düzeyleri

Şekil 29 incelendiğinde katılımcılardan eğitim platformları ve z-kitap kullanım yeterlilik düzeylerini şöyle ifade etmiştir:

“İlk başta biraz afalladım yani yalan söyleyemeyeceğim, hepimizin ilk defa karşılaştığı bir durumdu. İlk başta 1. sınıflarla onlarda çok zorlandı ben de çok zorlandım. Yetersizliğim illa oldu.” (Ö1)

“Kendimi yeterli görmüyorum. Yeni sistem aslında bu.” (Ö17)

“Kendimi tam anlamıyla yeterli hissedemiyorum ama bunun için en azından elimden geleni yapmaya çalışıyorum. Yani çözüm odaklı yaklaşıyorum, mesela bir kitabı açamıyorsam, nasıl açılır diye bir bilene danışıyorum.” (Ö23)

“Eee tabi ki daha fazlası vardır. Öğrenecek çok şey vardır. Hiçbir zaman yeterliyim diyemem ama en azından bir başarı yakalayabildiğim için de mutluyum. Ve en önemlisi de öğrencilerimin tamamı devam ettiler. Yani internet sıkıntısı olmayan öğrencilerimin tamamı hiç devamsızlık yapmadan canlı derslere katıldılar. Çünkü o kullandığım platformlar ve z-kitaplar sayesinde ilgilerini çekebildim, merak uyandırabildim. Mesela harflerle ilgili hikayeler dinlettim, Masallar dinlettiriyordum. Eğer bulamıyorsam ben kendim bir masal yazıp çocukların dikkatini çekmeye çalışıyordum. O yüzden başarılı bir süreç geçirdik diyebilirim açıkçası.” (Ö8)

“İlk defa böyle bir tecrübem oldu. Eminim ki bir daha böyle bir durum olursa daha iyi kullanacağını düşünüyorum. Yeterli kullandığımı düşünüyorum.” (Ö13)

“Yeterli görüyorum. Herhangi bir eğitim almadık ama kendimizi o konuda yetiştirmeye çalıştık.” (Ö16)

“İki yılda süreç içerisinde öğrendim. Öğrenen arkadaşlarımdan tecrübelerinden yararlanarak öğrendim. Pandemi başlamadan önce kullanmıyordum. Sadece Morpa’yı kullanıyordum.” (Ö20)

“Araştırılırsa, çaba gösterilirse her öğretmen bunu yapabilir. Bende bu konuda gerekli araştırmaları gerekli öğrenmeleri yapmaya çalıştım. İşin içine girince kendiliğinden zaten oluşuyor. Bu konuda pandemiden önce aldığım bir eğitim yoktu ama dijitali kullanmaya meraklı olduğum ve kullanmayı bildiğim için zaten bu anlamda pek zorluk çekmedim.” (Ö21)

“Belki öyle dört dörtlük bir yeterlilik düzeyimiz yoktur. Ama uzaktan eğitimi alnınızın akıyla gerçekleştirdiğimizi düşünüyorum. Hatta uzaktan eğitim sonrasında yaz tatilinde

çocuklarla birlikte uzaktan eğitim yapmaya devam ettim z–kitapları da kullandım. Çocuklarla bu şekilde bir devamlılık sağlamış olduk.” (Ö22)

Şekil 30. Eğitim Platformları ve z-Kitap Kullanımı Kapsamında Hizmet İçi Eğitim İhtiyaç Durumları

Şekil 30 incelendiğinde katılımcı sınıf öğretmenlerinin çoğu eğitim platformları ve z-kitap kullanımı kapsamında hizmet içi eğitime ihtiyaç olduğunu belirtirken; sayı bakımından az olan bazı öğretmenler ise bu kapsamda herhangi bir eğitime ihtiyaç olmadığını ifade etmişlerdir. Örneğin Ö10 ve Ö21 eğitim platformları ve z-kitap kullanımının basit ve kolay anlaşıldığı için gerek duymadıklarını ifade etmişlerdir:

“Eğitim platformlarının kullanımı çok zor değil yani. Öğretmen bir iki kurcalamayla nasıl kullanılacağını öğrenebilir diye düşünüyorum. Bununla ilgili özel bir kursa gerek yok.” (Ö10)

“Kullanımı kolay, basit. Hizmet içi eğitime ihtiyaç yok yani” (Ö21)

Eğitim platformları ve z-kitap kullanımı kapsamında hizmet içi eğitime gerek olmadığını dile getiren katılımcılardan Ö2 ve Ö24 öğretmenlik tecrübelerinden dolayı daha önce buna benzer internet tabanlı eğitim sitelerini kullandıklarından ve kendilerini yetkin gördüklerinden dolayı hizmet içi eğitime gerek duymadıklarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Bu konuda eğitim hizmetine ihtiyaç duymuyorum. Kesinlikle duymuyorum. Çünkü ben bu konuda kendimi çok yetkin hissediyorum. (Ö2)

“Hizmet içi eğitime ihtiyaç duymuyorum. Benim öğretmenlik tecrübem baya var daha önce benzer kaynakları da kullandığım için bu konuda kendimi yetersiz görmüyorum.” (Ö24)

Bu görüşlerin aksine eğitim platformları ve z-kitap kullanımı kapsamında hizmet içi

eğitime ihtiyaç duyan öğretmenler, eğitimin her alanda her konuda verilmesinin önemli olduğunu, eğitici eğitimlerinin gerekliliğini, öğretmenin kendini geliştirmeye her zaman açık olması gerektiğini ve değişen bu gelişimlere ayak uydurabilmesi bakımından hizmet içi eğitimin gerekliliğini ifade etmişlerdir. Bu konuya ilişkin bazı katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

“Bu konuda ders alsaydık daha kolay bir şekilde uyum sağlayabilirdik, uygulamaları kullanma konusunda yetersizdik ilk başta. Önceden bir eğitim alsaydık daha kolay olabilirdi hepimiz açısından.” (Ö1)

“Bir öğretmen kendini tamam olarak görmemeli zaten, bizlerde çocuklarla beraber öğreniyoruz.” (Ö3)

“Hizmet içi eğitime gerek var. Çünkü sürekli geliyor, değişiyor. Gün geçtikçe zaten çeşitleniyor. Platformlar her güncellendiğinde öğretmenlere de belli aralıklarla bilgi verilmeli, eğitim verilmeli.” (Ö4)

“Evet ihtiyaç duyuyorum. Bu kapsamda her ne kadar gelişmiş olsak uzman kişiler tarafından eğitime alınarak hem eksiklerimizi gidermiş oluruz hem de donanımımız artar diye düşünüyorum.” (Ö6)

Sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitimin gerekliliği hususunda katılımcılardan Ö9’un görüşleri dikkat çekicidir. Öğretmenlerin Eğitim platformları ve z-kitap kullanımının öğretilmesi ve geliştirilmesi kapsamında hizmet içi eğitimlerin yanı sıra e-içerik hazırlama eğitiminin verilmesi gerekliliğini vurgulayarak öneri de bulunulmuştur:

“Öğretmenin z-kitap içeriği oluşturmayı öğreten bir hizmet içi eğitim verilmesini gerek buluyorum. Kullanmayı bir şekilde öğreniyor öğretmen ama içerik oluşturmayı öğrense iyi olur.” (Ö9)

Diğer taraftan hizmet içi eğitimin gerekli olduğunu belirten katılımcılardan Ö8 ve Ö17’nin önerileri de dikkat çekicidir. Ö8 *“Eğitim platformları ve z-kitaplarla ilgili eğitime mutlaka ihtiyaç var. Varsa benim bu saydıklarımın dışında benim bilmediğim kesinlikle ihtiyaç var. Hizmet içi eğitimler yapılıyor. Ama ben biraz daha uygulamaya dönük hizmet içi eğitimler taraftarıyorum. Uygulamaya dönüklük kısmında ben biraz eksik görüyorum açıkçası. Ben bir öğretmen olarak zaten kitaplardan okuyorum bir şeylerin varlığından haberdarım ama ben bunu nasıl kullanabileceğim, eğitime nasıl yansıtılabileceğim bu kısımda desteğe ihtiyaç*

duyuyorum.” ve Ö17 “Yüz yüze hizmet içi eğitim verilmeli” şeklinde görüş belirterek hizmet içi eğitimlerin yüz yüze ve uygulamaya dönük olursa daha faydalı olacağını ifade etmişlerdir.

Tablo 8. İlk Okuma Yazma Öğretiminde z-Kitap Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema: İlk okuma yazma öğretiminde z-kitap yeterliliği		
Kategoriler	Kodlar	f [Öğretmenler]
İlk okuma ve yazma öğretiminde kullanılan z-kitapların nitelik düzeyleri	Nitelik bakımından yeterli:	
	• Çeşitli örnek bakımından	• 6 [Ö1,Ö9,Ö17,Ö19,Ö22,Ö24]
	• Görsellik açısından	• 3 [Ö1,Ö21,Ö25]
	• Dikkat çekici içerik	• 2 [Ö3,Ö8]
	• Zengin içerik	• 2 [Ö2,Ö8]
	• Çoklu ortam desteği	• 1 [Ö3]
	• Yeni nesil soru tarzı	• 1 [Ö2]
	• Pratik ödev verme imkânı	• 1 [Ö3]
	• Geri dönüt fırsatı	• 1 [Ö3]
	• Farklı zekâ türlerine uygun içerik	• 1 [Ö14]
	• Görselleri ve yazı boyutlarının konu ile uyumlu olması	• 1 [Ö14]
	• Derse katılımı arttıran içerik	• 1 [Ö17]
	• MEB kitap konularıyla uyumlu	• 1 [Ö21]
	• Akıllı tahtaya entegre	• 1 [Ö21]
	• Her öğrenci seviyesine uygunluk	• 1 [Ö24]
	• Yazı puntosu olarak	• 1 [Ö25]
	Nitelik bakımından geliştirilmeli:	
	• Karmaşık olması	• 3 [Ö6, Ö7, Ö24]
	• Örneklendirmeler az	• 2 [Ö11, Ö20]
	• Üst düzeyde hazırlanmış olması	• 2 [Ö7, Ö20]
	• Görsel içerik az	• 2 [Ö5, Ö22]
	• Çocuklara uygun olmayan içerik	• 1 [Ö6]
	• Görsel ve işitsel içerik eksiliği	• 1 [Ö8]
	• Öğretim yöntem ve tekniklerinde eksiklik	• 1 [Ö8]
	• Etkileşim az	• 1 [Ö9]
	• Diğer z-kitaplarla benzerlik	• 1 [Ö10]
	• Büyük punto kullanımı	• 1 [Ö11]
	• Yüzeysel öğretim içerikler	• 1 [Ö12]
	• İçeriklerin farklı uygulamalara konulması	• 1 [Ö12]

- Telif hakları bakımından içeriklere ulaşım zorluğu
- 1 [Ö23]

İlk okuma ve yazma öğretiminde kullanılan z-kitapların nicelik düzeyleri	Sayı bakımından yeterli	19 [Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö24, Ö25]
	Sayı bakımından yetersiz	3 [Ö8, Ö14, Ö23]

Tablo 8 incelendiğinde ilk okuma ve yazma öğretiminde kullanılan z-kitapların nitelik düzeyleri kategorisinde sınıf öğretmenlerine göre z-kitapların yeterli olan nitelikleri; bazı sınıf öğretmenleri z-kitapları görsellik açısından yeterli bulmaktadır. Sınıf öğretmenleri yazma çalışmalarında kullanılacak metin örneklerinin bol olması, yazı puntolarının büyüklüğü, z-kitaplardaki görsellerin ve yazı boyutlarının konu ile uyumlu olması bakımından yeterli bulmaktadırlar. Sınıf öğretmenlerinin z-kitapların niteliğinin yeterli olması bakımından dikkat çektikleri diğer noktalar ise içeriklerin akıllı tahtaya entegre, MEB kitaplarıyla uyumlu, konuyu yeni öğrenen öğrenciyi yeni nesil soru tarzını içeren bol örneklerle destekleyen öğrendiklerini pekiştirmesini sağlayan, her öğrenci seviyesine uygun, farklı zekâ türlerine sahip öğrencilere hitap eden dikkat çekici ders katılımını arttıran içerikler açısından yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca yazılı dökümlerin öğrencilerin elinde olması durumunda öğretmenlere pratik ödev verebilme ve geri dönüt imkânı sağlamıştır. Ancak bazı sınıf öğretmenleri görsel içerikleri ve örneklendirmeleri az, öğrenci için karmaşık ve içerik olarak farklı yayınların z-kitaplarının birbirine benzemesi ya da bazı yayınevlerinin içerikleri zenginken bazılarının yüzeysel öğretim içeriklerine sahip olduğundan nitelik bakımından yetersiz kalmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin z-kitaplarını telif hakkı sebebiyle içeriklere ulaşım zorluğu yaşadıkları gibi bazı z-kitapların dinleme metinlerinin ses dosyası You Tube gibi uygulamalarda olduğu için içeriklere ulaşmada sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra bazı öğretmenler z-kitapları konu anlatımında veya konunun pekişmesinde kullanırken; bazı öğretmenler ise sadece ölçme değerlendirme aşamasında kullandıklarından z-kitapların kullanım amaçları farklılık göstermektedir. O sebeple kontrol aşamasında tıklandığında cevapların hemen verilmesinden önce ipucu verilerek öğrenciyi cevabı buldurmaya yöneltmesi z-kitapların çalışma sisteminin geliştirilmesi amacıyla önerilmiştir. Öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir:

“Z-kitapların içeriklerini gayet güzel buluyorum. Çünkü zaten yeni nesil soru tarzları var günümüzde. Onları çözmekte çocuklar çok zorlanıyorlar. Sadece konuyu öğrenmek yetmiyor. Konuyu öğrenen çocuk yapar diye bir şey yok. Bol soru çezecek. Bu anlamda z-

kitaplar çok önemli. Çok içerik var aslında. Bilgisayarımda fazla sayıda z-kitap mevcut, hatta z-kitaplarla ilgili bir klasör oluşturmıştım. Her sınıf seviyesine uygun z-kitabım var ve daha önceki yıllarda çokça kullandım. Farklı teknikleri çocukların görmesi lazım o yüzden z-kitaplar bu anlamda kesinlikle faydalı oldu.” (Ö2)

“Daha fazla alan bırakılması geriyordu örnekler azdı 10 resim olması gerekirken 5 resim vardı görsel içerik azdı. Ama düzenlenmesi gerekiyor içerik olarak.” (Ö5)

“Ya aslında çok fazla z-kitap var. Eee tabii ki hepsi iyi değil kesinlikle. Mesela 10 tane z-kitap varsa bunlardan üç beş tanesinin içerikleri iyi oluyor. Çünkü bazıları karışık oluyor bazıları çocuklara tam olarak hitap etmiyor. Mesela sesi tanıtırken bazı z-kitapların içeriğinde resim var bazılarında ise hareketli video şeklinde sunulmuş. Bu içeriklerden hareketli videoları çocuğa daha iyi hitap ettiği için daha uygun olduğunu düşünüyorum. Eee onun dışında bazılarında harf yazımını gösteren içeriklerde harfin yazımı tekrarlı şekilde gösteriliyor aynı zamanda çocuk harfi yazarken harf yazım videosundan hangi ses ise okunuyor. Çocuk yazarken sesi arkadan sürekli duyuyor bu şekilde iyi oluyor. Ancak bunu yapmayan kaynaklarda var. Sayı olarak z-kitaplar yeterli ancak, içerik noktasında bazılarında sıkıntı var.” (Ö6)

“Z-kitaplarının içeriği yeterli. İçerik olarak her şeyi yapmışlar ancak etkileşim az, bir de içerikteki testlerin cevapları kontrol tuşu tıklandığında direkt cevabı vermesin. İpucundan versin. Neticede biz öğretmenler z-kitabı bazen aynı amaçla kullanmıyoruz. Elimizdeki z-kitapların sayısı yeterli. Onun haricinde dediğim gibi içerik dolu dolu olduğu için bir tane z-kitap kullandık. Biz ikinciye kullanmaya gerek duymadık.” (Ö9)

“Yayınevinden yayınevine değişiyor, mesela Ata Yayınları’nın z-kitaplarını çok beğeniyorum, çok güzel ama bazı yayınevleri çok geçiştirmiş konuları. Bazıları konuyu görselle anlatıyor, ses ve video ile destekliyor ama bazılarının içeriğinde pek bir şey yok. Mesela bir metin var bu metin, dinleme metni, dinleme metninin dinleme dosyası z- kitap içinde dinleyebiliyorsunuz. Ancak başka yayında dinleme metninin dinleme dosyası You Tube’dan açıp dinletmek gerekmektedir. İçeriklerin hepsi aynı PDF’te değil içerik eksik.” (Ö12)

“Evet, son dönelerde özellikle z-kitaplar çok çok işlevsel hale geldi. Nitelikte yeterliydi. Hatta fazlası vardı, eksiği yoktu. Kullandığım yayınlar çok güzel hazırlanmıştı. Çocukların alıştırması fazlasıyla yeterliydi. Mesela bir sesi tanıtırken önce varlıkların adlarında sesi bulma etkinliği ile pekiştiriliyor. Daha sonra harf yazım aşamasına geçiliyor. Büyük harfler, küçük harfler yani çocuklar bunları hem görsel olarak görüyor hem de z-kitaplarından uygulamalı olarak yapıyorlar. Bunları işlerken fazlasıyla alıştırma yapması için

fırsat veriliyor. Eskiden ilk göreve başladığımız zaman zaten bunlar yoktu olanlar çok sınırlıydı. Şu anda bu konuda büyük yol katedilmiş. Alistırma aşaması 1. sınıfta çok önemli örneğin fotokopi desteğine ihtiyaç kalmadan z-kitaplar ile süreç götürülebilir.” (Ö22)

Tablo 8’e bakıldığında ilk okuma ve yazma öğretiminde kullanılan z-kitapların nicelik düzeyleri bakımından sınıf öğretmenlerinden Ö8, Ö14 ve Ö23’ün haricinde geri kalan tüm öğretmenler z-kitapları sayı bakımından yeterli bulmuşlardır.

İlk okuma ve yazma öğretiminde kullanılan z kitapların sayı bakımından yetersiz olduğu görüşünde olan Ö8, Ö14 ve Ö23’ün ifadeleri şu şekildedir:

“Sayı olarak hiçbir zaman yeterli değildir hep daha fazlası vardır. Tabi ki daha fazlası olsun isteriz. Bazen etkinlik bulmakta zorlanıyorum. Bazen bir bulmaca arıyorum bir kavram haritası arıyorum, kavram karikatürü... Mesela kavram karikatürü eksiği çok fazla var bence z-kitaplarda. Biraz daha şöyle karikatürlü anlatımlar falan olabilir. Harfler konuşabilir. Hiç görmedim böyle bir şey. Öğretim yöntemleri biraz daha z-kitaplarda fazlalaşabilir. Biraz daha dikkate alabilirler.” (Ö8)

“Eksik sınırlı sayıda var. Mesela 5-6 tane seçmek zorunda kalıyoruz. Öğrenci başarı seviyesi açısından öğrenci düzeyleri farklılaşabiliyor. O yüzden ilkokul düzeyi için dahafazla çeşitlendirmeleri lazım” (Ö14)

“Çok yeterli değil, özellikle şu pandemi döneminden sonra z-kitapların elimize geçmesi kolay olmuyor. Telif hakları sebebiyle veya yeni sürümleri indirmek işimizi zorlaştırıyor” (Ö23)

İlk okuma ve yazma öğretiminde kullanılan z-kitapların sayı bakımından yeterli olduğunu belirten bazı katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

“Her yayınevi farklı farklı şeyler çıkarıyor. Bence çok da yeterli hatta sayıları fazla olduğu için biz seçmekte zorlanıyoruz.” (Ö1)

“Elimizdeki z-kitapların sayısı yeterli. Onun haricinde dediğim gibi içerik dolu dolu olduğu için. Bir tane kullandık. Biz ikinciye kullanmaya gerek duymadık.” (Ö9)

“[İlk okuma yazma öğretiminde kullanılan z-kitapların sayısı] o dönemde yetiyordu, problem yaşamıyordum.” (Ö12)

Tablo 9. İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Uzaktan Eğitimin İşlevselliği

Tema: İlk okuma yazma öğretimi sürecinde uzaktan eğitimin işlevselliği		
Kategoriler	Kodlar	f [Öğretmenler]
İlk okuma ve yazma becerisini kazandırma da uzaktan eğitimin işlevselliği	• Öğrenci katılımı	• 18 [Ö1, Ö2, Ö5, Ö7, Ö9, Ö10, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö19, Ö20, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25]
	• İmkân kısıtlılığı	• 10 [Ö2, Ö3, Ö5, Ö7, Ö8, Ö14, Ö15, Ö20, Ö22, Ö25]
	• Okuma yazma öğretilbilir	• 8 [Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö13, Ö16, Ö23, Ö24]
	• Yorucu ve zor süreç	• 8 [Ö1, Ö2, Ö3, Ö6, Ö10, Ö11, Ö22, Ö23]
	• Yetersiz	• 7 [Ö6, Ö10, Ö13, Ö17, Ö20, Ö22, Ö25]
	• Veli desteğinin önemi	• 6 [Ö7, Ö10, Ö16, Ö17, Ö18, Ö24]
	• Bağımsız ortam zorluğu	• 5 [Ö1, Ö4, Ö11, Ö13, Ö23]
	• İşlevsel değil	• 3 [Ö6, Ö8, Ö14]
	• Öğretmen çabasına bağlı	• 3 [Ö2, Ö3, Ö22]
	• Düşük başarılı süreç	• 3 [Ö2, Ö12, Ö19]
	• Öğretim süreci başarılı	• 2 [Ö18, Ö24]
	• Düşük verimli	• 1 [Ö11]
Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi yapılırken	➤ Etkileşimsizlik	➤ 13 [Ö2, Ö4, Ö7, Ö8, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö17, Ö21, Ö23, Ö25]
	➤ İnternetin yetersizliği	➤ 13 [Ö3, Ö6, Ö9, Ö10, Ö11, Ö14, Ö15, Ö16, Ö18, Ö20, Ö21, Ö22, Ö24]
	➤ Bağımsız ortam sorunu	➤ 9 [Ö1, Ö2, Ö3, Ö7, Ö13, Ö14, Ö18, Ö23, Ö25]
	➤ Düşük öğrenci katılımı	➤ 8 [Ö5, Ö6, Ö10, Ö17, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22]
	➤ Teknolojik araç yetersizliği	➤ 5 [Ö6, Ö7, Ö16, Ö21, Ö22]
	➤ Dikkat dağınıklığı	➤ 5 [Ö1, Ö12, Ö14, Ö20, Ö21]

karşılaşılan
zorluklar

- Elektrik kesintisi ➤ 4 [Ö7, Ö10, Ö11, Ö19]
- İnce motor becerilerinin geliştirilememesi ➤ 4 [Ö3, Ö8, Ö14, Ö17]
- Yazma tekniklerinin yanlış öğrenilmesi ➤ 3 [Ö1, Ö7, Ö23]
- Maddi imkân kısıtlılığı ➤ 3 [Ö10, Ö21, Ö22]
- Sistem alt yapısının yetersizliği ➤ 3 [Ö7, Ö9, Ö19]
- Sınıf yönetimi ➤ 3 [Ö1, Ö2, Ö7]
- Velinin yanlış müdahalesi ➤ 3 [Ö11, Ö12, Ö17]
- Bölgesel şartlar ➤ 2 [Ö6, Ö7]
- Veli desteğinin olmaması ➤ 2 [Ö6, Ö14]
- Öğretmenin çalışma süresini uzatması ➤ 2 [Ö10, Ö24]
- Yazıların ekrana ters yansması ➤ 2 [Ö4, Ö8]
- Ders süresinin kısa olması ➤ 1 [Ö4]
- Okul kültürünün olmaması ➤ 1 [Ö1]
- Teknolojik araçları kullanmayı bilmeme ➤ 1 [Ö15]
- Motivasyon düşüklüğü ➤ 1 [Ö21]
- Anadilin farklı olması ➤ 1 [Ö9]

Karşılaşılan
zorluklara ilişkin
çözüm önerileri

-
- Veli desteği • 13 [Ö1, Ö2, Ö3, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö13, Ö14, Ö15, Ö18, Ö19, Ö21]
 - WhatsApp uygulamasıyla iletişim kurma • 7 [Ö3, Ö9, Ö11, Ö15, Ö16, Ö21, Ö25]
 - Eğitici video paylaşımı • 6 [Ö8, Ö9, Ö16, Ö21, Ö22, Ö25]
 - Ödevlendirme yapmak • 4 [Ö10, Ö11, Ö19, Ö20]
 - Velilere eğitim • 3 [Ö3, Ö7, Ö10]
 - Öğrenciyle yüz yüze görüşme • 3 [Ö4, Ö19, Ö20]
 - Veliyi yönlendirme • 3 [Ö11, Ö13, Ö14]
-

İlk okuma yazma sürecinde uzaktan eğitimin işlevselliği temasında ilk okuma ve yazma becerisini kazandırma da uzaktan eğitimin işlevselliği kategorisine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre; bu sürecin etkili olabilmesinin öğrencinin katılımına bağlı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Başta öğrencinin derse düzenli katılımı olmak üzere veli desteğinin alınması ve imkanların iyileştirilmesi durumunda uzaktan eğitimin işlevsel olacağı, okuma yazma öğretilebileceği sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin ifadelerinde yaygın olan bir diğer düşünce ise uzaktan eğitimle verilmeye çalışılan okuma yazma öğretiminin yetersiz olması; yüz yüze eğitime nazaran daha fazla öğretmen çabasına bağlı olduğu, eğitimin üç sacayağı olan öğretmen, öğrenci ve veli açısından yorucu ve zor bir süreç olduğu belirtilmiştir. Özellikle birinci sınıf öğrencileriyle bağımsız ortamlarda bulunulması öğretmenin öğrenciyle göz teması kuramaması, yazısını kontrol edememesi, defterle arasındaki göz mesafesinin düzeltilmemesi gibi durumlarda sorunlara yol açtığı belirtilmiştir. Bu ifadelerin yanı sıra uzaktan eğitim sürecinin başarılı olduğunu ifade eden öğretmenler de bulunmaktadır. Bu bağlamda incelenen tüm görüşlere göre yüz yüze eğitimle karşılaştırıldığında daha düşük verimli bir süreç olsa da uzaktan eğitim yoluyla da okuma yazma öğretimi yapılabileceği bulgusuna ulaşılmıştır. İlk okuma ve yazma sürecinde uzaktan eğitimin işlevselliğiyle ilgili sınıf öğretmenlerinin bazı görüşlerine yer verilmiştir. Görüşler şu şekildedir:

“Uzaktan eğitimle ilk okuma yazma öğretimini kesinlikle verebildiğimi düşünmüyorum. Verdik mi? Evet verdik ama çok zorlandık. Çünkü bir öğretmenin yeri sınıf olmalı öğrencinin karşısında öğrenciye dokunmalı yani göz göze gelebilmeli, duygusunu karşıya iletebilmeli yani bilgisayarda uzaktan eğitimle bu çok zor oluyor. Özellikle okuma yazma öğretirken. Tamam, mesela eee başka derslerden bir konu anlatsam; Türkçeden bir konu anlatsam, Matematikten bir konu anlatsam yine belki olabilir ama ilk okuma yazmada kesinlikle yani eğitimin yapılabildiğini düşünmüyorum. Öğrencilerimden sınıfımın %90’ı okuma yazmaya geçti bu süreçte ama biz çok zorlandık.” (Ö6)

“Yüz yüze eğitimle kıyaslandığında elbette yeterli değildir ama eee tüm olumsuz koşullara rağmen öğrencilerimizin eee sınıf mevcudu mesela otuzdu. İki öğrenci haricinde hepsini okuma yazmaya geçirdik. Yüz yüze eğitim kadar tabi ki etkili olamaz, uzaktan biraz zor. Katılım sağlanabilirse öğrenciler katılım sağlayabilirse oluyor. Hatta zevkli yanları da var. Yani çocuklarla o ortamda iletişim biraz daha kolay oluyor. Velilerin kontrolünü isteyebilirsiniz

yanlarında olduğu için. Mesela okulda veli kontrolü yoktur. Avantajlarından biri de orda veli kontrolü vardır. Gerektiğinde veli müdahalesini sağlayabiliyorsun. Tabi burada dezavantaj da şudur: Sen müdahale edemiyorsun öğretmen olarak yanında olmadığın için. Avantaj ve dezavantajları vardı yani uzaktan eğitimin o şekilde devam etmesinin.” (Ö10)

“Uzaktan eğitimle şimdi ilk okuma yazma yaparken birinci sınıf öğrencilerine dokunmadığın sürece bu işi tam yapamazsın. Elini tutup kalemimi, defterini düzeltmediğin sürece yapamazsın. Uzaktan eğitimle biz ne kadar bunu yapalım dediysek de evde veliler çocukların yanındaydı. Ama yine de işin tekniğini bilen biz olduğumuz için veliler yeterli olmuyordu. Uzaktan eğitimle biz çok zorlandık. Ha okuma yazmaya çocuklar geçti mi, geçti. Benim sınıfımda bir öğrenci hariç hepsi geçti. Ama istediğimiz verimde mi şu an, hayır. Pandemi olmasaydı bu çocuklar daha üst seviyede olacaktı. Pandemi olduğu için bir tık daha gerideler.” (Ö11)

“Eee şöyle söyleyeyim. Uzaktan eğitime düzenli bir şekilde katılan tüm öğrencilerimiz okuma yazmayı öğrendi. Yani katılım sağlanırsa, aile desteği olursa uzaktan eğitimle okuma yazma eğitimi verilebilir.” (Ö16)

“Uzaktan eğitim hiçbir zaman yüz yüze eğitim kadar olamaz. Uzaktan eğitim çünkü ee çocukla farklı ortamdasınız aynı ortamda değilsiniz eee çocuk üzerinde motivasyon özellikle güdüleme ee sınıfta yapılan yüz yüze eğitime göre biraz daha yetersiz kalıyor. Eee öğrenci üzerinde etkililiği azalıyor. Öğrencinin tabi evde bulunduğu ortam ayrı odası olmayan öğrencilerimiz oluyor. İşte ailesiyle beraber derse katılan öğrencilerimiz oluyor. Eee internet kullanma, hatlarla ilgili sorunlar, kopmalar eee bundan dolayı uzaktan eğitim çok da verimli geçti diyememeyiz. Ama gerekli şartlar sağlanırsa okuma yazma öğretilir uzaktan eğitimle. Burada ailelerin desteği çok önemli aileler bu işe destek oldukları zaman yüzde yüz başarı sağladığımız öğrencilerimiz oldu.” (Ö21)

“Hayır, düşünmüyorum. Sınıf mevcudum 27 idi. Ee derse katılan özellikle ilk başta çok çok azdı. 7-8 öğrenci vardı. Eee derse girdikten sonra geriye kalan 20 öğrenciye ulaşmam gerekiyordu. O öğrencilerin annelerinin Whatsapp’ı yoktu. İnternet bağlantısı yoktu, tuşlu telefonları vardı. Onlara ulaşabilmek için ee babalarının akşam eve gelmesini bekledim. Eve geldiklerinde onlara ders anlattım. Videolar gönderdim. Onlardan videolarını istedim. Bu şekilde bir zorluk yaşadık. Akşam ee 12’ye kadar kulaklık kulağında video dinlediğim bir seneydi.” (Ö22)

Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi yapılırken karşılaşılan zorluklar adlı kategoride sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları zorluklarla ilgili ifadelerine bakıldığında İnternet bağlantısıyla ilgili sorunlar yaşandığı belirtilmiştir. Bunun yanı sıra en büyük sorunlardan biri de derse düşük sayıda öğrenci katılımı bulgusu ortaya çıkmıştır. Elektrik kesintisi, teknolojik araç yetersizliği gibi maddi imkansızlıklar öğrencinin derse katılmasını engelleyen etmenler olarak tespit edilmiştir. Öğretim sürecinde bağımsız ortamdan kaynaklı öğretmen ve öğrenci etkileşimsizliği, ince motor becerilerinin geliştirilememesi, yazma tekniklerini yanlış öğrenme, yazıların ekrana ters yansımaları, velinin öğrenciye yanlış veya gereğinden fazla müdahalesi gibi sorunlar yaşandığı belirtilmiştir. Sınıf öğretmenlerin ifadelerine bakıldığında birinci sınıfa başlayan öğrencilerde okul kültürünün uzaktan eğitimle oluşamaması, öğretmenin sınıf yönetiminde sorunlar yaşamasına neden olmuştur. Öğretmenler karşılaştıkları bu zorluklarının çözümü için Tablo 9 incelendiğinde öğretmenlerin sorunları çözmeye veli desteği almaları en fazla tercih ettikleri çözüm yolu olduğu tespit edilmiştir. Herhangi bir bağlantı, alt yapı, sistem sorunu veya elektrik kesintisinden kaynaklanan dersin işlenememesi durumunda öğretmenler WhatsApp uygulamasından veliyle iletişim kurup öğrencilere ödevlendirme yaparak sorunu çözüme kavuşturmuşlardır. İnternet ve teknolojik araçları olmayan maddi imkânsızlık yaşayan öğrenciler, okul bilişim destek sınıflarına yönlendirilerek sorunlarına çözüm yolu önerilmiştir. Okuma yazma öğretiminin teknik bilgisine sahip olmayan veliler için gerekli yönlendirmeler yapılmış; öğrencilerle de eğitici videolar paylaşılarak yanlış öğrenme sorununa çözüm bulunmuştur. Öğretmenlerin karşılaştıkları zorluklar ve karşılaşılan zorluklara ilişkin çözüm önerileriyle ilgili sınıf öğretmenlerinin bazı görüşlerine yer verilmiştir. Açıklamalar şu şekildedir:

“Zaten ekran karşısında çocuğa her şeyi aktarmak kolay olmuyor. Ekran üzerinde etkileşim yok uzaktan olduğu için çocuk seni anlayamayabiliyor ama sınıf ortamında düzeltmeni hemen daha kolay yapabiliyorsun. Mesela hemen defterine ulaşabiliyorsunuz. Ama uzaktan eğitimde bu tarz şeyler sıkıntılı, sınırlı olduğu için biraz zorlandım açıkçası. Söz dinletme anlamında; çocuk mesela dersi bırakıp gidebiliyor. Sınıf yönetimi noktasında çok sıkıntı oluyor. Veliyle iletişime geçtim. Eğer çok sıkıntı yaşayan hiperaktif öğrencim varsa yerinde duramıyorsa veli desteği aldım, veli ilgilendi, canlı derste bana yardımcı oldu.” (Ö2)

“Çok fazla. Evet, vardı. Çünkü uzaktan eğitime her çocuğumuz katılamadı mesela, sınıfımız 30 kişiye 15- 20 kişi maksimum katılabildi. Katılmayan o kadar çok çocuğumuz vardı ki bu da internet yetersizliğinden kaynaklanıyordu. Ya da akıllı telefon olmadığından giremiyorlardı, ee tablet olmadığından dolayı giremiyorlardı. Veli desteği alamıyorduk

normalde yüz yüze eğitimde de pek veli desteği alamıyoruz biz bu bölgeden. Ben her gün velilerimi arıyordum. Gerçekten her ders öncesinde velilerimi arıyordum, mesaj atıyordum. Gerekirse internetten nasıl faydalanacaksınız, nerden gidip internete ulaşabilirsiniz. Bütün bilgileri biz veriyorduk velilerimize. Yani mesela ııı o zaman okullarımız açıldı bazı dönemlerde bilgisayar odaları açıldı, gelip okula okuldaki bilgisayarları kullanabileceklerini söylüyorduk.” (Ö6)

“Şöyle bazen çocukların elini tutmak istiyordum. Veli desteği olan ailelerde var. Yani deftere bakıyordum ama çocuk mesela işte kalemi yanlış tutuyordu. Anasınıfına gitmemiş öğrencilerim vardı. Onlara işte uzaktan kalemi tutmayı göstermek çok zorluyordu. En son hatta You Tube’den bir tane video buldum kalem nasıl tutulur diye. Onu veli grubunda paylaştım buradan yaptırın diye. Ama çocuk yanımda olmadığı zaman o kalemi tam olarak tutturamıyorsun ona. O kısımda ben çok sıkıntı yaşadım. Bir de harfleri yazarken ekrandan gördüklerinde ters algılayabiliyorlar. Çünkü bilgisayara düz yazdığım da bile onlar onu ters görebiliyor ya da telefonu yan tutmuş olabiliyorlar. Özellikle ona çok dikkat ediyordum.” (Ö8)

“Öğrencilerin katılamaması en büyük sorundu. Mesela uzaktan eğitimde bazen öğrenciler kamerasını kapatıyor, işte veliye yazdırıyor, birinci sınıfta aslında en önemli sorun o, çocuk parmak kasları gelişmediği için yapamıyor. Veli de kıyamıyor, onun yerine veli yazıyordu. Tam etkileşim yok. Yani uzaktan eğitimde çocuğa herhangi bir tepki verdiğinde ya da göz işareti yaptığında anlaşılmıyor. Etkileşim sorunu yaşıyorduk.” (Ö17)

“Evet, uzaktan eğitimde bazı ailelerin eee tablet, cep telefonu, bilgisayar donanım olarak yetersiz olduğu görüldü. Alt yapı olarak internet sorunları yaşandı. Yani derse katılım %20-%30 oranında genelde katılım oldu. Ee bu donanımsal olarak velilerin ekonomik anlamda bunları temin etmesi oldukça zor olduğu için ee birçok öğrencimiz uzaktan eğitime katılamadı. Katılanlarda uzaktan olduğu için çocuklarla birebir etkileşime girilmediği için motivasyon düşüklüğü, dikkat dağınıklığı, çocuklarda sıkılma ee ses siteminde problemlerin yaşanması ee bu anlamda uzaktan eğitimi olumsuz etkilemiştir. Mümkün olduğunca velileri işe katarak desteğini alarak WhatsApp üzerinden, kendim bazı videolar çektim. Harflerin yazımı, satır kullanımı, harflerin büyüklüğü, yazım şekli eee anlatan videolar çektim. Videoları velilerime gönderdim. Bu şekilde aksaklıkları gidermeye çalıştım.” (Ö21)

“Eeee en büyük sorun katılım, katılım çok azdı. Veli profili olarak imkân kısıtlılığı vardı. Tablet, telefon ve internet ağı olmadığı için veliler çocukların derse katılımını sağlayamıyordu. Maddi imkân olanakları yoktu. Bu konuda sıkıntı yaşadım. İşte bunu çözmek

içinde birebir ee ders saati dışında özel hayatımdan feragat ederek öğrencilere birebir uzaktan videolarla destek vermeye çalışıyordum. Bu şekilde sorunu çözmeye çalıştım.” (Ö22)

“Uzaktan eğitim yoluyla bir kere öğrenciyle göz teması kuramamak, yazısını kontrol edememek, kalemi nasıl tuttuğunu, oturduğu yere ayaklarının değip değmediğini, kalemi tutuş yönü ile tabii sağ eliyle mi tutuyor sol eliyle mi? Buna göre kâğıdı tutuş yönü keza; kalemle kâğıt arasında olması gereken mesafe. Bunlara çok fazla müdahil olamadığımız için kamera arkasında en çok bu süreç bizi yazma konusunda zorladı. İkinci sınıfa geldiklerinde okuma bilseler de çocukların yazıları pek düzgün değil maalesef. Birebir yazma çalışmalarını ve dikte çalışmasını arttırarak...” (Ö23)

V. BÖLÜM

5. TARTIŞMA

Pandemi sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde eğitim platformları ve z-kitapların kullanımına yönelik öğretmen görüşleri adlı araştırmanın bulguları doğrultusunda ulaşılan sonuçlara ilişkin yorumlar şu şekildedir:

İlk okuma yazma öğretim aşamalarında eğitim platformları ve z-kitap kullanımı ve nedenlerine ilişkin araştırma sonucunda elde edilen öğretmen görüşlerine göre çoğunlukla sesi hissettirme ve tanıtmaya, sesi hece ve kelime içinde okuma ve yazma aşamasında ve ilk okuma ve yazma öğretiminin tüm aşamalarında kullandıkları tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin sesi hissettirme ve tanıtmaya aşamasında kullanmayı tercih etme nedenlerini bu aşamada öğretimin ilk adımı olduğundan öğretilen sesin diğer aşamalarda kolaylaşması için önemli olduğunu düşünmeleri, öğretmen ve öğrencinin aynı ortamda olmadıklarından dikkatini çekme ve konsantrasyonu sağlama, görseller, videolar ve müzikli çocuk şarkıları gibi çoklu ortam desteği sağlayarak öğretimi kolaylaştırma, çocuğun eğlenerek sesi zihinde canlandırabilmesini sağladığı için tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Çalışmanın bu bulgusuyla örtüşen Atık ve Avcı (2021), Kesik ve Baş (2021) ve Karsak (2014) araştırmalarında öğretmenlerden alınan görüşlere göre eğitim platformlarını kullanmanın faydalarını en çok sesi hissettirme ve tanıtmaya aşamasında gördükleri sonucuna ulaşmışlardır. Sesi hece ve kelime içinde okuma ve yazma aşamasında ses birleştirmeleri daha etkili öğrenmeleri için görsellerle somutlaştırarak hecelemenin mantığını öğretme, hece ve kelimeleri z-kitapların dökümlerine yazarak çocuklara bireysel uygulama sağladığından kullanmayı tercih etmişlerdir. İlk okuma yazma öğretiminin tüm aşamalarında eğitim platformlarını ve z-kitapları kullanan öğretmenler ise gerekçe olarak her aşamada içeriğin dikkat çekici, videolu, sesli ve görselli olması çocuğun eğlenerek öğrenmesini sağlaması; çocukların, üç boyutlu içerikleri zihinlerinde canlandırabilmeleri ve kalıcı öğrenmeyi sağladığını, zengin içerikli örnekler, hazır materyal imkânıyla öğretmene zaman kazandırdığı ve iş yükünü hafiflettiğini belirtmişlerdir. Sesi dik temel harflerle okuma ve yazma aşamasında kullanmayı tercih eden öğretmenler ise sesi yazmada satır çizgilerine dikkat ederek yazma, yazımı benzer seslerin örneğin: b-d harflerinin yazımı karıştırılmasını önleme ve canlı derste ekran üzerinden öğretimi yapılan sesin ekrana ters yansımaları önleyerek kavram yanlışlarını ortadan kaldırmaya yaradığı için böylece ses yazım yönünü öğretimin en başından doğru yapmayı amaçladıklarından dolayı bu aşamada kullanmayı tercih etmişlerdir. Çalışmanın bu bulgusu Göçmez ve Ünal, (2021) yaptıkları araştırmada bazı

harflerin yazımıyla ilgili (m-n, b-d, b-p) benzerliklerden kaynaklı öğrencilerin öğretim esnasında harflerin yazılış yönünü birbirine karıştırdıkları bulgusuyla paralellik göstermektedir.

Araştırmada ilk okuma ve yazma öğretimi yapılırken kullanılan eğitim platformların ve z-kitapların online eğitime olan katkıları incelenmiş olup; online eğitime hazır materyal imkânıyla öğretmenin ders anlatımına destek sağlama, işini kolaylaştırma, zenginleştirilmiş içerik sunma, öğrenci için eğlenerek öğrenme, dersi takip kolaylığı sağlama, ödevleri kontrol etme kolaylığı sağlama, kaynak çeşitliliği sunma ve kaynağı taşıma kolaylığı sunma gibi katkılarının olduğu görülmektedir. Alan yazına bakıldığında video, ses, görsel işitsel içerikleri sunan z-kitapların öğrencilerin derse olan dikkatlerini ve ilgilerini çekme, içerikteki materyaller sayesinde öğrenci açısından ders veriminin arttığı belirtilmiştir (Hakkari vd. 2017). Eğitim platformlarının öğrenci için görsel ve işitsel, zenginleştirilmiş içerik sunması öğrenme kalıcılığını arttıracaktır (Kartal, Göktalay ve Sungurtekin, 2017). Araştırma sonucunda ulaşılan içerikler sayesinde öğrencilerin eğlenerek öğrenmelerini sağladığı bulgusuyla Kartal (2010) yaptığı araştırma sonucu; yazılımlardaki etkinliklerin boşluk doldurma, eşleştirme, açık uçlu ve çoktan seçmeli şeklinde olması öğrenme sürecini eğlenceli hale getirdiği bulgusuyla benzerdir.

Sınıf öğretmenleri ilk okuma ve yazma öğretiminde Eğitim platformlarının ve z-kitapların kullanımına ilişkin ikisinin birlikte öğretim sürecine dâhil edilirse daha fazla fayda saylayacağını belirterek ilk okuma ve yazma öğretim aşamalarının tümünde harmanlanarak kullanılmasını önermişlerdir. Alan yazında Kesik ve Baş'ın (2021) çalışmalarında sınıf öğretmenlerinden alınan görüşlere göre; eğitim platformlarını ilk okuma ve yazma öğretiminin her aşamasında değil, dersin gerekli aşamalarında kullanılması gerektiğini, bir amaç olarak değil, bir araç olarak gördüklerini belirterek bu çalışmadan farklı bir sonuca ulaşıldığı görülmektedir. Z-kitapların kullanımına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri ise geri dönüt ve ölçme değerlendirme aşamasında kullanılması yönündedir. Bol örnek içeren eğitim platformları ve z-kitaplar bireysel farklılıkları desteklediği, konuyu farklı açılardan anlatma fırsatı sunduğu, öğretmenlerin çocuğun hazır bulunuşluk düzeylerine uygun etkinlik seçmelerini öneri olarak belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin belirttiği şekilde platformlar ve z-kitaplar kullanılırsa daha üst düzeyde yarar sağlanacağı düşünülmektedir.

İlk okuma ve yazma öğretiminde eğitim platformları ve z-kitap kullanmanın avantajlarına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde; ekran karşısında yaşları küçük olan ilkokul öğrencilerinin derse dikkatlerini çekme, güdüleme, ilgiyi ve motivasyonu arttırma, birden fazla duyu organını harekete geçirme, tekrar amaçlı kullanım sağlama, öğrenmede

kalıcılığı sağlama; öğretmen açısından hazır materyal sunma, içerikler bakımından zenginlik, farklı seviyelerdeki öğrencilere uygunluk, kısa sürede okuma yazmaya geçirme fırsatı sağlama, hem öğrenci hem öğretmen için zaman kaybını önlemek gibi avantajları olduğu ortaya çıkmıştır. Z-kitapların yazılı dökümleri sayesinde öğretim yapılırken ders düzenini sağlama, öğrencilere dönüt verme, ölçme değerlendirme ve veliyi yönlendirme kolaylığı gibi avantajların olduğu belirtilmiştir. Bu hususta ilgili alan yazında; Atik ve Avcı (2021)'nin çalışmasıyla benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmada uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma ve yazma öğretiminde eğitim platformları ve z-kitapları kullanırken karşılaşılan zorluklar da incelenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma ve yazma öğretimi yapılırken eğitim platformları ve z-kitapların kullanımına ilişkin en çok karşılaştıkları zorluk; internetin olmaması ve elektrik kesintisidir. Daha sonra platformların sistem alt yapılarıyla ilgili sorunlar, platformların her sene üyelik güncellemesi gerektirmesi, ücretli olması sebebiyle bazı içeriklerinin kısıtlı olması, EBA'nın içeriklerinin yetersiz olması; z-kitap uygulamalarının kurulumunu yaparken telif hakkı, harici depolama alanlarında virüs gibi sorunlar yaşandığı anlaşılmıştır. Alan yazında bu çalışmanın sonucuyla örtüşen; Kana ve Aydın (2017), Özekinci ve Öztay (2020) ile Yeşilyurt (2021) çalışmalarında eğitim platformlarını kullanırken internet bağlantısında sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Uzaktan eğitim yoluyla yapılan ilk okuma yazma öğretiminde birinci sınıf okutan öğretmenler tarafından en çok Okulistik, EBA, Morpa Kampüs, You Tube eğitim içerikleri ve Wordwall kullanıldığı tespit edilmiştir. Öğretmenler tarafından sırasıyla en çok kullanılan eğitim doküman web siteleri ise Eğitimhane ve Ödevmatik olduğu görülmüştür. Bunların yanı sıra sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi yapılırken kullanmayı en çok tercih ettikleri z-kitapların sırasıyla; Ata Yayınları, Mavi Deniz, Model Turbo, Öğretmen Evde, Berkay Yayınları, Key Yayınları ve Üçgen Yayınları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlk okuma ve yazma öğretimi yaparken eğitim platformları ve z-kitaplarının kullanımı sıklığı açısından sınıf öğretmenlerinin çoğu eğitim platformlarını ve z-kitapları haftanın her günü her ders kullandıkları bulgusu saptanmıştır. Öğrencilerin internet alt yapısıyla ilgili yetersizlikler yaşaması öğretmenlerin eğitim platformları ve z-kitapları derslerinde kullanmada kısıtlamış olabilir (Özekinci ve Öztay, 2020).

Bu araştırmadan elde edilen bulgulardan eğitim platformları ve z-kitap kullanımı konusunda öğretmenlerin kendilerini yeterli görüp görmemeleri ile eğitim platformu ve z- kitap kullanımı kapsamında hizmet içi eğitime ihtiyaç olup olmadığına ilişkin görüşler incelendiğinde öğretmenler başta kendilerini yetersiz olarak değerlendirseler de pandemi

sürecindeki mecburi durumla karşılaşınca gerek öğretmen arkadaşlarına sorarak, gerek araştırarak olsun kendilerini yeterli duruma getirmeye çalıştıkları belirlenmiştir. Bu sebeple eğitim platformu ve z- kitap kullanımı konusunda çoğunlukla yeterli oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda hizmet içi eğitime, eğitici eğitimlerinin her zaman ve her konuda gerekliliğini savundukları için ihtiyaç olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma sonucuna benzer olarak Özekinci ve Öztay (2020) çalışmalarında ise görüşleri alınan tüm katılımcı öğretmenlerin hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu z-kitapları nitelik ve nicelik bakımından yeterli bulduklarını ifade etmişlerdir. Alan yazına bakıldığında Özekinci ve Öztay'ın (2020) araştırmalarında z-kitapların içeriğinde animasyon, ses ve video gibi çoklu ortam materyallerinin ve üç boyutlu nesnelerin eksik olduğunu tespit ederek z-kitapları sayı ve nitelik açısından yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmış bu çalışmanın bulgularıyla çelişmektedir. Öğretimi destekleyecek bir z-kitap; çoklu ortam materyalleri ve üç boyutlu nesneleri bulunduran içeriklere sahip olmalıdır (Bozkurt ve Bozkaya, 2013). Bu çalışmadan elde edilen bulgulara göre; Z-kitapların görsel içerik, metin örneklerinin bolluğu, yazı puntolarının öğrenci düzeyine uygunluğu, yazı içeriklerinin ve görsellerin birbiriyle uyumluluğu, z-kitapların, MEB kaynaklarıyla uyumlu oluşu, akıllı tahtaya entegre olarak çalışabilmesi, her seviyedeki öğrenciye hitap edebilme, öğretmenin kolay ödev verebilmesini ve geri dönüt verebilmesini kolaylaştıran nitelikte içeriklere sahip olduğu belirtilerek niteliğin yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların kullandığı z-kitapların niteliği yeterli görüldüğünden; z-kitapların tasarımı, kurulum ve erişim kolaylığı, yönergelerin uygunluğu gibi özelliklerin hitap edilen kitleye uygun olarak geliştirildiği söylenebilir (Saritepeci ve Yıldız, 2013).

Öte yandan katılımcı sınıf öğretmenlerinden uzaktan eğitimin işlevselliğine ilişkin olarak eğer öğrenci katılımı sağlanırsa ilk okuma ve yazma öğretilbileceğini belirtirken süreç içerisinde yaşanan handikapların daha çok maddi imkânsızlıklardan kaynaklanması nedeniyle uzaktan eğitimin işlevsel olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazına bakıldığında benzer şekilde Sağır (2021) araştırmasında yüz yüze eğitimde olduğu gibi uzaktan eğitimde de öğrenci başarısında derse düzenli şekilde katılımın önemli ölçüde belirleyici olduğu sonucuna ulaşmıştır. Gören, Gök, Yalçın, Göregen ve Çalışkan (2020) araştırmalarında ise yine benzer olarak uzaktan eğitim yoluyla ilk okuma ve yazma öğretiminde derslere düzenli olarak katılmayan öğrencilerin okumaya ve yazmaya geçirilemediği bulgusuna ulaşmıştır. Ayrıca başta öğrencinin uzaktan eğitime düzenli şekilde katılımı olmak üzere veli desteğinin alınması ve imkanların iyileştirilmesi halinde uzaktan eğitimin işlevsel olabileceği bulgusuna ulaşılmıştır. Katılımcı sınıf öğretmenleri de uzaktan eğitim yerine yüz yüze eğitimi tercih

ettiklerini salgın nedeniyle mecburi olarak uzaktan eğitim yoluyla ilk okuma yazma öğretimi yaptıklarını belirtmişlerdir. Araştırma bulgularımızla örtüşen Fidan'ın (2020) çalışmasına göre; uzaktan eğitimin birinci sınıf öğrencilerinin geri kalmalarını önlediğini ve okuma yazma öğrenmeleri için bir imkân olduğu sonucuna ulaşmıştır. Sınıf öğretmenleri uzaktan eğitimin başarılı olabilmesi için bu sürecin daha çok öğretmen çabasına bağlı olduğunu belirtmişlerdir. Çalışmanın bu bulgusuyla Sağır, 2021 “*Salgın Sürecinde İlk Okuma Yazma Öğretimi*” adlı araştırma makalesinde uzaktan eğitimle ilk okuma yazma öğretiminde sınıf öğretmenlerinin iş yükü artmış olduğunu ve tek etkileşimin ekran önünde sağlanabildiği birinci sınıf öğrencilerinin ders başarısını arttırmak için daha fazla çaba gösterdikleri bulgusuyla benzerdir. Birinci sınıf öğrencilerinin ve öğretmenlerinin bağımsız ortamlarda olmasından dolayı göz teması kurulamaması, yazısının kontrol edilememesi, defterle çocuk arasındaki uygun mesafenin ayarlanamaması gibi sorunlar yaşandığı için hem öğrenci hem öğretmen hem de veli için zor ve yorucu bir süreç olduğu belirtilmiştir. Göçmez ve Ünal'ın (2021) araştırmalarında harfin yazımında düzeltme yapamadıklarını ve dönüt sağlayamadıklarından öğrencilerin harfin yazımını eksik ya da yanlış öğrenmeleri bulgusuyla örtüşmektedir. Uzaktan eğitimin işlevsel olması, öğrenci açısından verimli olması öğretici tarafından öğrenene geri dönüt verilebilmesinden geçmektedir (Türker ve Dünder, 2020).

Uzaktan eğitimde ilk okuma yazma öğretimi yapılırken karşılaşılan zorluklara yönelik sınıf öğretmenleri internet bağlantısıyla ilgili sorunlar yaşandığı belirtilmiştir. Alan yazına bakıldığında; araştırmalarında benzer olarak Karadağ ve Yücel (2020); Sönmez, Yıldırım ve Çetinkaya (2020); Türker ve Dünder (2020); Altıntaş Yüksel, (2021); Balaman ve Hanbay Tiryaki, (2021); Erkoca, (2021); Göçmez ve Ünal, (2021) uzaktan eğitimde internet alt yapı sorunları yaşandığını belirtmişlerdir. İnternet tabanlı uzaktan eğitimin sağlanabilmesi için internet bağlantısının sorunsuz bir şekilde kullanılabilir olması gerekmektedir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında öğrenci katılımının düşük sayıda olması; elektrik kesintisi, telefon tablet vb. teknolojik araç eksikliği gibi maddi imkânsızlıklara bağlı olduğu saptanmıştır. Alan yazında araştırma sonuçlarımızla benzerlik gösteren çalışmalar vardır (Analı ve Şahin, 2020; Şahin ve Analı, 2019; Sağır, 2021). Fidan, (2020) araştırmalarında ailelerin sosyoekonomik düzeylerinin düşük olmasından kaynaklı; evde internet erişiminin olmaması ve teknolojik araç temin edilememesi öğrencilerin derslere düzenli katılmasını engellediği sonucuna ulaşmışlardır. İlk okuma yazma öğretim sürecinde etkileşimsizlik, ince motor becerilerinin geliştirilememesi, yazma tekniklerinin yanlış öğrenilmesi gibi bağımsız ortamdan kaynaklanan sorunlar tespit edilmiştir. Alan yazına bakıldığında çalışmanın bu bulgusuna benzer olarak Toscalı, (2022) araştırma projesinde birebir ilgiye ihtiyacı olan birinci sınıf öğrencilerinin yazı yazarken elinin tutulması gibi desteğe ihtiyacı olan kademenin uzaktan eğitimde etkileşimsizlik sorunu yaşadığı sonucuna ulaşmıştır. Bunun yanı sıra uzaktan eğitim sürecinde yapılan ilk okuma yazma öğretiminde

velilerin öğrencinin ödevini yapma boyutunda gereğinden fazla ve yanlış müdahalesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bu bulgusuna benzer şekilde Çakın ve Külekçi Akyavuz, (2020); Fidan, (2020); Türker ve Dündar, (2020); Altıntaş Yüksel, (2021); Çilek, Uçan ve Ermiş, (2021); Göçmez ve Ünal, (2021) araştırmalarında velilerin ilk okuma ve yazma öğretimi sürecine ya fazlasıyla müdahale ettiklerine ya da birinci sınıf kademesindeki öğrencilerinin öğrenme süreçleriyle pek de ilgilenmedikleri sonuçlarına ulaşmışlardır. Bu araştırmanın ulaştığı dikkat çekici sonuçlardan bir diğeri ise birinci sınıfa başlayan öğrencilerde okul kültürünün uzaktan eğitimle oluşamaması, öğretmenin sınıf yönetiminde sorunlar yaşamasına yol açtığıdır. Göçmez ve Ünal (2021) araştırmalarında ders disiplini kategorisinde konuyu ele alarak uzaktan eğitimde birinci sınıflarda okul kültürünün oluşmadığı ve ders disiplini noktasında sorunlar yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır. Yine alan yazına bakıldığında bu araştırmanın bulgusuyla örtüşen; öğretmenlerin ders disiplinini uzaktan eğitim yoluyla sağlamakta zorlandıkları sonucuna ulaşılmıştır (Altıntaş Yüksel, 2021). Sınıf öğretmenleri karşılaştığı sorunların çözümü için çoğunlukla veli desteği alma yoluna gitmişlerdir. Bu bulgu, alan yazındaki Bozkurt (2020); Kargın ve Karataş (2021) araştırmalarında uzaktan eğitimde bilinçli velilerin aktif şekilde ilk okuma ve yazma öğretimi sürecine büyük katkı sağladığı bulgularıyla paralellik göstermektedir. İnternet ve elektrik kesintisi sebebiyle oluşan sorunlarda WhatsApp uygulamasından veliyle iletişime geçerek öğrencilere ödevlendirme yapılarak sorunun çözüldüğü saptanmıştır. İnterneti ve teknolojik araçları olmayan öğrenciler okul bilişim destek sınıflarına öğretmenleri tarafından yönlendirilerek sorunlarına çözüm önerildiği sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre okuma yazma öğretimiyle ilgili veliler bilgilendirilmiş ve öğrencilere eğitici videolar hazırlanarak yanlış öğrenme sorununa çözüm buldukları tespit edilmiştir. Alan yazına bakıldığında bu bulguyla örtüşen Ekici Calın, (2019) yaptığı araştırmada ilk okuma ve yazma öğretiminin teknik bilgisine sahip olmayan velilere ses temelli cümle yöntemi hakkında bilgilendirme yapılmasını gerekli bulmuştur. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından velilere veya çocukların yanında onların eğitimine destek veren kişilere anlayabilecekleri düzeyde eğitim siteleri üzerinden İlk okuma yazma teknik bilgisini aktaracak eğitici içerikli videolarla süreç desteklenebilir (Erbaş, 2021).

VI. BÖLÜM

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

Bu araştırmada eğitim platformlarının ve z-kitapların ilk okuma ve yazma öğretiminde etkililiği ve ilk okuma yazma sürecinde nasıl daha etkin uygulanabileceğine ilişkin sınıf öğretmenlerinin düşünceleri nelerdir? problemi araştırılarak uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma ve yazma öğretiminde kullanılan eğitim platformlarının ve z-kitapların sürece kattığı avantajlar, karşılaşılan zorluklar, zorluklara karşı çözüm önerileri, nasıl kullanılması gerektiği, hangi şekilde uygulanırsa daha fazla verim alınabileceği gibi durumlar hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır.

Araştırmada elde edilen verilere göre sınıf öğretmenleri salgın nedeniyle zorunlu olarak uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yaptıklarını belirtmişlerdir. Yüz yüze eğitim için sınıf ortamında uygulanması amacıyla hazırlanan eğitim platformlarını ve z- kitapları zor ve mecburi olan sürece dahil etmişlerdir. Bu sayede uzaktan eğitimle ilk okuma yazma becerisini kazandırmada kullanılan eğitim platformları ve z-kitaplar sayesinde derse düzenli katılım gösteren ve henüz okul kültürü oluşmamış birinci sınıf öğrencilerine okuma yazma öğretimi yapılabildiği sonucuna ulaşılmıştır. Uzaktan eğitim sürecine hizmet eden eğitim platformları ve z- kitaplar sınıf öğretmenlerinin genel ifadelerine bakıldığında öğretmenler tarafından haftada her gün her ders saatinde kullanmaları bu kaynakların online eğitime önemli ölçüde katkılarının olduğunu göstermektedir. Özellikle Okulistik, Eba, Morpa kampus, You Tube eğitim içerikleri, Wordwall, Eğitimhane, Ödevmatik ve z-kitap olarak da Ata Yayınları, Mavi Deniz, Model Turbo, Öğretmen Evde, Berkay, Key Yayınları ve Üçgen Yayınlarının z-kitapları yoğun şekilde sınıf öğretmenleri tarafından kullanılmıştır. Sınıf öğretmenleri uzaktan eğitimde ilk okuma ve yazma öğretiminin verimini arttırmak için hem z-kitapları hem de eğitim platformlarını birlikte kullanılmasıyla daha fazla yarar sağlayacaklarını belirterek, çoklu ortam desteği sunan bu sistemlerin ilk okuma ve yazmanın tüm aşamalarında özellikle sesi hissettirme ve tanıtma aşamasında kullanılmasını diğer öğretmenlere de önermişlerdir. Bu süreçte internet tabanlı uzaktan eğitim yapılırken özellikle internet alt yapısında yaşanan problemin öğrencilerin okuma yazma öğretimi sürecine katılmasını engel olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin derse katılım durumlarında belirleyici olan bir diğer sorun ise velilerin sosyoekonomik durumlarından kaynaklı canlı derslere katılımı sağlayacak teknolojik aracı temin edememeleri veya evdeki çocuk sayısının fazla oluşundan dolayı ellerinde var olan

teknolojik araçların sayısının yeterli olmamasıdır. Ayrıca araştırma bölgesinde sık yaşanan elektrik kesintileri de uzaktan eğitim sürecinde katılımı etkileyen sorunlardandır. Bu sorunların çözümünde sınıf öğretmenlerinin ortak olarak başvurdukları yol, veli desteği almaktır. Özellikle birebir ilgiye ihtiyacı olan birinci sınıf öğrencilerinin yüz yüze eğitimde ihtiyaçları olan veli desteğine uzaktan eğitim sürecinde daha da ihtiyaç duyulduğu görülmüştür. Öğrenci ile öğretmenin farklı fiziki ortamlarda olmasından kaynaklanan öğrencinin okuma ve yazma esnasında yaptığı yanlışların dönüt ve düzeltmesini öğretmenin rehberliğinde veliler tarafından dönüt ve düzeltme yapılarak sürece destek olmuşlardır. Ancak veli desteği almak her zaman olumlu sonuçlar vermemiştir. Bazı bilinçsiz veliler, öğrencilerin yapacağı alıştırmaları ve ödevleri yaparak yanlış müdahalede bulundukları görülmüş veya yazma tekniklerini öğretmenin gösterdiği şekilde değil de kendi bildikleri şekilde göstermeleri öğrencilerde yanlış öğrenmelere neden olmuştur. Bu durum öğretmenlerin velileri ilk okuma yazma öğretiminin teknik bilgisi hakkında bazen videolar çekerek ve bazen de yönergeler vererek ilk okuma yazma öğretimi yaparken çocuklarının yanlış öğrenmelerin önüne geçilmiş, öğretim sürecinin verimi arttırılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında genel anlamda uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi yapmak öğretmenin daha fazla çaba göstermesine neden olduğu eğitimin üç sacayağı olan öğretmen, öğrenci ve veli için çok zor ve yorucu bir süreç olduğu bulgusuna erişilmiştir. Aniden tüm okul kademelerinde uygulanmaya başlanan uzaktan eğitime henüz tam olarak hazır olmayan Türk eğitim sisteminde eğitimde rehber olan öğretmenlerin gerek teknolojik araç kullanım bilgilerinde eksiklik gerekse eğitim platformları ve z-kitap kullanımı konusunda sürecin başında yetersizlik yaşadıkları sonucuna erişilmiştir. Ancak uzaktan eğitim sürecinde bu yetersizliklerini gidermek için platformların, z-kitapların ve teknolojik araçların kullanımlarını kendi çevrelerinden sorarak veya internetten araştırma yaparak öğrenmeye çalışarak giderdikleri görülmüştür. Sınıf öğretmenleri her ne kadar süreç içerisinde belli düzeyde kullanım yeterliliği kazandıklarını belirseler de bir öğretmenin gelişmeleri ve değişimleri yakından takip edebilmesi için dahi olsa eğitim platformları ve z-kitap kullanımı kapsamında hizmet içi eğitimi gerekli buldukları sonucuna varılmıştır.

Bu araştırmada pandemi sürecinde zorunlu olarak gerçekleştirilen uzaktan eğitim yoluyla ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde yaşanan durumların belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmanın uzaktan eğitimde kullanılmak amacıyla eğitim platformlarının ve z-kitapların geliştirilmesini, uzaktan eğitim süreçlerinin iyileştirilmesini, eksikliklerinin giderilmesini ve bu kapsamda alan yazına ışık tutacağı öngörülmektedir.

6.2. Öneriler

Araştırmanın sonuçlarına dayalı olarak şu önerilerde bulunulabilir:

1. Eğitim platformları kapsamında verilecek hizmet içi eğitimlerin yüz yüze ve uygulamalı olarak verilmesi önerilmektedir.
2. Öğretmenlere verilecek hizmet içi eğitim içeriğinde platformların ve z-kitapların kullanımının yanı sıra e-içerik üretimi kapsamında öğretmenler eğitilmelidir.
3. Resmi eğitim platformu olan EBA'nın özel eğitim platformlarında olduğu gibi içeriklerin her öğrenci düzeyine uygun, bol etkinlik içeren ve ilk okuma ve yazma öğretimi aşamalarına uyumlu, öğretmenin işini kolaylaştıracak hazır materyaller içeren içeriklerle geliştirilmesi gereklidir.
4. Uzaktan eğitimde kullanılan eğitim platformlarının ve z-kitap uygulamalarının çalışma sistemine hem öğretmenin hem de öğrencinin kullanabileceği şekilde interaktif olarak imleç kullanım özelliği getirilmelidir.
5. Millî Eğitim Bakanlığı'nın öğretmen eğitimi için geliştirdiği Öğretim Bilişim Ağı'na benzer bir eğitim bilişim ağını veli eğitimi için oluşturması ve geliştirmesi gerekmektedir.
6. Birinci sınıf öğrencileri için okul kültürüne uyum ve adaptasyon sağlamaları için yapılan uyum haftası sürecine velileri de dahil ederek; en azından öğrenciye doğru müdahaleyle destek verebilecek şekilde ilk okuma ve yazma öğretim teknikleri hakkında bilgilendirme eğitimi yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Aba, T. (2011). *İlköğretim 1. sınıf Türkçe dersi ilk okuma-yazma öğretim programının uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesi: Balıkesir ili örneği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Akman, E. (2015). Osmanlı'dan günümüze Türkiye'de ilkokuma ve yazma öğretimi. Ö. Yılar (Ed.), *İlkokuma ve yazma öğretimi içinde* (s. 137-154). Ankara: Pegem Akademi.
- Akman Dömbekci, H. ve Erişen, M.A. (2022). Nitel araştırmalarda görüşme tekniği. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, *AÜSBD Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Özel sayısı*, 141-160.
- Akyol, H. (2020). *Türkçe ilkokuma yazma öğretimi* (16. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Aliyyah, R.R., Rachmadtullah, R., Samsudin, A., Syaodih, E., Nurtanto, M., ve Tambunan, A. R.S. (2020). The perceptions of primary school teachers of online learning during the COVID-19 pandemic period: A case study in Indonesia. *Journal of Ethnic and Cultural Studies*, 7(2), 90-109.
- Almaiah, M.A., Al-Khasawneh, A. ve Althunibat, A. (2020). Exploring the critical challenges and factors influencing the E-learning system usage during COVID-19 pandemic. *Education and Information Technologies*, 25, 5261-5280.
- Altıntaş Yüksel, E. (2021). Sınıf öğretmenlerinin COVID-19 salgını sürecinde çevrim içi ders-uzaktan eğitim deneyimlerinin incelenmesi. *Ulakbilge*, 9(57), 291-303.
- Altuğ, A. ve Kumral, O. (2021). Uzaktan eğitim yoluyla ilkokuma becerisinin kazandırılması: veli gözünden yaşananlar ve değerlendirmeler. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 10(4), 7-18.
- Altunkaynak, M. ve Çağmlar, Z. (2020). Sınıf öğretmenlerinin ilkokuma yazma öğretiminde eğitim teknolojilerini kullanma ve eğitsel olarak faydalanma durumları. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(226), 93-122.
- Analı, K.C. ve Şahin, A. (2020). Kırsal bölgelerde mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin mesleki sorunları. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 5(2), 396-414.
- Atik, H. ve Avcı F. (2021). Covid-19 salgın sürecinde 1. sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim uygulamaları: eğitim teknolojileri ile ilk okuma-yazma öğretiminde karşılaştıkları zorluklar ve çözüm önerileri. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 687-708.

- Balaman, F. ve Hanbay Tiryaki, S. (2021). Corona virüs (Covid-19) nedeniyle mecburi yürütülen uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10 (1), 52-84.
- Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E., ve Şahin, E. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 368-397.
- Baştuğ, M. ve Şenel, D., G. (2020). *Her ses/her harf için özel uygulamalı ilk okuma ve yazma el kitabı. (6. baskı)*. Ankara: Pegem Akademi
- Binbaşoğlu, C. (1999). İlkokuma ve yazma öğretiminin ve alfabe kitaplarının tarihsel gelişimi, *Eğitim ve Bilim*. 14, 114; 8-34.
- Bozgün, K. (2022). Sınıf öğretmenlerinin Covid-19 sürecinde ilkokuma ve yazma öğretimi deneyimleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), 1026-1040
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142.
- Bozkurt, A. ve Bozkaya, M. (2013). Etkileşimli e-kitap: Dünü, bugünü ve yarını. *Akademik Bilişim*, 375-381.
- Bulut, S. ve Susar Kırmızı, F. (2021). Covid-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimde Türkçe dersine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(4), 1-30.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (12. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 90-91.
- Calp, M. (2003). *İlkokuma yazma öğretimi*. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Coşkun, İ. (2019). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin gelişim özellikleri ve bu özelliklerin ilkokuma yazma öğretimi ile ilişkisi. (2. baskı). Yılar, Ö. (Ed.) *İlkokuma ve yazma öğretimi* içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Çakın, M. ve Külekçi Akyavuz, E. (2020). Covid-19 süreci ve eğitime yansması: Öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(2), 165-186.
- Çilek, A., Uçan, A. ve Ermiş, M. (2021). Pandemi sürecinde sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *TURAN-SAM*, 13(49), 308-323.
- Çelenk, S. (1983). İlkokuma yazma öğretiminde yanlış bir uygulama, *Çağdaş Eğitim*. 77; 27-28.

- Çelenk, S. (1992). Farklı yöntemler açısından ilkokuma yazma öğretimi ve bir yöntem denemesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Ankara, 8, 369-378.
- Çelenk, S. (2003a). Okul aile iş birliği ile okuduğunu anlama başarısı arasındaki ilişki, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 24; 24-39.
- Çelenk, S. (2003b). İlkokuma-yazma öğretiminde kuluçka dönemi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(1-2),75-80.
- Çelenk, S. (2005). Yeni ilkokuma yazma öğretim programının değişik öğretim yaklaşımlarının ışığında değerlendirilmesi. *14-16 Kasım 2005 Erciyes Üniversitesi Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu*. Ankara: Sim Matbaası.
- Çelenk, S. (2019). *İlk okuma yazma programı ve öğretimi* Ankara: Maya Akademi.
- Çiçek, A., M. (2019). *Türkiye’de ilk okuma yazma alanında hazırlanan lisansüstü tezlerin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Delican, B. ve Ateş S. (2021). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin erken okuryazarlık becerilerinin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(1), 151-165.
- Demir, C. (2019). İlk okuma ve yazma öğretim yöntemleri (2. baskı). Yılar, Ö. (Ed.) *İlkokuma ve yazma öğretimi* içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Demir, D., Özdiç, F. ve Ünal, E. (2018). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) portalına katılımın incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 407-422.
- Deniz, O. ve Güneş, G. (2022). Sınıf öğretmenlerinin Covid-19 sürecinde Eğitim Bilişim Ağı’nı (EBA) kullanma durumları. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13(1), 28-46.
- EBA (t.y.). EBA. <http://www.eba.gov.tr/> adresinden 03.02.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Erbaş, Y.H. (2021). Covid-19 salgını döneminde eğitim: İlk okuma yazma öğretiminde değerlendirmeler ve çözüm önerileri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9 (2), 360-380.
- Ekici-Calın, T. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin ilkokuma-yazma öğretimine ilişkin görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erkoca, M.C. (2021). Uzaktan eğitim sürecinde öğrenci ilgisi-bir çalışma. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 148-163.
- Ferah, A. (2007). *Türkçe ilkokuma yazmayı öğrenme* (3. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Fidan, M. (2020). Covid-19 belirsizliğinde eğitim: İlkokulda zorunlu uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 24-43.

- Garbe, A., Ogurlu, U., Logan, N. ve Cook, P. (2020). Parents' experiences with remote education during COVID-19 school closures. *American Journal of Qualitative Research*, 4(3), 45-65.
- Göçer, A. (2016). *Etkinlik temelli ilk okuma ve yazma öğretimi*. (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Göçmez, U., A. ve Ünal, E. (2021) Dijital eğitim sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(3), 936-955.
- Gören, S.C., Gök, F.S, Yalçın, M.T., Göregen, F. ve Çalışkan, M. (2020). Uzaktan eğitimin değerlendirilmesi: Ankara örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 69-94.
- Gözüküçük, M. (2019). Ses esaslı ilk okuma yazma öğretimi ve yapılandırmacılık. (3. baskı). Ünal, E. ve Susar Kırmızı, F. (Ed.) *İlkokuma ve yazma öğretimi içinde*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Güneş, F. (2003). Okuma yazma öğretiminde cümlelerin önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları. Türkçe'nin Öğretimi Özel Sayısı*. 13; 39-48.
- Gürol, A. ve Yıldız, E. (2015). İlk okuma yazma öğretiminde bilgisayar destekli eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma becerilerine etkisi. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*. 1(1), 1-18.
- Hakkari, F., Yeloğlu, T., Tüysüz, C. ve İlhan, N. (2017). Zenginleştirilmiş kitap (z-kitap) kullanımı için dokuzuncu sınıf kimya dersi “kimyasal türler arası etkileşimler” ünitesi ile ilgili materyal geliştirme ve geliştirilen materyalin etkisinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 42(192).
- İşman, A. (2022). *Uzaktan eğitim*. (5. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Kana, F. ve Aydın, V. (2017). Ortaokul öğretmenleri ve öğrencilerinin Eğitim Bilişim Ağı hakkında görüşleri. *Journal of Social And Humanities Sciences Research*, 4(13), 1494-1504.
- Kandemir, A. N. (2020). *Öğretmenlerin EBA, Morpa Kampüs, Okulistik benzeri eğitim ortamları kullanımının teknoloji kabul ve kullanım birleştirilmiş modeli 2 ile açıklanması*. Yüksek lisans tezi. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*.
- Karadağ, E., ve Yücel, C. (2020). Yeni tip Koronavirüs pandemisi döneminde üniversitelerde uzaktan eğitim: Lisans öğrencileri kapsamında bir değerlendirme çalışması. *Yükseköğretim Dergisi*, 10(2), 181-192.

- Kargın, T. ve Karataş, A. (2021). Sınıf öğretmenlerinin gözünden küresel salgın sürecinde uzaktan eğitim aracılığıyla ilk okuma yazma öğretimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(4), 1264-1284.
- Karsak, H.G.O. (2014). Bilgisayar destekli ilk okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, 40.
- Kartal, E. (2010). An evaluation of teacher candidates' analyses of language learning software. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2(3), 905- 929.
- Kartal, H., Baltacı Göktaşı, Ş. ve Sungurtekin, Ş. (2017). Okuma yazma öğretimine yönelik eğitsel yazılımların çok boyutlu değerlendirilmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (4), 1938-1956.
- Kesik, C. ve Baş, Ö. (2021). Sınıf öğretmenlerinin perspektifinden EBA ve eğitim portalları ile ilk okuma ve yazma öğretimi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 11(1), 93-115.
- Koçoğlu, M. ve Kasa Ayten, B. (2022). Birinci sınıf öğrencilerinin Covid-19 pandemi dönemi başlangıcındaki süreçlerinin ve 2. sınıfa hazır oluşlarının değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23 (1), 7-15.
- Kurtdede Fidan, N., Erbasan, Ö. ve Kolsuz, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağ'ından (EBA) yararlanmaya ilişkin görüşleri. *Journal of International Social Research*, 9(45).
- Lau, E.Y.H. ve Lee, K. (2021). Parents' views on young children's distance learning and screen time during COVID-19 class suspension in Hong Kong, *Early Education and Development*, 32(6), 863-880.
- MEB (2009). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-5. sınıflar)*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
- MEB (2019). *Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. ve 8. Sınıflar)*. Ankara: MEB.
- McCrindle, M. ve Wolfinger, E. (2010). Generations defined. *Ethos*, 18(1), 8-13.
- Morpa Kampüs. (t.y.). Morpa kampüs. https://www.morpakampus.com/anasayfa_adresinden_03.02.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Nargül, E. (2006). *Alan dışından atanan sınıf öğretmenlerinin ilkökuma yazma öğretimindeki yeterlilikleri ve karşılaştıkları sorunlar* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Okulistik. (t.y.). Okulistik. <https://www.okulistik.com/anasayfa/index.html> adresinden 03.02.2023 tarihinde elde edilmiştir.

- Özcan, A.F. ve Saydam, E.N. (2021). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin Covid-19 sürecindeki ilk okuma yazma öğretimine yönelik algıları. *Disiplinlerarası Eğitim Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 3 (2), 62-86.
- Özekinci, O., ve Öztay, E. S. (2020). Fen bilimleri öğretmenlerinin etkileşimli e-kitap kullanımına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 131-154.
- Özer, M. (2020). Türkiye’de COVID-19 salgını sürecinde Millî Eğitim Bakanlığı tarafından atılan politika adımları. *Kastamonu Education Journal*, 28(3), 1124-1129.
- Özer Şanal, S., ve Türel, Y. K. (2018). Fonksiyonlar konusunun Arcs Modeli temelinde geliştirilen etkileşimli e-kitap ile öğretimi: Eylem araştırması. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 8(1), 121-140.
- Özer, S. ve Türel, Y.K. (2015). Bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının e-kitap ve etkileşimli e-kitap kavramına ilişkin metaforik algıları. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 6(2), 1-23.
- Özerbaş, M. ve Yalçinkaya, M. (2018). Çoklu ortam kullanımının akademik başarı ve motivasyona etkisi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 5 (2), 1-21.
- Parlakıyıldız, H. (2013). İlk okuma ve yazma öğretimi. A. Güzel ve H. Karatay (Ed.), *Türkçe öğretimi el kitabı* içinde (s. 571-605). Ankara: Pegem Akademi.
- Patton, M.Q. (2018). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (3. Baskıdan Çeviri). (Çeviri Editörleri: M. Bütün ve S.B. Demir). Ankara: Pegem Akademi.
- Polat, A. (2022). Nitel araştırmalarda yarı-yapılandırılmış görüşme soruları: soru form ve türleri, nitelikler ve sıralama. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, AÜSBD Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Özel sayısı*, 161-182.
- Sağırlı, M. (2019). İlkokuma yazma öğretiminin önemi, amacı ve birinci sınıf öğretmenliği. Ö. Yılar (Ed.), *İlkokuma ve yazma öğretimi* içinde (s. 1-36). Ankara: Pegem Akademi.
- Sağırlı, M. (2021). Salgın sürecinde ilk okuma yazma öğretimi. *Ekev Akademi Dergisi*, 25(86), 385-402.
- Sarı, H. (2008). *Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma ve yazma öğretiminde karşılaştıkları sorunlar*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sarı, T. ve Nayır, F. (2020). Pandemi dönemi eğitim: Sorunlar ve fırsatlar. *Turkish Studies*, 15(4), 959-975.
- Sarioğlu, B. (2021). *Türkçenin yeterince etkin ve güzel kullanılmadığı sınıflarda öğretmenlerin ilkokuma yazma öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri:*

- Van/Çatak örneği* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Sarıtepeci, M. ve Yıldız, H. (2013). Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan örnek z-kitabın kullanılabilirlik analizi. *TBD 30. Ulusal Bilişim Kurultayı Bildiriler Kitabı*. Ankara.
- Sever, S. (2004). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, M., Yıldırım, K. ve Çetinkaya, F. Ç. (2020). Yeni tip Koronavirüs (SARS-CoV2) salgınına bağlı uzaktan eğitim sürecinin sınıf öğretmenlerinin görüşleriyle değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 15(6), 855-875.
- Şahin, A. (2005). *İlk okuma yazma öğretiminde kullanılan çözümleme ve bireşim yöntemlerinin uygulamalı olarak karşılaştırılması*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış doktora tezi), Ankara.
- Şahin, A. (2009). Kırsal kesimde görev yapan öğretmenlerin ilk okuma ve yazma öğretiminde karşılaştıkları problemler, *Education Sciences*, 5(4), 1738-1750.
- Şahin A. (2019). Geçmişten günümüze kullanılan ilk okuma yazma öğretim yöntemleri. Ünal, E. ve Susar Kırmızı, F. (Ed.), *İlk okuma Yazma Öğretimi* içinde (s.189-205). (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şahin, A. ve Analı, K.C. (2019). Türkiye'nin doğu illerinde görev yapan aday sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 7(1), 37-50.
- Şahin, Ç. ve Akis K.Ç. (2022). Covid-19 salgını sürecinde ilk okuma ve yazma öğretiminde eğitsel oyun uygulamalarına yönelik öğretmen görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 10 (3), 631-647.
- Toscalı, K., Y. (2022). *Online eğitimde okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen görüşleri*. Tezsiz yüksek lisans projesi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Turan, M. (2007). *İlköğretim 1. sınıf Türkçe dersi ilk okuma yazma programında uygulanan ses temelli cümle yönteminin uygulamadaki etkililiği*. (Yayınlanmamış doktora tezi) Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elâzığ.
- Türker, A. ve Dünder, E. (2020). COVID-19 pandemi sürecinde eğitim bilişim ağı (EBA) üzerinden yürütülen uzaktan eğitimlerle ilgili lise öğretmenlerinin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 323-342.
- Yalçın, H. (2022). Bir araştırma deseni olarak Fenomenoloji. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, AÜSBD Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Özel sayısı*, 213-232.

- Yeşilyurt, H. (2021). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersi uzaktan eğitim sürecine yönelik görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 7 (2), 378-399.
- Yılmaz Karadağ, R. ve Erdoğan, Ö. (2020). Yazma, yaratıcı yazma eğitimi. H. Akyol ve A. Şahin (Ed.), *Türkçe öğretimi içinde* (s. 55-77). (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Yücel, E.P. (2000). *Okuma yazmaya ilk adım*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

EKLER

Ek 1. Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzin Raporu

Amasya Üni Gelen Evrak Tarih ve Sayısı: 27.10.2022-98386

T.C.
ŞANLIURFA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-47377298-44-62052031
Konu : Anket, Uygulama İzni
(Azade ABASİOĞLU)

27.10.2022

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi: 25/07/2022 tarih ve 54074680 sayılı Valilik Makam Onayı.

Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Azade ABASİOĞLU' nun tutanakta belirtilen konu ile ilgili araştırma izni hakkındaki 17.10.2022 tarih ve 96136 sayılı yazısı, ilgi sayılı Valilik Makam Onayı ile oluşturulan komisyon tarafından incelenmiştir. İlginin çalışmasının Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 21/01/2020 tarih ve 2020/2 sayılı genelgede belirtilen hususlar çerçevesinde uygulanabileceği ekte gönderilen komisyon tutanağı ile onaylanmıştır. Denetimleri ilgili Okul, İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmek üzere derslerin aksatılmaması kaydıyla, araştırmanın ayrıca öğrenci, veli ve/veya öğretmenlerden alınacak izin ve gönüllük esasları çerçevesinde 2022-2023 Eğitim Öğretim yılı sonuna kadar tutanakta belirtilen Siverek İlçemizdeki Resmi İlkokul Öğretmenlerine yönelik Covid-19 tedbirleri kapsamında Araştırma, Uygulama ve Anket çalışması yapılması hususunda ;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Mustafa Fehmi SATICI
Vali a
Milli Eğitim Müdür V.

EK:

- 1-Komisyon Tutanağı (1 sayfa)
- 2-Anket (3 Sayfa)

Dağıtım :

Gereği :

Siverek İlçe Kaymakamlığına (İlçe MEM)

Bilgi:

Amasya Üniversitesi Rektörlüğü
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)
Sayın: (Azade ABASİOĞLU)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres :

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-cbys>

Telefon No : 0 (414) 280 63 11

E-Posta: ismailpolat.meb@gmail.com

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bilgi için: İsmail POLAT

Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni

İnternet Adresi : Faks:

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden c4db-d01c-339f-b18b-02e4 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 2. Etik Kurul İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.10.2022-94716

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Bilim Etik Kurulu
Sosyal Bilimler Etik Kurulu

Sayı : E-30640013-108.01-94716
Konu : Etik Kurul İzin Belgesi

07.10.2022

REKTÖRLÜK MAKAMINA
Sayın Prof. Dr. Metin ORBAY
Öğretim Üyesi

İlgi : 16.09.2022 tarihli ve 2331 sayılı yazı.

"Uzaktan Eğitimle İlk Okuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Bazı Web Uygulamalarının Sınıf Öğretmenleri Gözüyle Değerlendirilmesi" adlı araştırmanız Sosyal Bilimler Etik Kurulu tarafından bilimsel araştırma etiği yönünden incelendi ve değerlendirildi. Konu ile ilgili kurul görüşü ektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Doç. Dr. Songül KEÇECİ KURT
Etik Kurul Başkanı

Ek:

- 1- Dr. Metin Orbay Başvuru Değerlendirme (2 Sayfa)
- 2- Etik izin (13 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSUBNL26PP Pin Kodu :91872

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5544&eD=BSUBNL26PP&eS=94716>

Adres:Akbilek Mah. Muhsin Yazıcıoğlu Cad. No:7 Merkez/Amasya
Telefon:2600060 Faks:2600059
e-Posta:genelsekreterlik@amasya.edu.tr Web:http://www.amasya.edu.tr/idari/etik-kurul/bilim-etik-kurulu.aspx
Kep Adresi:amasyauniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Songül KEÇECİ KURT
Unvanı: Etik Kurul Başkanı

Tel No: 1

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

	AMASYA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ETİK KURUL DEĞERLENDİRME FORMU
---	---

Ek-1

Araştırmanın Başlığı : "Uzaktan Eğitimle İlk Okuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Bazı Web Uygulamalarının Sınıf Öğretmenleri Gözüyle Değerlendirilmesi"	
Başvuru Formunun Etik Kurula geldiği tarih	16.09.2022
Başvuru Formunun Etik Kurulda incelendiği tarih	05.10.2022
Karar tarihi	05.10.2022

SONUÇ

1.	☒ Kabul
2.	☐ Düzeltme gereklidir: Etik sorun olabilecek sorular/maddeler, süreçler ya da unsurlar bulunmaktadır. Açıklama:
3.	☐ Red Gerekçe, Görüş, Tavsiye ve Açıklamalar:

Başvuru dosyasının incelenmesinde hazır bulunan ve araştırmayla doğrudan veya dolaylı olarak ilişkisi bulunmayan Etik Kurul başkan ve üyelerinin ad,soyad ve imzaları.

(Başkan)
Doç. Dr. Songül KEÇECİ
KURT

(Üye-Bşk Yardımcısı)
Doç. Dr. Fatih CAN

(Üye- raporör)
Doç. Dr. Melike BAŞ

(Üye)
Doç. Dr. Kürşat EFE

(Üye)
Doç.Dr. Davut AĞBAL

(Üye)
Doç.Dr. Burcu KARAŞAR

KYT-FRM-126/00

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 3. Öğretmen Görüşme Formu

Öğretmen Görüşme Formu

Pandemi sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde eğitim platformları ve z-kitapların kullanımına yönelik öğretmen görüşleri konusunda yaptığım yüksek lisans tezi kapsamında siz değerli sınıf öğretmenlerimizin görüşlerinin alınması önem arz etmektedir. Bu görüşmede temel amaç; uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde kullanılan eğitim platformlarının ve z-kitapların sürece katkısı, süreçte karşılaşılan zorluklar, zorluklara karşı çözüm önerileri ve uygulamaya ilişkin önerilerinizi ortaya koymaktır.

Gösterdiğiniz ilgi ve bilimsel amaçla kullanılacak bir araştırmaya verdiğiniz katkıdan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Araştırmanın amacına ulaşması için ekteki sorulara vereceğiniz samimi cevaplar oldukça önemlidir. Öncelikle; görüşme sürecinde elde edilen bilgilerin araştırma amacı doğrultusunda kullanılacağını; kesinlikle isim bilgilerinizin sorulmayacağını, verdiğiniz tüm bilgiler gönüllülük esasına göre toplanmakla birlikte araştırmanın amacı dışında hiçbir yerde kullanılmayacaktır. Yapacağımız görüşme yaklaşık olarak 20-25 dakika sürecektir.

Görüşmeyi kabul ediyor musunuz?

Görüşmeyi izin verirseniz kaydetmek istiyorum.

İzin verirseniz sorulara başlamak istiyorum.

Azade ABASİOĞLU

Amasya Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi

Kişisel Bilgiler

1. Cinsiyet Erkek () Kadın ()
2. Kıdem 1-5 () 6-10 () 11-15 () 16 yıl ve üzeri ()
3. Yaş 20-30 () 31-41 () 42-52 () 53-65 ()
4. Mezuniyetiniz? Önlisans () Lisans () Yüksek Lisans () Doktora ()
5. Mezun olduğunuz fakülte? Eğitim Fakültesi () Diğer (lütfen yazınız).....
6. Mezun olduğunuz bölüm? Sınıf Öğretmenliği () Diğer (lütfen yazınız)
7. Görev yaptığınız yer?

Görüşme soruları

1. Sınıf Öğretmenliği mezunu ise;

Lisans öğrenimi sürecinde ilk okuma ve yazma öğretimi alanında yeterli bilgi ve donanıma sahip olarak mezun olduğunuzu düşünüyor musunuz? Bu şekilde düşünmenizin nedeni nedir? Eğer varsa hangi konularda yetersizlik/eksiklik duydunuz?

Alan dışı ise;

Mesleğe başladığınızda ilk okuma ve yazma öğretimi alanında bilgi ve donanımınızın ne düzeyde olduğunu ifade edebilir misiniz? Bu konuda kendinizi yetiştirmek için neler yaptığınızı paylaşabilir misiniz? İlk okuma yazma öğretimine yönelik ne tür bir hazırlık yaptınız?

Pandemi öncesinde kaç kez birinci sınıf okuttunuz? İlk okuma yazma öğretiminde yararlandığınız dijital kaynaklar var mıydı? Veya hangi materyalleri kullanırdınız?

2. İlk okuma ve yazma becerisini uzaktan eğitimle yeterince verebildiğinizi düşünüyor musunuz? Neden?

3. Uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde eğitim platformlarını ve z-kitapları kullandınız mı? Eğer kullandıysanız hangilerini ve ne sıklıkla kullandınız?

4. Uzaktan eğitim sürecinde kullanılan eğitim platformlarını ve z-kitapları ilk okuma yazma öğretiminin hangi aşamasında daha çok kullandınız? Nedenini açıklayınız.

Sizce eğitim platformlarının online eğitime ne gibi katkıları olabilir? Z kitapların katkılarının neler olduğunu düşünüyorsunuz?

5. Uzaktan eğitim yoluyla ilk okuma yazma öğretiminde eğitim platformları ve z-kitapların ne gibi avantajlarıyla karşılaştınız? Örnek verebilir misiniz?

6. Uzaktan eğitim yoluyla ilk okuma yazma öğretiminde eğitim platformları ve z-kitapları kullanırken herhangi bir sorunla karşılaştınız mı? Karşılaştıysanız bunlar nelerdir? Bu sorunları çözmek için neler yaptınız?

7. Sınıf öğretmenleri eğitim platformlarını ve z-kitapları uzaktan eğitimde ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde nasıl kullanırlarsa daha çok fayda sağlar?

8. İlk okuma ve yazma öğretimi için var olan z-kitapların niteliğini nasıl görüyorsunuz? Niçin bu şekilde düşünüyorsunuz? Size göre bu materyallerin sayısı yeterli midir?

9. Uzaktan eğitim yoluyla ilk okuma yazma öğretiminde karşılaştığınız sorunlar var mıydı? Eğer varsa sorunu ve uyguladığınız çözüm yollarınız ne olmuştur?

10. Uzaktan eğitim sürecinde eğitim platformlarını ve z-kitap kullanımı konusunda kendinizi yeterli hissediyor musunuz? Pandemi sürecinde veya daha önce aldığınız bir eğitim var mı? Eğitim platformu veya z kitap kullanmayı biliyor muydunuz? Daha önce kullandığınız eğitim platformları veya z- kitap varsa adı nedir? Bu kapsamda hizmet içi eğitime ihtiyaç duyuyor musunuz?

11. Pandemi sürecinden sonra yüz yüze eğitimin başlamasıyla z-kitap veya ilk okuma yazmaya yönelik eğitim programlarını kullanmaya devam ettiniz mi ya da devam etmeyi düşünüyor musunuz?

Vermiş olduğunuz bilgi ve görüşlerden dolayı teşekkür ederim. Son olarak bu kapsamda eklenmesini istediğiniz başka görüşünüz var mı? İzninizle görüşmeyi sonlandırıyorum.

Ek 4. Öz Geçmiş**ÖZGEÇMİŞ****KİŞİSEL BİLGİLER**

Adı Soyadı: Azade ABASİOĞLU

Doğum Yeri:

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi: Adıyaman Üniversitesi/Sınıf Öğretmenliği [2014-2018]

Yüksek Lisans Öğrenimi: Amasya Üniversitesi Sosyal Bilim Enstitüsü/Sınıf Eğitimi
[2019- Devam Ediyor]

ADRES

Millî Eğitim Bakanlığı, İsmet Paşa İlkokulu, Siverek -ŞANLIURFA [2018-2019]

Millî Eğitim Bakanlığı, Şair İbrahim Rafet İlkokulu, Siverek -ŞANLIURFA [2019-2020]

Millî Eğitim Bakanlığı, Alan İlkokulu, Siverek -ŞANLIURFA [2020-Devam Ediyor]

